

Autoriteit
Financiële Markten

Jaarverslag 2003

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is toezichthouder op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, dat wil zeggen op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. Het statutaire doel van de AFM is “het bevorderen op de financiële markten van een ordelijk en transparant marktproces, een zuivere verhouding tussen marktpartijen en de bescherming van de consument”.

De AFM ziet er op toe dat partijen zich aan de relevante wetten en regels houden. Ook adviseert de AFM het ministerie van Financiën bij het ontwikkelen van nieuwe wetten en regels met betrekking tot het gedragstoezicht op de financiële markten. De AFM kan ook, binnen de door het ministerie gestelde grenzen, zelf regels ontwikkelen.

De operationele doelstellingen van de AFM zijn:

- het bevorderen van de toegang tot de financiële markten;
- het bevorderen van de goede werking van de financiële markten;
- het borgen van het vertrouwen in de financiële markten.

Deze doelstellingen dienen niet alleen het belang van afnemers van financiële diensten en producten, maar ook dat van de economie als geheel. Zowel het publiek, het bedrijfsleven als de overheid zijn voor veel activiteiten afhankelijk van de financiële producten die op de markten aangeboden worden. Vertrouwen in de ordelijke en eerlijke werking van die markten is hierbij cruciaal. Daarom is goed toezicht van groot belang.

Bij de uitvoering van de doelstellingen laat de AFM zich leiden door begrippen als integriteit, transparantie, adequate informatieverstrekking en gelijkwaardigheid.

De financiële wereld is omvangrijk. Daarom zijn veel ontwikkelingen van de AFM gericht op normoverdracht, dat wil zeggen het bevorderen dat bedrijven en burgers meer begrip hebben voor de regels en zich er daarom uit overtuiging aan houden. De AFM bevordert normoverdracht door onder meer voorlichting te geven over nieuwe regels, interpretaties en algemene waarnemingen. De AFM vraagt financiële instellingen zelf een evaluatie te maken of ze voldoende bijdragen aan de toezichtdoelstellingen. Controles kunnen daardoor systematisch worden uitgevoerd: daar waar de risico's het grootst zijn.

De uitvoering van het toezicht door de AFM is gebaseerd op vier principes: kraakhelder de feiten kennen, aan de hand van deze feiten juridisch en economisch juiste analyses maken, zorgvuldig en evenwichtig beslissen op basis van feiten en analyses en scherp reageren als het erop aan komt.

De AFM is een zelfstandig bestuursorgaan. De bevoegdheden op het gebied van het gedragstoezicht op financiële markten zijn door het ministerie van Financiën gedelegeerd aan de AFM. Als zelfstandig bestuursorgaan draagt de AFM onafhankelijk de verantwoordelijkheid voor de concrete uitoefening van haar toezicht. De Raad van Toezicht ziet toe op de wijze waarop het Bestuur zijn taken verricht. De minister van Financiën benoemt de voorzitter en leden van het Bestuur en de Raad van Toezicht, en keurt statutenwijzigingen en de jaarlijkse begroting goed.

	Inleiding	7
	Verslag Raad van Toezicht	9
	Verslag van het Bestuur	11
	Belangrijke gebeurtenissen 2003	14
	Kerncijfers	16
1	Governance	
	1.1 Commissie Corporate Governance	19
	1.2 Toedeling van verantwoordelijkheden	19
	1.3 Ontwikkelingen	21
2	Toezichtuitvoering	
	2.1 Toetreding	23
	2.2 Markten en Beurzen	24
	2.3 Toezicht op intermediairs	27
	2.4 Consument	30
	2.5 Handhaving	32
3	Toezichtvoorbereiding	
	3.1 Strategische Analyse	35
	3.2 Consultaties	35
	3.3 Ontwikkeling Nieuwe Taken	36
	3.4 Beleidsontwikkeling Bestaande Taken	41
	3.5 Wetgevingsprogramma	42
	3.6 Raad van Financiële Toezichhouders	42
4	Internationaal	
	4.1 Richtlijnen	43
	4.2 Samenwerking binnen CESR	43
	4.3 Samenwerking binnen IOSCO	44
	4.4 Algemeen	45
5	Bedrijfsvoering	
	5.1 Organisatie Ontwikkeling	47
	5.2 Financieel Beheer	48
	5.3 Klachten en bezwaarschriften	49
	5.4 Personeel	49
	5.5 Overleg met de Ondernemingsraad	50
	5.6 Risicobeheersing	50
	5.7 Informatisering	51
	5.8 Huisvesting	51
	5.9 Communicatie	52
	5.10 Compliance en Privacy	53
	Jaarrekening 2003	56
	Bijlagen	77

Dit jaarverslag is opgebouwd aan de hand van de nieuwe organisatiestructuur die de Autoriteit Financiële Markten (AFM) in het verslagjaar 2003 heeft ingevoerd. De organisatiestructuur van de AFM bestaat in de kern uit drie onderdelen: toezichtuitvoering, toezichtvoorbereiding en bedrijfsvoering. Deze onderdelen worden in het jaarverslag (zowel in de tekst als in de kerncijfers) ieder apart belicht.

Nieuw in het jaarverslag van de AFM zijn het hoofdstuk Governance en het hoofdstuk Internationaal. In het hoofdstuk Governance doet de AFM verslag over haar verantwoordingsstructuur, de governance van de AFM. Het hoofdstuk Internationaal gaat over de internationale ontwikkelingen rond het toezicht op de financiële markten.

Het hoofdstuk Governance, vanaf pagina 19, is het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag. Het wordt vooraf gegaan door het verslag van de Raad van Toezicht en het verslag van het Bestuur.

Na het hoofdstuk Governance legt de AFM vanaf pagina 23 verantwoording af over de uitvoering van de toezichtstaken in 2003. Het hoofdstuk Toezichtuitvoering gaat over de toetreding van marktpartijen, over markten en beurzen, over het toezicht op intermediairs, over de informatievoorziening aan consumenten en over de handhaving van de AFM. Op pagina 35 begint het hoofdstuk Toezichtvoorbereiding. In dit hoofdstuk laat de AFM zien hoe de voorbereiding geschiedt van een groot aantal nieuwe toezichttaken.

Hoofdstuk 4 (vanaf pagina 43) is het hoofdstuk over de internationale dimensie van het toezicht. Er is voor gekozen om in dit jaarverslag deze dimensie in een apart hoofdstuk te plaatsen. De internationale ontwikkelingen zowel Europees als wereldwijd, hebben grote invloed op het werk van de AFM.

In het laatste hoofdstuk, vanaf pagina 47, doet de AFM verslag over de wijze waarop de bedrijfsvoering van de AFM de uitvoering van het toezicht ondersteunt.

Na het jaarverslag volgt op pagina 54 de jaarrekening van de AFM. Daarna treft u de accountsverklaring, alsmede de bijlagen.

De AFM hecht er aan om in haar jaarverslag ook buitenstaanders aan het woord te laten over de AFM. Net als voorgaande jaren heeft de AFM daarom ook dit jaar een aantal stakeholders geïnterviewd over hun visie op toezicht en de rol van de AFM. De interviews zijn geplaatst aan het begin en het eind van ieder hoofdstuk. De AFM spreekt haar dank uit aan de heren Willems (Ondernemingskamer), Collee (ABN AMRO / NVB), De Bruin (NVA), Frijs (ABP), Pennings (VEUO) en Overmars (Achmea / Verbond van Verzekeraars) voor hun medewerking aan het jaarverslag en het delen van hun visie. De foto's in het jaarverslag tonen genoemde stakeholders. Er zijn tevens foto's van de kantoorpanden van de AFM en de medewerkers.

De Raad van Toezicht van de AFM heeft in 2003 een organisatie gezien die volop in beweging is. De volatiliteit in de financiële markten in het verslagjaar en de veranderingen in de wet- en regelgeving - zowel nationaal als internationaal - leiden op zichzelf al tot scherpe en steeds veranderende eisen aan de AFM. Daarbij komt dat de AFM sinds haar instelling als gedragstoezichthouder in maart 2002 hard werkt aan het vormgeven van haar nieuwe rol.

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop het Bestuur en de medewerkers van de AFM invulling geven aan hun taken, zowel bij de uitvoering van het toezicht, de voorbereiding van het toezicht, als de bedrijfsvoering van de organisatie.

In 2003 is een 'Visie en Strategie' vastgesteld waarin de AFM nader ingaat op haar doelstellingen, haar taken en de manier waarop deze taken worden ingevuld. Tevens is een intern meerjaren-beleidsplan opgesteld dat aangeeft welke prioriteiten de AFM stelt ten aanzien van de veranderingen in wetgeving en nieuwe taken die nog in voorbereiding zijn. Beide documenten zijn door de Raad van Toezicht goedgekeurd in het voorjaar van 2003.

Als gedragstoezichthouder voor de gehele financiële markt heeft de AFM in 2003 opnieuw een aantal nieuwe taken aanvaard. Het ging om het toezicht op de naleving van de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid), de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot) door effecteninstellingen en assurantietussenpersonen, en het effectentypisch gedragstoezicht op verzekeraars, pensioenfondsen en beleggingsinstellingen. De Raad van Toezicht heeft hieraan de statutair vereiste instemming gegeven.

Ook de organisatie van de AFM is aangepast aan de rol van gedragstoezichthouder. Het eerste kwartaal van het jaar 2003 stond voor een belangrijk deel in het teken van de 'herinrichting' van de AFM. Deze reorganisatie heeft tot doel de AFM toe te rusten voor haar nieuwe taken en de bijbehorende groei in omvang, en tegelijkertijd in kwalitatief opzicht gelijke tred te houden. De herinrichting is geheel intern voorbereid en uitgevoerd en heeft geleid tot een nieuwe organisatiestructuur. De Raad van Toezicht heeft hierover diverse malen overleg gevoerd met het Bestuur en heeft ook de mening van de Ondernemingsraad gehoord. Begin april heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de voorgestelde structuur.

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht negen maal met het Bestuur vergaderd. Behalve aan de genoemde zaken is onder meer aandacht besteed aan de in 2003 door de AFM gehanteerde controlestrategie, de Europese ontwikkelingen op het gebied van de regelgeving, en de herziening van de bekostigingsstructuur van het toezicht. In het kader van zijn reguliere taken heeft de Raad van Toezicht ingestemd met het jaarverslag over 2002 en met de begroting voor 2003. De belangrijkste ontwikkelingen bij de AFM worden ieder kwartaal met het bestuur besproken aan de hand van de kwartaalrapportage. De Raad van Toezicht richt zich daarbij op het beleid dat het bestuur voert naar aanleiding van de ontwikkelingen. Tevens licht het Bestuur de Raad van Toezicht op kwartaalbasis in over de belangrijkste toezichtissues.

In het najaar van 2003 heeft de Raad van Toezicht uit zijn midden een Auditcommissie en Renumeratiecommissie ingesteld. De Raad van Toezicht heeft in het afgelopen jaar ook zelf een ingrijpende verandering ondergaan. Per 15 september 2003 verstreek de benoemingstermijn van de zittende leden. Eén van hen is herbenoemd voor een nieuwe termijn. Tegelijkertijd zijn er vier nieuwe leden benoemd. De Raad van Toezicht dankt de vertrekkende leden voor hun buitengewone toewijding en inzet, eerst voor de STE, en later voor de AFM.

Amsterdam, 22 maart 2004

mr. A.W. Kist (voorzitter, vanaf 15-9-2003)
drs. A. Baan (vanaf 15-9-2003)
prof. dr. A.J. Bindenga RA (vanaf 15-9-2003)
H.J. Hielkema (vanaf 15-9-2003)
J. Vroegop

Jhr. mr. F.J. Loudon (voorzitter, tot 15-9-2003)
mr. J.I. van Praag Sigaar (tot 15-9-2003)
prof. J.H. Blokdijk RA (tot 15-9-2003)
drs. A. Heeneman (tot 15-9-2003)

drs. J.W.F. Kaptein, mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, P.M. Koster RA

Ontwikkelingen in 2003

Het beursklimaat weet zich in het verslagjaar 2003 te herstellen en de financiële markten tonen veerkracht; de AEX-index sluit aan het einde van het jaar 4,6 % hoger dan in 2002. Toch wordt het vertrouwen van beleggers zwaar op de proef gesteld. In navolging van de voorgaande twee jaren vinden in 2003 wederom grote, internationale, financiële schandalen plaats. En voor het eerst vinden die (deels) ook in Nederland plaats.

In februari van het jaar wordt de markt opgeschrikt door het Ahold-boekhoudschandaal. Dit brengt een grote schok op de Nederlandse financiële markten teweeg en brengt een brede discussie op gang over de integriteit van bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen. Ook de rol van de interne toezichthouder en de externe toezichthouder, de AFM, wordt in deze nationale discussie nadrukkelijk aan de orde gesteld. Eind 2003 wordt een tweede, dit keer Europees, schandaal zichtbaar: Parmalat. Hoewel het een Italiaanse onderneming betreft, bestaat er ook een connectie met Nederland. Parmalat gebruikte ook Nederlandse dochters om een beroep op de kapitaalmarkt te doen. Als gevolg stelt de AFM een onderzoek in naar de betreffende emissies. Een andere zaak die in 2003 het vertrouwen van consumenten raakt, is de commotie rond aandelenlease. In 2003 krijgt dit onderwerp, mede gezien het grote aantal klachten van consumenten en de soms grote individuele restschuldbedragen waarmee consumenten worden geconfronteerd, ook nadrukkelijk de aandacht van de Tweede Kamer. De AFM rapporteert de minister van Financiën over de uitkomsten van haar onderzoek uit 2002 naar de aanbiedingen van aandelenleaseproducten. Dit rapport wordt in oktober door de minister aan de Tweede Kamer aangeboden. Tevens stelt de minister in september de Commissie Geschillen Aandelenlease in om te bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van aandelenleaseproducten.

Al deze zaken stellen zoals gezegd het vertrouwen van het publiek op de proef. De AFM trekt zich dit als gedragstoezichthouder aan. Er moet voor gewaakt worden dat het imago van de Nederlandse markt niet verder wordt uitgehold. De AFM is zich er terdege van bewust dat zij daar, naast de markt en de politiek, een rol in te spelen heeft. En: vertrouwen komt te voet en gaat te paard. We realiseren ons dat we op meerdere taken in voorbereiding hierbij nog een lange weg te gaan hebben. Een aantal nieuwe toezichttaken in voorbereiding, zoals het toezicht op accountants, op de jaarverslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen en op de financiële dienstverleners kunnen nog niet worden uitgevoerd omdat de wettelijke bevoegdheden nog ontbreken. Op die terreinen zullen we - als in 2005 die bevoegdheden wel van kracht zijn - ons nog moeten bewijzen en daar bereiden we ons terdege op voor. Tegelijkertijd gebeurt er al zeer veel op het gebied van het optimaliseren van het huidige toezicht, zowel door de AFM als door andere partijen. Zo investeert de AFM samen met marktpartijen veel tijd in het zo efficiënt en effectief mogelijk maken van de uitvoering van de huidige toezichttaken.

Het ministerie van Financiën heeft een zwaar wetgevingsprogramma op het gebied van financieel toezicht lopen, waarbij regelgeving wordt geactualiseerd en geharmoniseerd, en nieuwe wetgeving wordt ontwikkeld. De voltooiing en uitvoering van dit wetgevingsprogramma zijn van groot belang voor het toezicht op de financiële markten.

Een breed gedragen gevoel van urgentie en noodzaak tot een discussie over goed ondernemerschap leidt in maart van het jaar tot de instelling van de Commissie Tabaksblat. Het rapport over corporate governance van deze commissie, dat eind 2003 wordt gepubliceerd, bevat onder meer een gedragscode voor beursgenoteerde bedrijven waarvan delen naar verwachting in wetgeving zullen worden opgenomen.

Internationale ontwikkelingen, zowel Europees als mondiaal, zijn bepalend voor de toekomst van het toezicht. Internationale gelijkschakeling van regelgeving en handhaving heeft meer dan ooit een prioriteit gekregen om de vertrouwenscrisis aan te pakken. Daarnaast is vanwege de globalisering van de financiële markten de relatie met de Verenigde Staten van groot belang. Europa moet als gelijkwaardige gesprekspartner voor de Verenigde Staten optreden. De AFM is dan ook zeer actief op het gebied van de internationale samenwerking. Tegelijkertijd nemen we waar - mede door onze eigen internationale betrokkenheid - dat het bedrijfsleven in het buitenland actiever bij deze ontwikkelingen betrokken is dan het Nederlandse bedrijfsleven.

Verantwoording AFM

In dit jaarverslag legt de AFM verantwoording af over de uitgevoerde werkzaamheden in 2003. Daar waar de AFM moest ingrijpen, traden we - soms hard - op. In totaal werden er in het verslagjaar 72 toezichtmaatregelen genomen. In onze verantwoording zal één ding zeker opvallen. De AFM hecht veel waarde aan interactie met de markt. In de uitoefening van onze werkzaamheden is dat in het verslagjaar duidelijk zichtbaar. Voor de ontwikkeling van nieuwe taken zoals het toezicht op financiële dienstverleners en het toezicht op accountantsorganisaties heeft de AFM in 2003 platforms opgericht. Deze platforms bieden marktpartijen de mogelijkheid mee te denken en te discussiëren over de vormgeving van het toezicht. Ook heeft de AFM het afgelopen jaar marktpartijen veelvuldig geconsulteerd, zowel met betrekking tot Nederlandse issues en wetgeving, als met betrekking tot Europese regelgeving. Discussies met en feedback van marktpartijen spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van het toezicht van de AFM. Dat heeft alles te maken met de zelfstandigheid van de organisatie. De AFM opereert als een zelfstandige en onafhankelijke organisatie, maar dat betekent niet dat een organisatie zich naar binnen mag keren. Integendeel, noblesse oblige. Het feit dat een organisatie onafhankelijk is, legt een plicht op om transparant te zijn en open te staan voor argumenten en suggesties van anderen. De AFM heeft daarnaast ook de plicht om te laten zien wat er met die beïnvloeding gebeurt. Organisaties met een publieke taak, hebben een verplichting tot verantwoording. Zeker als je bepaalde ingrijpende bevoegdheden toebedeeld hebt gekregen.

Vorig jaar schreven we in het Bestuursverslag dat van alle betrokkenen partijen (het publiek, de media, de marktpartijen, de politiek) pas reële verwachtingen van de AFM kunnen worden verwacht als de verantwoordingsstructuur, de governance, van de AFM op orde is. In 2002 is daarom het project 'governance' aangevat. Dat heeft in het verslagjaar geleid tot een aantal zaken op het gebied van onze eigen verantwoording die worden beschreven in het eerste hoofdstuk van ons jaarverslag: Governance. Maar een relativerende opmerking over de grenzen van het toezicht is in dit Bestuursverslag op zijn plaats. Wat ons betreft zijn de grenzen van de AFM, van onze toezicht-taken, met de operationalisering van de eerder genoemde nieuwe taken bereikt.

Het werk is nog lang niet gedaan. De AFM moet veel inspanningen verrichten om de coherentie is het toezicht te bewaren en om haar doelstellingen te operationaliseren. Crosssectorale consistentie is daarbij het uitgangspunt, van het prospectustoezicht tot aan de consument. Er is veel aandacht en zorg van de AFM om het operationele toezicht op het gewenste niveau te hebben en te houden. Met de komst van nog meer taken wordt er - terecht - nog meer verwacht van de AFM. Het managen van die verwachtingen blijft een grote klus.

De verdere optimalisering van het toezicht en de ontwikkeling en implementatie van nieuwe taken trekken een zware wissel op iedereen met wie we werken: dat geldt voor de marktpartijen, maar zeker ook voor ons personeel. Dat beseffen we ons terdege. We hebben dan ook veel respect voor de manier waarop iedereen het afgelopen jaar zijn schouders eronder heeft gezet en zijn taak met energie heeft opgepakt. Daarbij mag niet onvermeld blijven dat ons personeel voor de tweede keer in een periode van twee jaar enthousiast heeft meegewerkt aan een herinrichting van de organisatie. Maar zoals gezegd, het werk is nog niet gedaan: het borgen van vertrouwen is ons gezamenlijke doel. Het jaar 2004 zal voor alle betrokkenen niet minder inspannend zijn dan het afgelopen jaar, willen we dat doel bereiken.

Tot slot: in 2003 namen we afscheid van vier leden van onze Raad van Toezicht, dit wegens het aflopen van de vier jaren termijn van hun aanstelling. Het Bestuur spreekt zijn grote waardering uit voor de vasthoudende betrokkenheid over een lange reeks van jaren van Jhr. mr. F.J. Loudon, mr. J.I. van Praag Sigaar, prof. J.H. Blokdijk RA en drs. A. Heeneman.

Amsterdam, 22 maart 2004

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen
drs. J.W.F. Kaptein
P.M. Koster RA

januari

- 17 januari start van het Platform Financiële Dienstverlening
- 30 januari start van de consultatie met betrekking tot de beleidsregel verklaring van geen bezwaar
- 30 januari start van de consultatie met betrekking tot de Nadere Regeling voor het gedragstoezicht op beleggingsinstellingen

februari

- 6 februari publicatie van boeteoplegging wegens overtreding van de Wet melding zeggenschap

maart

- 6 maart publiekswaarschuwing tegen koppelverkoop van verzekeringen bij kredietverstrekking
- 13 maart publicatie van boeteoplegging wegens overtreding van de Wet melding zeggenschap
- 26 maart presentatie van het rapport beleggingshypotheek waarin consumenten worden gewaarschuwd tegen een mogelijke restschuld

april

- 22 april publicatie feedback paper over consultatie in-house matching

juni

- 19 juni wijziging van de Vrijstellingsregeling Wet toezicht effectenverkeer 1995 met betrekking tot de meldingsplicht van cliëntenremisiers
- 25 juni de AFM geeft haar instemming aan een grootschalige reorganisatie van Euronext waarbij diverse beursactiviteiten worden ondergebracht in separate grensoverschrijdende business units

juli

- 1 juli invoering van de nieuwe organisatiestructuur van de AFM
- 3 juli omvangrijke interne verhuizing als gevolg van de herinrichting van de AFM; ruim 80% van de medewerkers krijgt een andere werkplek
- 3 juli ondernemingsraad-verkiezingen
- 5 juli publicatie van boeteoplegging wegens overtreding van de biedingregels
- 22 juli wijziging van beleidsregel inzake het houden van een gekwalificeerde deelneming in een effecteninstelling, het zogenoemde vvgb-beleid

Belangrijke gebeurtenissen

augustus

- 20 augustus** publicatie beleid inzake samenwerkingsverbanden tussen vergunninghouders en individuen bij de handel in effecten voor eigen rekening
- 29 augustus** publicatie van boeteoplegging wegens overtreding van de biedingregels

september

- 2 september** Arthur Docters van Leeuwen en Jacob Kaptein worden herbenoemd als respectievelijk voorzitter van het bestuur en lid van het bestuur van de AFM
- 15 september** aantreden van de nieuwe Raad van Toezicht van de AFM
- 29 september** bestuursvoorzitter Arthur Docters van Leeuwen wordt na afloop van de eerste 2-jaar termijn herkozen als voorzitter van CESR, het Europese comité van effectentoezichthouders

oktober

- 22 oktober** de AFM maakt bekend dat zij een uitgebreid onderzoek is gestart bij beleggingsfondsen in Nederland
- 23 oktober** de AFM biedt minister Zalm van Financiën de rapportage aandelenlease aan
- 31 oktober** samen met DNB verleent de AFM goedkeuring voor de implementatie van een nieuw clearingsysteem voor de Euronext derivatenmarkt in Amsterdam

november

- 21 november** start van consultatie over een nieuwe controlestrategie voor handelaren in effecten voor eigen rekening
- 24 november** start van overleg met NIVRA en NovAA voor Platform Toezicht Accountants

december

- 1 december** inwerkingtreding Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten en het Besluit integere bedrijfsvoering
- 1 december** inwerkingtreding Wet effectentypisch gedragstoezicht
- 19 december** nieuwe release van de website van de AFM met een speciale consumentensite (www.afm.nl/consumenten)

Kerncijfers

	2000	2001	2002	2003
Toezichtuitvoering				
Toetreding				
<i>Toetreding Wte</i>				
Totaal aantal vergunninghouders per 31 december	411	406	376	363
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	46	38	47	39
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel	3	5	2	-
Verleende vergunningen (vanaf 2001 excl. wijzigingen in bestaande vergunning)	64	38	19	26
Cliëntenremisiers totaal	7.049	7.734	7.985	7.996
<i>Toetreding Wtb</i>				
Totaal aantal vergunninghouders per 31 december			593	610
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek			13	91
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel			-	-
Verleende vergunningen			39	108
<i>Toetreding Wck (vanaf 4 maart 2002)</i>				
Totaal aantal vergunninghouders per 4 maart 2002 resp. 1 januari 2003			122	117
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek			9	10
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel			-	-
Verleende vergunningen			4	5
Totaal aantal vergunninghouders per 31 december			117	112
Doorlopend toezicht				
<i>Doorlopend toezicht Wte</i>				
Reguliere onderzoeken	50	70	99	119
Incidentele onderzoeken	26	13	13	35
<i>Doorlopend toezicht Wtb (gehele jaar)</i>				
Reguliere onderzoeken			104	43
Incidentele onderzoeken			13	17

	2000	2001	2002	2003
Markten & Beurzen				
<i>Voorwetenschap</i>				
Aantal gestarte onderzoeken	45	39	26	30
Openbare Biedingen op Effecten (vanaf september 2001)				
Dossiers geopend		10	15	11
Dossiers gesloten			14	14
Incidentele onderzoeken gestart			3	3
Incidentele onderzoeken afgerond			2	3
<i>Buitenbeursemissies</i>				
Aantal buitenbeursemissies	518	579	859	817
Aantal gedeponeerde prospectussen	177	156	198	232
Toezichtmaatregelen				
Totaal aangiftes bij OM	26	23	23	26
Aantal aangiftes Voorwetenschap	10	12	12	6
Aantal aangiftes Wmz	2	-	2	1
Aantal overige aangiftes	14	11	9	19
Totaal opgelegde boetes (vanaf 2000)	18	20	13	19
Boete Voorwetenschap	-	1	-	-
Boete Wmz	-	1	-	-
Boete prospectusplicht	1	4	1	1
Boete reclameregels	6	4	2	-
Boete niet-voldoen aan administratieve verplichtingen	11	8	7	2
Boete overig	-	2	3	16
Last onder dwangsom (vanaf 2000)				
Aanwijzingen	7	13	24	10
Publieke waarschuwingen	7	6	4	6
Stille curator	1	3	2	3
Intrekking vergunning Wte	3	5	2	-

1. Governance

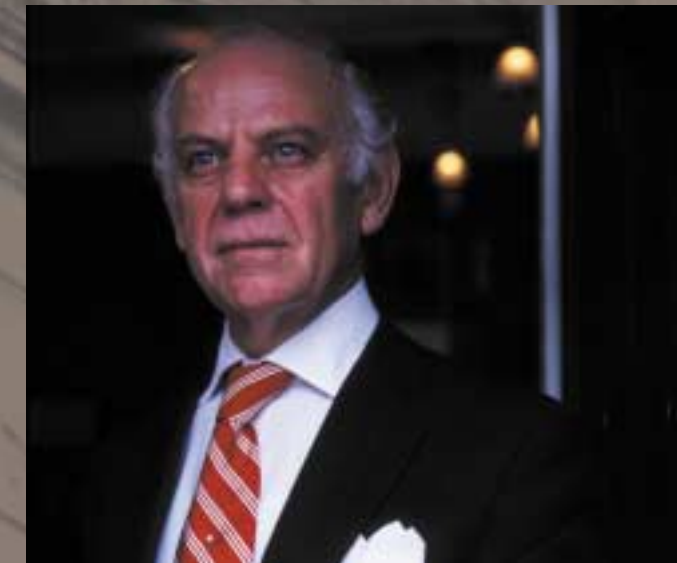
mr. J.H.M. Willems

voorzitter van de Ondernemingskamer en coördinerend vice-president van het gerechtshof te Amsterdam

In de media lees of hoor je vaak dat de AFM niet zo veel kan zeggen vanwege de geheimhoudingsplicht. Dat maakt het voor mij, als lid van de samenleving, moeilijk om te beoordelen wat er gebeurt, waarom het gebeurt en of het goed gebeurt. Ik heb dan ook wel eens moeite met publieke presentaties van de AFM met de strekking dat bepaalde zaken niet zouden deugen, zonder dat dat vanwege de geheimhoudingsplicht gespecificeerd kan worden. Als rechter ben ik toch erg gewend, om pas iets te zeggen als je alle feiten kent en vervolgens ook kunt motiveren dat je tot een bepaald oordeel komt. Dus als ook alle feiten met zekerheid, precisie en hardheid op tafel kunnen worden gelegd.

Wat ik zie is dat er een enorme groei is geweest in het toezicht en het apparaat. Als je dan praat over transparantie en de eigen governance van de AFM dan zou ik zeggen laat zien dat die groei gerechtvaardigd is. Die vraag moet je overigens ook breder en met betrekking tot andere toezichthouders stellen. Op dit moment zie je het merkwaardige verschijnsel dat als er ook maar ergens een probleem wordt gesignaleerd, er in koor om meer toezicht wordt geroepen. En dan is als het ware voor de politiek het probleem weer afgedekt. Je krijgt de neiging te denken dat als je nu maar een heleboel regeltjes, gedragsvoorschriften en controle hebt, dat dan de dingen wel goed gaan. In mijn ogen is dat een schijnoplossing. Ik denk ik dat je eerder moet zorgen dat de goede mensen op de goede plaats terechtkomen.

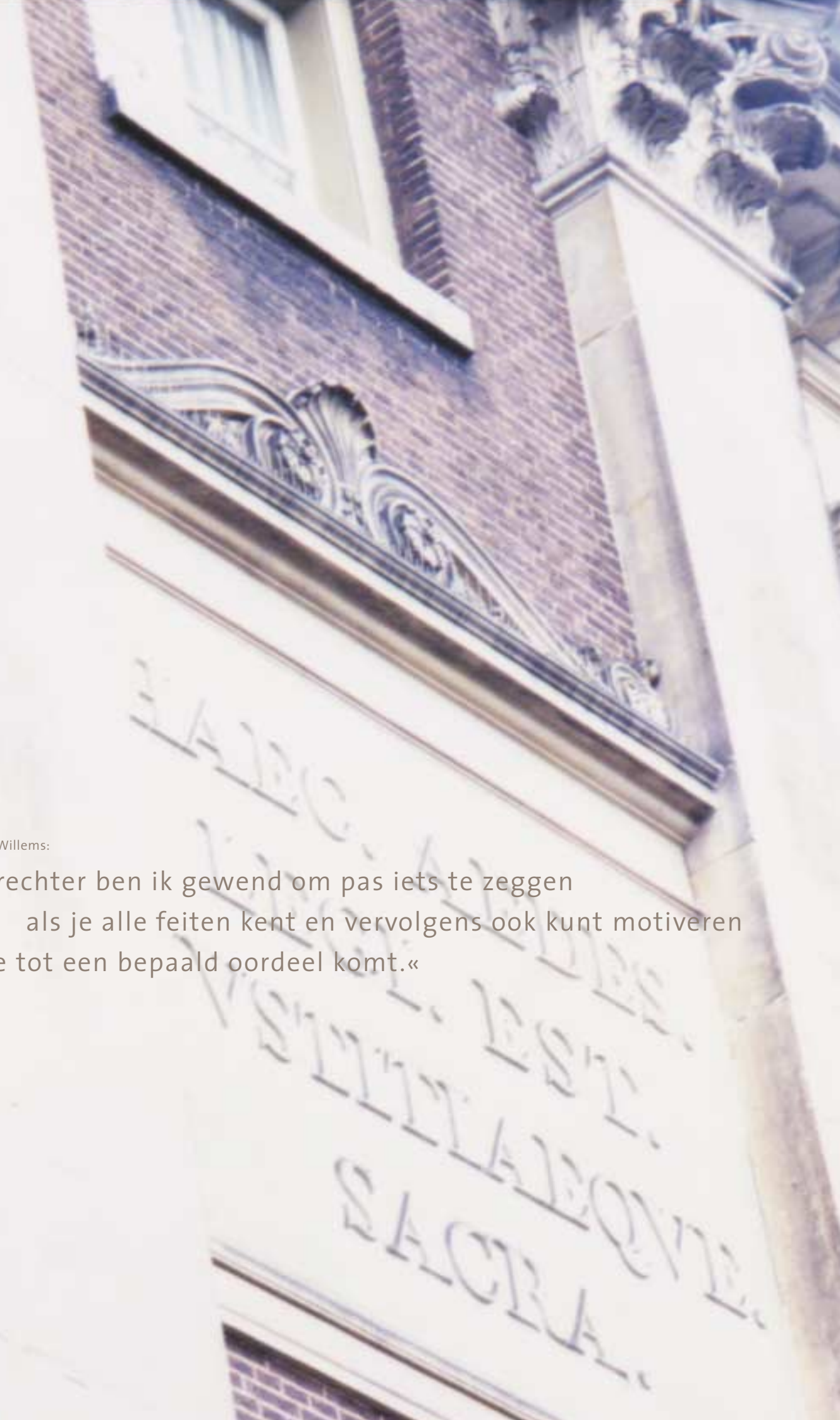
Een punt waar ik als rechter moeite mee heb is het feit dat bij toezichthouders als de AFM, DNB en Nma de scheiding tussen controleren en sanctioneren is doorbroken. Een partij kan weliswaar in beroep bij de rechter tegen een bestuurlijke boete die door de toezichthouder is opgelegd, maar het blijft een procedure die begint met een strafoplegging door een niet-rechter. Ik vind dat in Nederland veel te makkelijk wordt omgegaan met zo'n combinatie van bevoegdheden. Van oudsher bestaat in Nederland een heel scherpe scheiding tussen degenen die de algemene regels maken, degenen die controleren of ze worden nageleefd, en degenen die - als zij in onafhankelijkheid hebben geconstateerd dat iemand die regels overtreden heeft - de sancties opleggen. Eind jaren '70 heeft een zeer principiële discussie plaatsgevonden of dat misschien, aan de marge, toch wat anders zou kunnen. Dat ging toen over het verkeersrecht, de administratieve handhaving van verkeersovertredingen. Dat vind ik ook niet onaanvaardbaar. Want ook principes hebben grenzen aan hun werking. Maar over de hele linie zie je nu dat het principe zodanig aan het vervagen is dat ik vind dat het hoog tijd wordt dat er nog eens heel principieel over nagedacht wordt of dat wel moet. Ik begrijp wel dat het bezwaar van een rechtsgang is dat procedures vaak te lang duren en de rechterlijke macht teveel belast is, maar dat is dan de verantwoordelijkheid van de Staat om daar een oplossing voor te vinden. Dan zeg ik: zorg maar dat je de boel op orde hebt.

mr. J.H.M. Willems:

»Als rechter ben ik gewend om pas iets te zeggen
als je alle feiten kent en vervolgens ook kunt motiveren
dat je tot een bepaald oordeel komt.«

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) legt in het verslagjaar 2003 de basis voor de implementatie van een nieuwe governancestructuur. De overgang van Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) naar de AFM, waarover in het vorig jaarverslag uitvoerig is bericht, onderstreept het belang van een nieuwe governance. Er is immers sprake van een verandering van sectortoezichthouder - dat wil zeggen een toezichthouder die een weliswaar belangrijk maar smal segment van de financiële markten tot werkterrein had - naar een gedragstoezichthouder, die ingrijpende bevoegdheden moet uitoefenen over de volle breedte van de financiële markten. De herziening van de governancestructuur werd reeds aangekondigd in het jaarverslag 2002. Naar verwachting zal in 2004 een groot aantal voorstellen met betrekking tot de nieuwe governancestructuur van de AFM geoperationaliseerd worden. In 2005 volgen verdere stappen.

1.1 Commissie Corporate Governance

In december van het verslagjaar presenteert de Commissie Corporate Governance, de commissie Tabaksblat, haar code voor corporate governance.

Deze code is een belangrijke stap op weg naar het herstel van het vertrouwen van het publiek in een eerlijke, integere en transparante gang van zaken binnen Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Hoewel de code betrekking heeft op beursgenoteerde ondernemingen en niet volledig toepasbaar is op publieke organisaties zoals de AFM, heeft de AFM grondig naar de code gekeken. De AFM implementeert de elementen van de code die van toepassing kunnen zijn op haar eigen organisatie. De corporate governance code kent de bepaling 'pas toe of leg uit'. Deze bepaling legt ondernemingen op dat zij eventuele afwijkingen van de codebepalingen goed gemotiveerd in hun jaarverslag dienen uit te leggen. Het gaat daarbij om de uitleg waarom en in hoeverre er afgeweken wordt van de 'best practice' bepalingen uit de code Tabaksblat. De AFM zal dit ook doen in haar jaarverslag over 2004.

1.2 Toedeling van verantwoordelijkheden

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de toedeling van verantwoordelijkheden is georganiseerd in het verslagjaar 2003.

De AFM is als stichting een zelfstandig bestuursorgaan en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Financiën. De interne stakeholders van de AFM zijn de Raad van Toezicht, het Bestuur en de medewerkers. De externe stakeholders met betrekking tot de governancestructuur zijn de minister van Financiën, de marktpartijen, het publiek en toezichthouders in binnen- en buitenland.

De minister van Financiën is bevoegd om de leden van de Raad van Toezicht te benoemen en te ontslaan. Benoeming van een lid van de Raad van Toezicht gebeurt op voordracht van deze Raad. Ook benoemt of ontslaat de minister de leden van het Bestuur; benoeming van een lid van het Bestuur geschiedt op voordracht van de Raad van Toezicht. De minister keurt de begroting van de AFM goed en stelt de jaarlijkse heffingen vast. Tevens is hij verantwoordelijk voor het vaststellen van de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en het Bestuur. Wijzigingen in de statuten van de stichting moeten vooraf door de minister van Financiën worden goedgekeurd. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de taken van de AFM door het Bestuur naar behoren worden uitgevoerd, met inachtneming van de toepasselijke wetgeving en beginselen van behoorlijk bestuur. Ook keurt de Raad van Toezicht het jaarplan, de begroting en de jaarrekening van de AFM goed. Grote strategische bestuursbesluiten worden vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Het gaat daarbij onder meer om het vaststellen en wijzigen van (middel)lange termijn beleidsplannen, wijzigingen in de organisatiestructuur, de benoeming en het ontslag van de externe accountant, het besluit tot wijziging van de statuten en de aanvaarding van nieuwe taken.

Het Bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor alle handelingen van de AFM. De bestuurders verdelen onderling de diverse aandachtsgebieden en bepalen wie voor welke taak aanspreek-

punt is. Uitgangspunt hierbij is een collegiale bestuursvorm. Besluiten worden, behoudens bij uitzondering en met mandaat van de andere bestuurders, niet door één bestuurder afzonderlijk genomen. Dit gebeurt altijd door minimaal twee bestuurders, en bij voorkeur door drie bestuurders. Voor wat de besluitvorming van het Bestuur betreft dient vermeld te worden dat er in 2003 een zaak tegen de AFM is aangespannen, waarbij een partij stelt dat het Bestuur te betrokken was bij de inhoudelijke fase van een onderzoek om tot onafhankelijke besluitvorming te kunnen komen. De rechter heeft hierop geoordeeld dit bezwaar ongegrond te vinden, gegeven de zorgvuldigheid die de AFM ter zake betracht heeft. Ook het artikel 6 van het Verdrag van Rome is in dit opzicht relevant. Dit artikel gaat over toegang tot de rechter en een eerlijk proces, maar veronderstelt blijkens de jurisprudentie dat de uitvoerende macht bij het voorbereiden van zijn beslissing ongeveer hetzelfde moet doen als wat de rechter na hem moet doen, namelijk de feiten goed onderzoeken, partijen horen, helder gemotiveerd besluiten en voorzichtig zijn met publiciteit te nadele van de verdachte.

De AFM kent een boete- en lastfunctionaris. De boete- en lastfunctionaris adviseert het Bestuur van de AFM of oplegging van een bestuurlijke boete respectievelijk een last onder dwangsom in de rede ligt. Daarnaast beschikt de AFM over een publicatiefunctionaris. Deze adviseert het Bestuur over de openbaarmaking van een overtreding. De functionarissen nemen daarbij een onafhankelijke positie in.

Medewerkers van de AFM zijn gehouden aan een compliance- en privacyregeling. Daarnaast is het vier ogen-principe rigoureus in alle onderdelen van het toezichts- en bedrijfsproces van de organisatie doorgevoerd.

Voor omgang met de externe stakeholders heeft de AFM de stelregel dat de AFM luistert naar al haar belanghebbenden. Zij heeft oor voor feitelijk onderbouwde argumenten. Consultaties spelen een prominente rol in de dialoog met de marktpartijen. In het verslagjaar vinden er zeven AFM-consultaties plaats. De wijze waarop de AFM consulteert, wordt vastgelegd in een procedure en middels een pilot in de praktijk getoetst. Daarnaast start de AFM - zoals ook beschreven in het verslag van het Bestuur - in 2003 met twee platforms ter voorbereiding van nieuwe toezichttaken: het Platform Financiële Dienstverlening en het Platform Toezicht Accountants. Het Panel Marktpartijen komt in het verslagjaar met de AFM bijeen en bespreekt de begroting. In dit panel participeren koepelorganisaties en onder toezicht staande instellingen. Ook heeft de AFM een Panel Evaluatie Financiële Bijsluiters, waaraan diverse marktpartijen deelnemen. Evenals in 2002 vindt er overleg plaats met een aantal CEO's van toonaangevende marktpartijen. Dit overleg is bedoeld om signalen te krijgen over de uitvoering van het toezicht door de AFM, de prioriteiten in de toezichttaken en de toezichtvoorbereiding.

De AFM heeft met de collega-toezichthouders de Nederlandsche Bank (DNB) en de Pensioen- & Verzekeringkamer (PVK) een convenant over de taakverdeling en de operationele samenwerking. Daarnaast bestaan convenanten met Euronext, over de coördinatie van de werkzaamheden bij het toezicht op openbare biedingen op effecten, en met het Dutch Securities Institute (DSI), over de samenwerking bij de zogenaamde 'pre-employment' screening voor onder toezicht staande effecteninstituten. Met meerdere toezichthouders in het buitenland kent de AFM 'Memoranda of Understanding' waarin samenwerkingsafspraken zijn beschreven, bijvoorbeeld op het gebied van Clearing & Settlement.

1.3 Ontwikkelingen

De ontwikkeling van de governancestructuur van de AFM is nog niet afgerond. In deze paragraaf wordt beschreven wat er in 2004 en 2005 van de AFM verwacht mag worden.

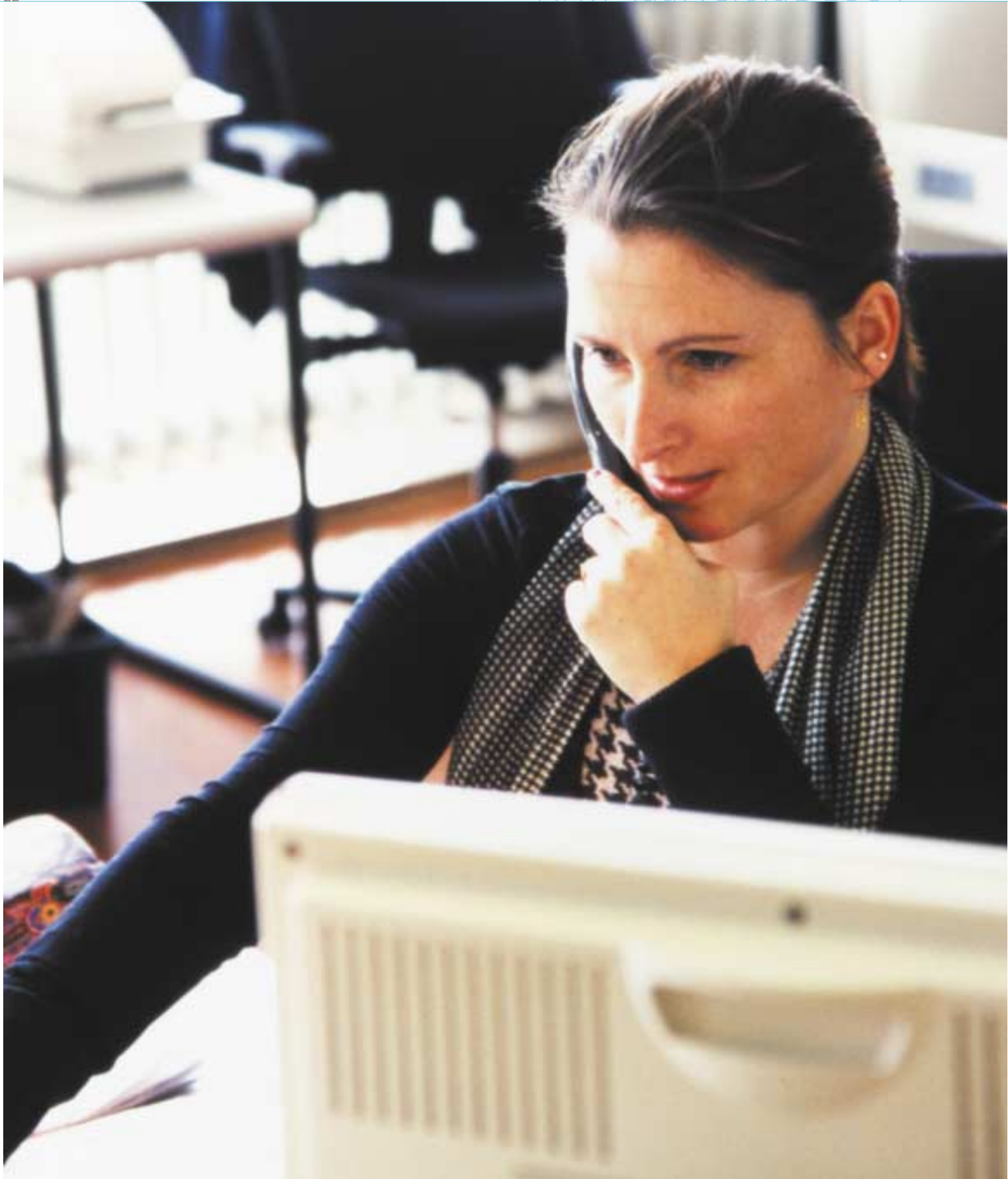
Een belangrijke ontwikkeling die direct de governance van de AFM raakt is de hervorming door het ministerie van Financiën van de toezichtwetgeving: de Wet op het financieel toezicht (Wft). Deze wet, waarvan de inwerkingtreding is voorzien in 2005, vervangt diverse sectorale toezichtwetten zoals de Wet toezicht effectenverkeer, de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet melding zeggenschap en de Wet op het consumentenkrediet. Hierdoor is er straks één wet met daarop gebaseerde lagere regelgeving die het toezicht op de financiële marktsector regelt.

De Wft voorziet in een duidelijkere verhouding tussen het ministerie van Financiën en de AFM met betrekking tot regelgeving. In dit nieuwe regime kan de AFM uitsluitend nog nadere regels stellen die van technische, organisatorische en administratieve aard zijn. De hogere normering is dan volledig de verantwoordelijkheid van de wetgever. Een ander issue in de Wft is de aanpassing van het geheimhoudingsregime. Uitgangspunt van de nieuwe wet is dat de geheimhouding van de AFM niet langer gebonden is aan een formeel criterium maar aan een materiaal criterium. Dit biedt de AFM meer ruimte tot transparantie in de uitvoering van haar toezicht.

De Raad van Toezicht en het Bestuur zullen in 2004 nadere afspraken maken over de onderlinge samenwerking en de daarbij behorende informatie-uitwisseling. De complianceregeling van de AFM wordt naar aanleiding van de code Tabaksblad geactualiseerd. Tevens stelt de AFM een klokkenluiderregeling in.

De accountability van de AFM zal verder worden versterkt door in de begrotingsystematiek verder aansluiting te zoeken bij de doelstellingen van de nota 'Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording' (VBTB). Vanaf de verantwoording over 2004 zal de AFM voortaan een rechtmatigheidsverklaring aanvragen aan de controlerend accountant. Daarnaast zal de AFM vanaf de verantwoording over 2005 jaarlijks een 'in control statement' afleggen.

Ter verbetering van de externe verantwoording zal de AFM in 2004 voor het eerst haar jaaragenda publiceren, een planningsdocument waarin de werkzaamheden over dat jaar worden beschreven. De jaaragenda 2005 wordt in oktober 2004 voorgelegd aan een panel van marktpartijen, waarna publicatie van deze agenda in december zal plaatsvinden. Het Panel Marktpartijen zal verder worden verankerd in de governancestructuur van de AFM. Zo zal met het panel ook gesproken worden over de controlestrategie en de ontwikkeling van nieuwe taken van de AFM. Ook wordt er een Panel Consumentenzaken ingesteld met vertegenwoordigers van afnemers van financiële producten.

2. Toezichtuitvoering

mr. C.H.A. Collee

lid van de Raad van Bestuur van ABN AMRO en voorzitter van het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)

Laat ik beginnen met te zeggen dat het toezicht op de financiële sector in Nederland absoluut noodzakelijk is. Wat mij betreft zou de discussie over de rol en plaats van de toezichthouder meer moeten gaan over de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende toezichthouders en de effectiviteit van toezicht. Ten eerste is er in mijn ogen toch een overlap ontstaan in het grijze gebied van prudentieel en gedragstoezicht. In de uitwerking van de kanteling van het toezicht zijn taken in mijn ogen op sommige terreinen nog niet helder aan één van de toezichthouders toegewezen. Ik denk dat we daar alert op moeten zijn. Ten tweede zien we nu een alsmaar stapelen van nieuwe toezichtregelgeving boven op de bestaande regels waardoor ook de kosten van toezicht voor de banken alsmaar stijgen. We zouden moeten kijken naar de effectiviteit van dit toezicht en in deze discussie moet ook de wetgever worden betrokken. We moeten ons daarbij realiseren dat de kosten die de banken maken voor de toezichtregelgeving uiteindelijk door iemand betaald moeten worden en als je de hele keten doorgaat dan worden die uiteindelijk betaald door de consument. Dus toezichthouders, regelgevers en de financiële sector hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid om de effectiviteit van al die toezichtmaatregelen een keer onder de loep te nemen. Is de toezichtregelgeving op een aantal punten niet onnodig gedetailleerd? Besteden we voldoende aandacht aan onderdelen die werkelijk effectief zijn bij het voorkomen van debacles die ons de afgelopen jaren hebben verrast? Wij vinden dat we vanuit die optiek nog eens heel goed moeten kijken naar de toezichtregelgeving. En naar de omgang van de AFM met publiciteit. Waar we bijvoorbeeld erg aan hebben moeten wennen, is dat de AFM bij het afleggen van verantwoording soms nogal snel in de openbaarheid treedt en met veel publiciteit. Als je de stelling aanhangt, zoals wij doen, dat ook de AFM een rol heeft te spelen in het behoud van het vertrouwen van het publiek in de gehele financiële sector in Nederland, dan kan er in onze ogen wel wat terughoudender met publiciteit worden omgegaan. Kortom, ik pleit met name voor een goede consultatie van de sector bij de beleidsvorming en voor een goede dialoog. Ik denk dat we het eens zijn dat er toezicht moet zijn en dat het onze ambitie is om een solide financiële sector in Nederland te hebben met daarin spelers die qua omvang, vermogen en kwaliteit behoren tot de absolute wereldtop. We hebben dan met elkaar: toezichthouders, regelgevers en wijzelf als onder toezicht gestelden, de verantwoordelijkheid om het toezicht op de juiste wijze te doseren.

W

OR

U

mr. C.H.A. Collee:

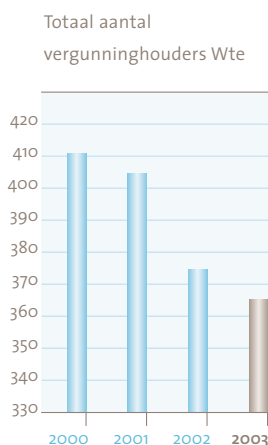
»Waar we bijvoorbeeld erg aan hebben moeten wennen,
is dat de AFM bij het afleggen van verantwoording soms
nogal snel in de openbaarheid treedt en met veel publiciteit.«

2.1 Toetreding

Financiële instellingen moeten voor hun activiteiten een vergunning hebben van de AFM of van de Nederlandsche Bank (DNB). Om een vergunning te krijgen moet onder meer worden voldaan aan eisen op het gebied van deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders en eisen op het gebied van de bedrijfsvoering en de aan het publiek te verstrekken informatie. Door het vergunningenstelsel worden bepaalde waarborgen voor de consument verkregen en een gelijk speelveld voor marktpartijen gecreëerd. De AFM waakt er tevens voor dat toetreding tot de markt alleen mogelijk is en blijft voor instellingen die zich aan de vastgestelde voorschriften en regelgeving houden.

- Aantal vergunninghouders Wte neemt in het verslagjaar af van 376 tot 363
- Aantal ingeschreven cliëntenremisiers stijgt van 7985 naar 7996
- Aantal vergunninghouders Wtb neemt in het verslagjaar toe van 593 naar 610
- Aantal vergunninghouders Wck neemt in het verslagjaar af van 117 tot 112

2.1.1 Wet toezicht effectenverkeer (Wte): vergunninghouders en vrijgestelden

Het totaal aantal Wte-vergunninghouders neemt in het verslagjaar af van 376 naar 363. Sinds 2000, toen er nog 411 vergunninghouders stonden ingeschreven, is er sprake van een jaarlijkse afname. Er doen zich geen intrekkingen van vergunningen voor die het gevolg zijn van toezichtmaatregelen door de AFM. In 2002 en 2001 waren dat er nog respectievelijk twee en vijf. Het aantal intrekkingen van vergunningen op verzoek van de instellingen zelf bedraagt 39. In het verslagjaar worden 26 nieuwe vergunningen verstrekt.

Ook in 2003 is er sprake van een groot aantal nieuwe registraties van cliëntenremisiers (vrijgestelden). Dat het totaal aantal slechts toeneemt met 11, van 7985 ultimo 2002 naar 7996 ultimo 2003, komt door een groot aantal doorhalingen op eigen verzoek.

2.1.2 Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb): vergunninghouders

Ultimo 2003 zijn er per saldo 17 nieuwe Wtb-vergunninghouders geregistreerd ten opzichte van ultimo 2002. Dit is het gevolg van 108 nieuwe inschrijvingen en 91 uitschrijvingen op verzoek van de vergunninghouders zelf. Ultimo 2003 zijn er 610 vergunninghouders, waarvan 204 (een toename in het verslagjaar van vijf) buitenlandse houders van een Europees paspoort die in Nederland actief zijn.

2.1.3 Wet op het consumentenkrediet (Wck): vergunninghouders

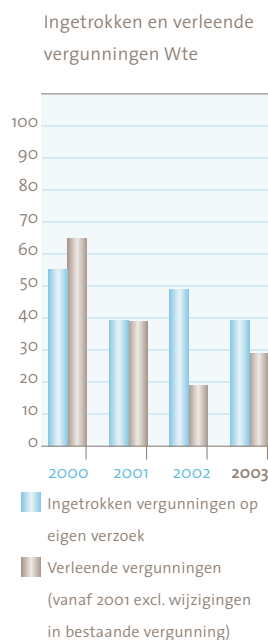
Evenals in 2002 neemt het aantal Wck-vergunninghouders in het verslagjaar af met vijf. Dit is het resultaat van tien intrekkingen op verzoek van de instellingen zelf, en vijf nieuwe vergunningen in dit verslagjaar. In 2003 wijst de AFM één vergunningaanvraag af.

2.1.4 Bestuurderstoetsingen

Bestuurders van Wtb- en Wte-vergunninghouders dienen te voldoen aan deskundigheids- en betrouwbaarheidseisen. De AFM toetst bestuurders op deze aspecten voordat ze aangesteld kunnen worden. In 2003 worden 199 Wte-bestuurders en 186 Wtb-bestuurders aangemeld. De AFM wijst in totaal vier bestuurders na toetsing af.

2.1.5 Verklaringen van geen bezwaar

Op 22 juli 2003 voert de AFM een ingrijpende wijziging door in de beleidsregel verklaringen van geen bezwaar van een gekwalificeerde deelneming (vvgb) in een effecteninstelling. De wijziging heeft een aanzienlijke administratieve lastenverlichting tot gevolg aangezien de toekenning van een verklaring nog slechts plaatsvindt voor twee bandbreedtes. Verlening vindt plaats voor gekwalificeerde deelnemingen tot en met 50% en voor deelnemingen van meer dan 50% tot en

met 100%. Daarnaast is er een meldplicht voor over- of overschrijding van de grenzen 10%, 20% en 33%. Deze bandbreedtes volgen uit de Europese Richtlijn Beleggingsdiensten. Een ander nieuw element in de beleidsregel is de mogelijkheid tot het verkrijgen van een groeps-vvgb. Onder een aantal voorwaarden worden daarmee tussenholdings vrijgesteld van het aanvragen van vvgb's. Ook deze wijziging leidt tot een administratieve lastenverlichting voor de marktpartijen. In het verslagjaar daalt het aantal verleende verklaringen van geen bezwaar voor het houden van een gekwalificeerde deelneming, mede als gevolg van bovenstaande wijziging in het beleid, naar 305. In 2002 werden nog 359 vvgb's verstrekt.

2.1.6 Termijnen

Aanvragen voor vergunningen, bestuurdersbenoemingen en verklaringen van geen bezwaar voor het houden van gekwalificeerde deelnemingen in effecteninstellingen kennen formele wettelijke termijnen waarin de AFM tot een oordeel moet komen. Deze termijnen worden niet altijd gehaald. Dit komt mede doordat vooraf moeilijk te bepalen is met welke en vooral met hoeveel aanvragen de AFM wordt geconfronteerd.

In die gevallen waar de wettelijke termijn te kort is, zijn bijzondere omstandigheden of complexe aanvragen daar vaak de oorzaak van. Dit komt voor indien aanvullende informatie nodig is van de instellingen zelf, van andere toezichthouders of van derden. Aanvragen die afgewezen worden, vergen vaak eveneens een langere doorlooptijd vanwege de te volgen procedures die - geheel terecht - vereist zijn om tot zorgvuldige en goed gemotiveerde besluitvorming te komen.

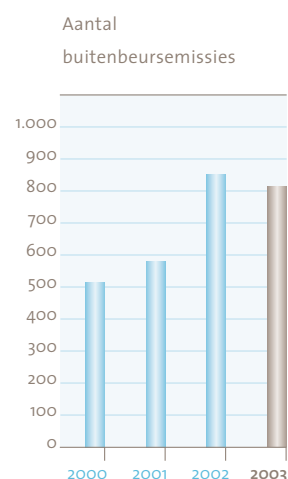
2.2 Markten en Beurzen

In het kader van een adequate marktwerking houdt de AFM samen met de Belgische en Franse toezichthouders toezicht op de fusiebeurs Euronext N.V. Daarnaast houdt de AFM toezicht op het gedrag van marktpartijen op de beurs Euronext Amsterdam, bijvoorbeeld in verband met handel met voorwetenschap. Op de primaire markt heeft de AFM een rol in het toezicht op emissies die buiten de beurs plaatsvinden, houdt zij toezicht op Euronext Amsterdam (dat belast is met het toezicht op emissies ter beurze) en houdt zij toezicht op naleving van de regelgeving die geldt bij openbare biedingen op effecten in het kader van overnames en fusies.

- Vijftien biedingstrajecten in het kader van Openbare Biedingen
- Zes aangiftes voorwetenschap (daling ten opzichte van 2002)
- Twee publicaties van boetes wegens overtreding meldingsregeling
- AFM keurt grootschalige reorganisatie Euronext goed

2.2.1 Emissies

De Vrijstellingsregeling Wet toezicht effectenverkeer (Wte) met betrekking tot buitenbeurs-emissies is in de zomer van 2003 aangepast. Aanbiedingen van effecten die kunnen worden verworven tegen een waarde van minimaal €50.000,- zijn nu vrijgesteld van de prospectusplicht. Hierdoor neemt het aantal individuele ontheffingsverzoeken van de prospectusplicht af. Omdat ook de doorlopende informatieverplichtingen voor aanbiedingen binnen het professionele segment zijn vrijgesteld, zijn er ook minder individuele ontheffingsverzoeken op dit punt. Voor deze aanbiedingen is eveneens de depotverplichting van het biedingsbericht komen te vervallen. De Parmalat-onthullingen in december 2003 en de directe betrokkenheid van een aantal Nederlandse bedrijven leiden tot een specifiek onderzoek dat start in januari 2004. De AFM onderzoekt of de Nederlandse dochtermaatschappijen van Parmalat en daarbij betrokken derden met het uitgeven van leningen aan de Nederlandse effectenwet- en regelgeving hebben voldaan. Naast de stroom obligatie-emissies ter beurze is er in het verslagjaar sprake van slechts enkele nieuwe beursnoteringen voor aandelen. De AFM ziet toe op de uitoefening door Euronext Amsterdam van haar toezichtrol daarbij en is daarmee betrokken bij diverse noteringsdossiers. Euronext en de AFM bereiden zich voor op een terugkeer naar meer gebruikelijke aantallen

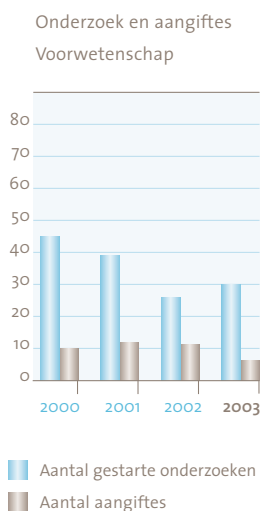
aandelenemissies ter beurze (enkele tientallen per jaar). Het aantal bij de AFM gedeponeerde prospectussen voor emissies buiten de beurs zet haar stijgende tendens voort en komt ruim boven de 200. Voor zover er sprake is van een slecht 'emissieklimaat' blijkt dat dus slechts beursemmissies te gelden.

2.2.2 Openbare biedingen op effecten (OBE)

Het jaar 2003 is het tweede volledige jaar waarin de AFM toezicht houdt op openbare biedingen. In het verslagjaar volgt de AFM in het kader van dit toezicht 15 biedingstrajecten. De AFM krijgt acht verzoeken tot ontheffing van (een gedeelte van) de biedingregels. Deze verzoeken worden in drie gevallen gehonoreerd, in drie gevallen wordt het verzoek ingetrokken en in twee gevallen wijst de AFM het verzoek af. In twee gevallen gaat een dossier naar de boetefunctionaris. Daarnaast publiceert de AFM tweemaal een boete die is opgelegd in verband met een overtreding van de biedingregels. In het verslagjaar is er voor het eerst sprake van toezicht door de AFM op een partieel, 'vijandig' bod. Hierbij speelt eveneens dat dit bod zich richt op (een gedeelte van) de effecten in een uitgevende instelling die naast de notering aan Euronext Amsterdam, tevens een notering heeft in het buitenland. Bij deze bieding is veelvuldig contact geweest met de betreffende buitenlandse toezichthouder.

In 2003 start het wetgevingstraject 'kleine 2e Fase OBE'. Hierin worden voorstellen gedaan waarbij vooral de technische aspecten van de biedingregels worden aangepast. Deze aanpassing is relatief eenvoudig en snel te realiseren. De 'grote 2e fase' betreft een langduriger traject waarbij ook de Wet toezicht effectenverkeer moet worden aangepast. Er vinden twee reguliere bijeenkomsten plaats met de Commissie Openbare Biedingen. Deze Commissie, die naast het Bestuur van de AFM bestaat uit tien externe adviseurs, adviseert de AFM inzake het OBE-wetgevingstraject en kan door de AFM om advies worden gevraagd in concrete toezichtdossiers.

2.2.3 Voorwetenschap

In 2003 start de AFM 30 onderzoeken naar mogelijk gebruik van voorwetenschap. Dat is een stijging ten opzichte van 2002; in dat jaar werden er 26 onderzoeken gestart. Het aantal afgeronde onderzoeken voorwetenschap in 2003 bedraagt 37 (2002: 30).

In het verslagjaar 2002 uitte de AFM haar zorgen over het feit dat het Openbaar Ministerie (OM) en de rechterlijke macht er niet in slaagden om de achterstanden weg te werken in de aangiftes die de AFM doet. Die zorg is weggenomen. Het OM slaagt er thans in meer aangiftes om te zetten in vervolging, dan dat er aangiftes door de AFM worden aangebracht. De bij het OM aanwezige 'voorraad' aan nog niet ter hand genomen aangiftes slinkt daardoor tot een acceptabel niveau. De AFM is tevreden met deze ontwikkeling.

Het aantal aangiftes bij het OM wegens handel met voorwetenschap daalt van twaalf in 2002 naar zes in 2003. Er is een aantal aangiftes waarin meerdere verdachten voorkomen.

In 2004 zal de AFM - mede in het kader van de veranderende regelgeving - de methodes evalueren die zij gebruikt voor onderzoek naar voorwetenschap, en waar nodig herijken. Invoering van de Europese Richtlijn Marktmissbruik - verwacht eind 2004 - heeft directe gevolgen voor handel met voorwetenschap (zie ook Hoofdstuk Toezichtvoorbereiding).

2.2.4 Beurzen

In het voorjaar van 2003 voert Euronext een grootschalige reorganisatie door waardoor de diverse beursactiviteiten worden ondergebracht in separate business units (Cash Markten, Derivaten Markten, Informatie diensten en Clearing & Settlement - voor meer informatie over het toezicht op de clearing- en settlementsystemen zie ook Hoofdstuk Toezichtvoorbereiding.) De AFM verleent aan deze reorganisatie haar goedkeuring. Aan diverse reeds eerder gestarte ontwikkelingen besteedt de AFM nazorg: de NSC-migratie van 2001 en de stabilisering van de derivatenmarkt in Amsterdam. In de samenwerking met andere toezichthouders op Euronext (in België, Frankrijk, Portugal en het Verenigd Koninkrijk) zet de AFM verdere stappen. Zo beoordeelt de AFM samen met de collega toezichthouders de voorstellen van Euronext voor haar Harmonised Rulebook, dat lokale

regels vervangt. Ook komt er een controlestrategie die voor het toezicht op een beurs een gestructureerd handvat biedt en die tevens de basis legt voor een gecoördineerd toezicht met de collega-toezichthouders. Onder het toezicht van de AFM hervindt Euronext voor de derivatenmarkt, die in december 2002 overging naar de schermenhandel, in de loop van het jaar een stabiele technische omgeving. Het met de schermenhandel geïntroduceerde nieuwe marktmodel met liquiditeitsverschaffers blijkt bevredigend.

In het verslagjaar doet de AFM onderzoek naar de invulling door Euronext van haar rol als toezichthouder op de openbaarmaking van koersgevoelige en periodieke informatie door beursgenoteerde ondernemingen, alsmede naar de behandeling van noteringaanvragen. Op de uitvoering van de uit deze onderzoeken voortvloeiende aanbevelingen wordt in 2004 toegezien.

In 2002 heeft AFM de markt geraadpleegd over internalisatie (in-house-matching) van effectentransacties door banken. In april van het verslagjaar publiceert de AFM een zogeheten Feedback Paper waarmee de consultatie wordt afgerond. Hier geeft de AFM in 2003 opvolging aan door voor de formulering van de Europese Richtlijn Beleggingsdiensten, uitdrukkelijke voorwaarden te adviseren waaronder internalisatie zou kunnen worden toegestaan.

In het verslagjaar rondt de AFM een onderzoek af naar de aanlevering en eventuele openbaarmaking van meldingen van buitenbeurstransacties in beursgenoteerde effecten. Een belangrijk onderdeel van het project betrof een marktconsultatie onder een aantal Nederlandse instellingen. Aan de aanbevelingen die uit het onderzoek voortvloeien zal in 2004 gevolg worden gegeven: een gebruiksvriendelijke methode voor marktpartijen om transacties aan de AFM te melden en een voor de toezichtuitvoering goed toegankelijke gegevensverzameling (zonder openbaarmaking). Ahold informeert de AFM op 20 februari 2003 over boekhoudproblemen bij enkele van haar dochterondernemingen en de daarmee samenhangende financieringsproblemen voor het concern. Indien een aan de beurs genoteerde onderneming de AFM informatie geeft met betrekking tot die onderneming, beoordeelt de AFM ogenblikkelijk de koers- en omzetbewegingen van de desbetreffende effecten met het oog op mogelijke handel met voorwetenschap en publieksmisleiding. De AFM maakt tevens de afweging of zij Euronext Amsterdam moet informeren inzake het toezicht op publicatie van koersgevoelige informatie. Euronext Amsterdam wordt onmiddellijk geïnformeerd indien de AFM redenen heeft om aan te nemen dat de beursgenoteerde onderneming de geldende beursregels niet naleeft. In de door Ahold op 20 februari aan de AFM verstrekte gegevens en inlichtingen ziet de AFM geen aanleiding voor de veronderstelling dat Ahold in strijd met de regelgeving handelt.

2.2.5 Wet melding zeggenschap

De dalende trend in het aantal vennootschappen dat onder de reikwijdte van de Wet melding zeggenschap valt, zet zich ook dit jaar voort en blijft nog juist boven de 300. Dit hangt onder meer samen met het feit dat een aantal, met name kleinere ondernemingen, hun beursnotering aan Euronext Amsterdam - vaak via een openbaar bod - hebben beëindigd. In 2003 is voor het eerst overgegaan tot de publicatie van een tweetal boetes voor overtreding van de meldingsregeling.

2.2.6 Marktpersoneel

In het verslagjaar 2003 is een duidelijk daling waarneembaar in het aantal vergunninghouders in deze categorie, van ruim 170 naar circa 140. Dit is het gevolg van onder meer het beursklimaat en de overgang van vloer- naar schermhandel. Ook sluit een aantal handelaren voor eigen rekening zich via een samenwerkingsverband aan bij een andere vergunninghouder, waardoor zij zelf niet meer vergunningplichtig zijn. De voorwaarden die de AFM aan een dergelijk samenwerkingsverband stelt, worden in 2003 gepubliceerd op de website.

In 2003 ontwikkelt de AFM een nieuwe controlestrategie voor het toezicht op handelaren voor eigen rekening en legt deze ter consultatie voor aan de markt. Uitgangspunt bij deze strategie is dat zoveel mogelijk gebruik gemaakt van toezicht door derden zoals de beurs, de Nederlandsche Bank en de clearing members.

2.3 Toezicht op intermediairs

In dit hoofdstuk legt de AFM verantwoording af over de uitvoering van haar toezichtstaken op het gebied van de Wet toezicht effectenverkeer (Wte) en de Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb.) Als onderdeel van haar toezicht voert de AFM onderzoeken uit bij onder toezicht staande instellingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen reguliere-, incidentele- en themaonderzoeken. De reguliere onderzoeken volgen veelal naar aanleiding van de antwoorden in het bijdragemodel van onder toezicht staande instellingen. Voor de incidentele onderzoeken is de aanleiding vaak een direct signaal uit de markt. Bij themaonderzoeken worden bij een aantal (gelijksoortige) instellingen bepaalde onderdelen van de bedrijfsvoering onderzocht.

- In verslagjaar 52 maal onderzoek naar aanleiding van incidenten
- Twee themaonderzoeken: beleggingsfondsen en Chinese Walls
- Afronding onderzoek aandelenleaseproducten
- Openbaarmaking van uitkomsten bijdragemodel 2002

2.3.1 Onderzoeken

In 2003 start de AFM 119 reguliere onderzoeken in het kader van de Wte en 43 in het kader van de Wtb. Voor 2003 was vijf procent van de beschikbare capaciteit van de onderzoeksteams gepland voor incidentele onderzoeken. In de praktijk blijkt dat incidenten veel meer tijd vragen. Op basis van signalen uit de markt of van beleggers start de AFM 35 incidentele onderzoeken in het kader van de Wte en 17 in het kader van de Wtb. Door dat grote aantal incidenten is er minder aandacht voor het uitvoeren van reguliere- en themaonderzoeken. Met name de onderzoeken bij aanbieders van aandelenleaseproducten trekken een zware wissel op de capaciteit. Ook het capaciteitsprobleem bij de toezichtteams en de deelname aan projecten voor onder meer nieuwe wetgeving zijn van invloed op de capaciteit van de onderzoeksteams.

2.3.2 Beleggingsfondsen

De populariteit van beleggen via beleggingsfondsen lijkt zich na een afname met ingang van medio 2002 weer te stabiliseren. Veelal gaat het om particuliere beleggers die vanwege de risicospreiding en het gemak op deze wijze willen beleggen. Juist voor deze groep is het noodzakelijk dat zij goed inzicht hebben in hetgeen waarin ze beleggen. Ook het inzicht in de wijze van verhandelen en kostenstructuur is daarbij voor de belegger van essentieel belang. Mede aan de hand hiervan kan immers een goede vergelijking tussen fondsen onderling worden gemaakt. De AFM start in 2003 een markt-breed naar deze kostenstructuur. De aanleiding voor dit onderzoek zijn signalen uit het reguliere toezicht van de AFM. Daarnaast neemt de AFM in het kader van dit onderzoek ook kennis van de onderzoeken van de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC en de gerechtelijke onderzoeken die in de Verenigde Staten zijn gestart naar beleggingsfondsen. Het onderzoek richt zich vooral op de vraag of alle kosten op duidelijke wijze in het prospectus staan vermeld en of deze in de administratieve processen en systemen overeenkomstig het prospectus door de instellingen aan de belegger in rekening worden gebracht. Tijdens het onderzoek wordt extra belang toegekend aan de kostenvergoeding die beleggers betalen bij de aan- en verkoop van fondsen. Het themaonderzoek zal in 2004 worden afgerond.

2.3.3 Chinese Walls

De AFM is aan het einde van 2002 een onderzoek gestart naar de opzet, het bestaan en functioneren van de Chinese Walls binnen financiële instellingen. Chinese Walls zijn fysieke, organisatorische dan wel personele scheidingen tussen afdelingen binnen een financiële instelling. De Chinese Walls beogen belangenconflicten tussen de klant en de financiële instelling en tussen klanten onderling te voorkomen. Zo'n belangenconflict kan optreden als een instelling een combinatie van activiteiten verricht waarbij koersgevoelige informatie of andere vertrouwelijke marktinformatie op afdelingen terecht kan komen waar deze niet hoort.

De AFM is dit onderzoek gestart naar aanleiding van incidenten in de Verenigde Staten en naar aanleiding van vragen uit de markt. Daarnaast bleek uit de invulling van het bijdragemodel 2003 dat veel instellingen geen garanties kunnen geven dat de Chinese Walls goed zijn ingevuld, dan wel goed functioneren. Het onderzoek zet zich in het verslagjaar voort, met als doel het vaststellen van het bestaan en de werking van de Chinese Walls bij een aantal grote financiële instellingen. Het onderzoek bij de financiële instellingen ter plaatse rondt de AFM in 2003 af. Informatie over dit themaonderzoek zal in 2004 bekend worden gemaakt. De uitkomsten van het onderzoek zullen worden betrokken in een analyse naar de toereikendheid van de huidige regelgeving.

2.3.4 Aandelenlease

De maatschappelijke onrust rond aandelenleaseproducten houdt in 2003 aan. De AFM doet over de volle breedte onderzoek naar de wijze waarop deze producten aan consumenten worden aangeboden. Minister Zalm van Financiën zegt de Tweede Kamer toe dat hij deze uitkomsten openbaar maakt. In 2003 rondt de AFM al haar onderzoeken af.

Nadat de rapportage aan de individuele instellingen heeft plaatsgevonden biedt de AFM op 23 oktober de minister een generieke onderzoeksrapportage aan. In dit rapport krijgt de minister - binnen de strakke kaders van de wettelijk opgelegde geheimhoudingsplicht van de AFM - informatie over de bevindingen en conclusies naar aanleiding van de verrichte onderzoeken. De minister stelt het rapport ter beschikking aan de Commissie Geschillen Aandelenlease. De bevindingen van de AFM krijgen veel aandacht in de media.

In de generieke onderzoeksrapportage wordt aan de hand van de ketenbenadering van de zorgplicht de geconstateerde overtredingen weergegeven welke afzonderlijk, of in combinatie zijn geconstateerd bij één of meer onderzochte aanbieders van aandelenleaseproducten.

Deze overtredingen zijn:

- 1) Promotie & acquisitie: Er is sprake geweest van misleidende reclame en klanten zijn zonder toestemming benaderd (cold calling).
- 2) Aangaan relatie: er is geen profiel van de cliënt opgesteld en de rechten en verplichtingen zijn onduidelijk in de aandelenlease-overeenkomst opgenomen.
- 3) Dienstverlening: de dienstverlening is onvoldoende afgestemd op de wensen van de cliënt (geen profiel) en er zijn klanten niet tegen de juiste prijs afgerekend.
- 4) Rapportage: de cliëntenrapportage is onvoldoende transparant en inzichtelijk geweest, zo ontbraken positie-overzichten en was er sprake van onduidelijke depotoverzichten.
- 5) Controle: er heeft geen bewaking van posities en zekerheden plaatsgevonden (saldibewakingsplicht).
- 6) Beheersing (AO/IC): de beschrijving van de administratieve organisatie en het systeem van interne controle was in voorkomende gevallen gebrekkig c.q. niet aanwezig.

2.3.5 Bijdragemodel

Als onderdeel van haar controlestrategie maakt de AFM gebruik van een bijdragemodel, een self-assessmentinstrument op basis van vragenlijsten, die jaarlijks door de financiële instellingen worden ingevuld. Op basis van de uitkomsten van de bijdrage- en risicoanalyse wordt de planning van het toezicht voor het jaar 2004 vastgesteld. In 2003 vindt een diepgaande analyse plaats van de ingeleverde bijdragemodellen over 2002. De belangrijkste uitkomsten worden gepubliceerd in de brochure Uitkomsten Bijdragemodel 2002. Alle instellingen gezamenlijk halen een gemiddelde bijdrage van 2,96 (tegen een maximale score van 4). Dit betekent dat de branche van mening is dat zij ongeveer aan de gestelde normen voldoet.

Vanaf juli 2003 vraagt de AFM ruim 300 instellingen en groepen van instellingen, waaronder voor de eerste keer beleggingsinstellingen, het bijdragemodel voor 2003 in te vullen. Een eerste globale analyse van de 323 ontvangen bijdragemodellen over 2003 laat een aantal trends zien.

Zo onderscheiden beleggingsinstellingen zich van effecteninstellingen door lagere bijdragen voor de onderdelen Chinese Walls en Riskmanagement. De bijdrage van grootbanken op het onderdeel Chinese Walls is aanzienlijk hoger dan in 2002. De orderfiattering en uitvoering scoren slechter dan vorig jaar. Voor wat betreft de zorgplicht - met name met betrekking tot de cliëntenacquisitie; het deelterrein waar de instellingen in 2002 de grootste tekortkomingen zagen - stijgt de score in 2003. De norm drie (3,0) wordt echter niet gehaald. Uit het bijdragemodel blijkt dat dertien instellingen bevestigend antwoorden op de nieuw opgenomen vraag betreffende storings in het geautomatiseerde systeem. Zij stellen aanwijsbare schade te hebben ondervonden door systeemstorings.

De uitkomsten van de bijdragemodellen in 2003 benaderen steeds meer een voldoende score. Steeds meer instellingen zijn van mening dat zij aan de normen voldoen. Informatietechnologie blijft het laagst scoren van alle aspecten. Een verbetering vergt een aanzienlijke investering en zal geleidelijk worden doorgevoerd.

Samenvatting belangrijkste uitkomsten:

- Door alle instellingen gezamenlijk is gemiddeld een bijdrage van 2,96 gescoord. Dit houdt in dat de branche van mening is dat zij ongeveer aan de gestelde normen voldoet.
- Op het aspect Gedragsregels en beleggersbescherming is de score van de instellingen gemiddeld 2,98.
- Op het onderliggende proces Cliëntenacquisitie wordt met gemiddeld 2,85 het laagst gescoord. Ondanks de inspanningen die de instellingen hebben geleverd ten aanzien van het completeren van de cliëntendossiers met cliëntenprofielen, zijn de instellingen van mening dat dit proces voor verbetering vatbaar is.
- Op het aspect Marktintegriteit is de score gemiddeld 3,02. In 2002 heeft de AFM onderzoeken verricht naar de Chinese Walls. De uitkomsten leidden bij diverse instellingen tot het aanscherpen van de interne procedures. Deze verbeteringen hebben zich nog niet vertaald in hogere scores: de grote en middelgrote instellingen (A- en B-instellingen) kennen zichzelf een relatief lage score toe van gemiddeld 2,74 respectievelijk 2,86.
- Op het aspect AO/IC-Operations scoren de instellingen gemiddeld 2,93.
- Op de processen AO/IC en Cliëntenadministratie wordt met respectievelijk 2,83 en 2,84 laag gescoord. Wat betreft AO/IC zegt 92% van de instellingen te beschikken over een actuele en systematische beschrijving. Van alle instellingen heeft 55% de vereiste gegevens en informatie opgenomen in de betreffende cliëntendossiers.
- De score op het aspect Informatietechnologie is met een gemiddelde van 2,75 het laagst van alle aspecten. Met name de grote instellingen (A-instellingen) zijn van mening dat zij belangrijke verbeteringen kunnen doorvoeren.
- Gemiddeld genomen is geen van de categorieën instellingen van mening dat zij geheel voldoen aan de normen die zijn gesteld ten aanzien van het proces Compliance. Met name de B- en C1-instellingen scoren met respectievelijk 2,68 en 2,78 laag.

Toelichting op de gebruikte scores:

Indien de instelling zichzelf een score 1 of 2 geeft, draagt de instelling onvoldoende bij aan de doelstellingen van de Wte 1995. De scores 3 en 4 wijzen op een voldoende bijdrage.

2.3.6 Integere Bedrijfsvoering

Met ingang van 1 december 2003 moeten financiële instellingen, waaronder beleggings- en effecteninstellingen, hun integriteitrisico's bewaken als onderdeel van hun bedrijfsvoering. Dit is het gevolg van de invoering van de Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten en het Besluit integere bedrijfsvoering. Integriteit ziet onder meer toe op belangenverstremgeling, de bewaking van deelnemer- of cliëntrisico, de behandeling van incidenten die een ernstig risico vormen voor de integere bedrijfsvoering en de toetsing van medewerkers op

een integriteitgevoelige functie.

Ter verduidelijking van de integriteitaspecten stelt de AFM voor beleggingsinstellingen toezichthouderregels op (Nadere Regeling gedragstoezicht beleggingsinstellingen) en past deze regels voor effecteninstellingen aan (Nadere Regeling gedragstoezicht effectenverkeer 2002). De AFM zal in 2004 beoordelen of marktpartijen in voldoende mate hun integriteitrisico's onderkennen en beheersen.

2.4 Consument

Om een goede marktwerking te bevorderen ziet de AFM er op toe dat er voldoende informatie is waar consumenten tijdig over kunnen beschikken. Dat gebeurt onder meer door toezicht te houden op de informatievoorziening van financiële instellingen aan consumenten. Klachten van consumenten over instellingen spelen een belangrijke rol in de uitoefening van het toezicht. De AFM heeft ook eigen verantwoordelijkheid in het informeren van consumenten. Met gerichte voorlichting over bijvoorbeeld productsoorten wordt een bijdrage geleverd aan het bevorderen van het vertrouwen van consumenten in de financiële markten.

- Stijging van het aantal publieksmeldingen met 22,3 %
- Veel aandacht voor reclame-uitingen van kredietaanbiedingen
- Boete voor overtreding regelgeving Financiële Bijsluiter
- AFM wijst op risico's beleggingshypotheek

2.4.1 Publieksvoorlichting

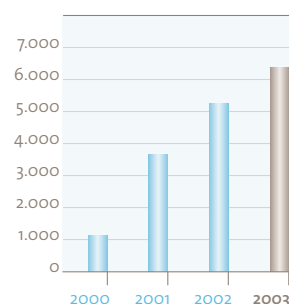
In 2003 is er opnieuw sprake van een forse groei van het aantal publieksmeldingen bij de AFM, namelijk met 22,3%. Er komen in het verslagjaar 6.404 meldingen binnen (2002: 5.239 - exclusief het grote aantal klachten dat de AFM in dat jaar binnenkreeg over aandelenleaseproducten). Evenals in 2002 zoekt meer dan de helft van het publiek telefonisch contact, in de overige gevallen wordt veelal gebruik gemaakt van e-mail.

In het verslagjaar ontvangt de AFM ruim 700 klachten over aandelenlease (in 2002 waren er dat nog meer dan 8.000). Naast klachten over aandelenlease zijn er nog 844 klachten die betrekking hebben op andere instellingen die onder toezicht van de AFM vallen, 98 klachten over effectenovereenkomsten en cliëntenprofielen en 58 klachten over instellingen die geen vergunning of een registratie bij de AFM hebben. De overige 4700 meldingen zijn vragen. Deze vragen gaan over onder meer registraties van financiële instellingen, over wet- en regelgeving, klachtenprocedures, groenfondsen, en de Wet melding zeggenschap. De AFM gaat ook actief in op verzoeken van belangstellenden voor presentaties.

De website van de AFM wordt fors uitgebreid (zie ook Hoofdstuk Bedrijfsvoering). Voor de consument is er voortaan een aparte omgeving met een grote hoeveelheid specifieke consumenteninformatie (www.afm.nl/consument). De website voor consumenten zal in 2004 verder worden uitgebreid. Bij de Overheid.nl Monitor 2003 wordt de website genomineerd voor de speciale publieksprijs; in de categorie websites van zelfstandige bestuursorganen wordt de website van de AFM een derde plaats toegekend.

Er verschijnen drie speciale publieksbrochures: 'Gaat u beleggen?' 'Heeft u een klacht?' en 'Beleggingshypotheek en Risico'. In de publieksbrochures wordt op een duidelijke en eenvoudige manier uitleg gegeven over het betreffende onderwerp. In 2004 zullen nog meer publieksbrochures verschijnen, onder meer over consumptief krediet. Net als in 2002 neemt de AFM met een publieksstand deel aan de Dag van het Aandeel. Daarnaast is de organisatie in 2003 aanwezig op de Huishoudbeurs met als doel meer naamsbekendheid te verkrijgen en de consument op de hoogte te brengen van haar takenpakket.

Publiekscontacten AFM

2.4.2 Toezicht op de financiële bijsluiter

De AFM beoordeelt en controleert in 2003 circa 150 financiële bijsluiters. Dit gebeurt voor een deel op verzoek van de aanbieders. Regelmatig stuit de AFM daarbij op interpretatievraagstukken. In samenspraak met de bedrijfstak komen er bijsluitermodellen voor beleggingsinstellingen, aandelenleaseproducten en beleggingsverzekeringen. Ook stelt de AFM in samenspraak met de bedrijfstak informatiedocumenten op die betrekking hebben op de financiële bijsluiters van beleggingsinstellingen en beleggingsverzekeringen. Deze documenten bieden de aanbieders een handreiking voor het opstellen van hun financiële bijsluiter. In 2004 komt er een informatie-document voor vastgoedfondsen.

De meeste aanbieders zijn er inmiddels op ingesteld om voor elk complex financieel product een financiële bijsluiter op te stellen. De AFM richt zich daarom specifiek op normoverdracht en verdere interpretatie van de regelgeving over de bijsluiter. In 2003 maakt de financiële bijsluiter voor het eerst deel uit van het bijdragemodel beleggingsinstellingen. De gegevens uit het bijdragemodel geven inzage in hoe de branche zelf oordeelt over de mate waarin zij aan de normen voldoet. Het overgrote deel van de instellingen geeft aan te voldoen aan de norm. De AFM is van plan om het onderdeel financiële bijsluiter in het bijdragemodel aan te passen. Eén aanbieder krijgt in 2003 een boete opgelegd voor het overtreden van de regelgeving.

Eind 2003 start de AFM met opstellen van een plan van aanpak voor de evaluatie van de financiële bijsluiter. In het voorjaar van 2004 wordt deze evaluatie uitgevoerd.

2.4.3 Toezicht op de reclame-uitingen

De AFM houdt toezicht op reclame-uitingen van financiële instellingen. Dat gebeurt op grond van de Wet toezicht effectenverkeer, de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet consumenten krediet en de regeling informatieverstrekking aan verzekeringsnemers (RIAV).

In 2003 beoordeelt de AFM bijna 1.000 reclame-uitingen; een gelijk aantal als in 2002. Dat leidt in sommige gevallen tot nadere correspondentie met de aanbieders over hun advertenties wegens overtreding van de reclameregels. In gevallen van ernstige misleiding verzoekt de AFM om de reclame-uitingen direct te staken. Ook volgen er maatregelen om te voorkomen dat reclameregels weer worden overtreden.

2.4.4 Toezicht op de informatieverstrekking door kredietverstrekkers uit hoofde van de Wet op het consumentenkrediet (Wck)

De AFM kijkt - met het oog op een volledige en transparante informatieverstrekking - een groot aantal prospectussen en standaardaktes van Wck-vergunninghouders. Er is in het verslagjaar sprake van een duidelijke verbetering in de nakoming van de rapportageverplichtingen bij de instellingen. Desondanks geeft de AFM zeven keer een aanwijzing voor het niet of niet juist nakomen van de verplichtingen ten aanzien van informatieverstrekking. Er is ook veel aandacht voor reclame-uitingen voor kredietaanbiedingen. De AFM schrijft niet alleen kredietverstrekkers, maar regelmatig ook kredietbemiddelaars aan, met het verzoek zich te conformeren aan de reclameregels. Kredietbemiddelaars staan niet onder toezicht, maar moeten zich wel houden aan de reclameregels. In tien gevallen volgt aangifte bij de FIOD-ECD voor het niet naleven van de reclameregels door kredietbemiddelaars.

In toenemende mate wordt het internet gebruikt voor het doen van kredietaanbiedingen. Deze online kredietaanbiedingen worden kritisch bekeken. Op verzoek van de AFM zijn veel online uitingen aangaande kredietverstrekking aangepast. Een aantal internetsites is zelfs buiten gebruik gesteld. Over een aantal onderwerpen dat nadere toelichting of interpretatie behoeft, verschaft de AFM duidelijkheid, zoals over de vraag of internetaanbiedingen voor kredietverstrekking aan het Besluit kredietaanbiedingen moet voldoen. Aan de kredietverstrekkers meldt de AFM dat hypothecaire kredietverlening ook onder de reikwijdte van een deel van de regels uit de Wck valt. Hypothecaire kredietverstrekkers behoeven geen vergunning op grond van de Wck, maar moeten wel voldoen aan de reclameregels.

Kredietverstrekkers wordt verzocht hun prospectus op internet te plaatsen als zij op internet

reclame maken voor leningen of consumenten via internet de mogelijkheid bieden leningen aan te vragen.

2.4.5 Toezicht op de overige informatieverstrekking uit hoofde van de Regeling Informatieverstrekking aan Verzekeringnemers (RIAV)

Samen met de Pensioen- en Verzekeringkamer voert de AFM in 2003 een onderzoek uit naar de administratieve verwerking van verzekeringspolissen. Het onderzoek is bedoeld om inzicht te verkrijgen in de doorlooptijd van klachtenbehandelingen en de kwaliteit van de informatieverstrekking over productwijzigingen. De uitkomsten van het onderzoek worden in 2004 gebruikt voor de opzet van de Wet financiële dienstverlening. In het verslagjaar werkt de AFM aan een controlestrategie voor toezicht op de informatieverstrekking uit hoofde van de Regeling Informatieverstrekking aan Verzekeringnemers (RIAV). In 2004 zullen verzekeraars van de AFM het bijdragemodel uit hoofde van de RIAV ontvangen. De resultaten van het bijdragemodel zullen tevens een bijdrage leveren aan het vormgeven van het toezicht op naleving van de Wet financiële dienstverlening. De RIAV wordt in deze wet opgenomen.

2.4.6 Beleggingshypotheek en koppelverkoop

In het verslagjaar wijst de AFM consumenten op de risico's van beleggingshypotheek. Bij het aanbieden van beleggingshypotheek wordt naar de mening van de AFM te veel de nadruk gelegd op de aantrekkelijke maandlasten, gekoppeld aan het uitzicht op hoge beleggingsopbrengsten. De AFM vindt dat de risico's die deze hypotheekvorm met zich meebrengt, te weinig aandacht krijgen. Ook waarschuwt de AFM consumenten voor koppelverkoop bij leningen. Koppelverkoop houdt in dat een consument bij het aangaan van een lening verplicht is een andere overeenkomst aan te gaan, en hem daarbij niet heel duidelijk wordt gemaakt dat hij zelf mag bepalen met welke aanbieder dit gebeurt. Door het aangaan van een dergelijke verplichte, andere overeenkomst dan de lening - vaak een overlijdens- of arbeidsongeschiktheidsverzekering - kunnen de kosten van de lening veel hoger uitpakken dan wordt geschat.

2.5 Handhaving

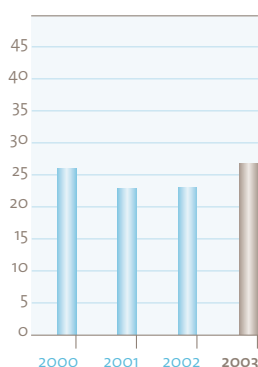
Wanneer de AFM vaststelt dat marktpartijen de wet- en regelgeving overtreden, legt zij sancties op. Handhaving draagt bij aan het borgen van het vertrouwen in de markt. De AFM maakt bij iedere overtreding van de wet- en regelgeving de afweging welke sanctie zij daarvoor inzet. De AFM kan aanwijzingen en publieke waarschuwingen geven, boetes en dwangsommen opleggen, vergunningen intrekken of registraties doorhalen, een stille curator aanstellen en aangiftes doen bij het Openbaar Ministerie (OM).

- Vrijpraak Cor Boonstra in aangifte AFM handel met voorwetenschap
- In totaal vier publicaties van boetes
- De AFM krijgt publicatiefunctionaris
- De AFM doet 237 onderzoeken naar illegale financiële activiteiten

2.5.1 Rechtspraak

Op 17 april 2003 doet de rechtbank Rotterdam uitspraak in twee zaken waarbij AFM vanwege overtreding van artikel 3 van de Wet toezicht effectenverkeer (het verbod op uitgifte van effecten buiten een besloten kring) een boete heeft opgelegd. Het beroep tegen de opgelegde boetes wordt verworpen. Wel oordeelt de rechtbank dat het sanctiebeleid zoals dit in de wet is vastgelegd, met zich brengt dat de AFM de bevoegdheid heeft om in voorkomend geval de boete volgens het gefixeerde bedrag vast te stellen, met de mogelijkheid deze te matigen of op nihil te stellen. De rechtbank geeft daarbij tevens aan dat de AFM zich van geval tot geval moet afvragen of het opleggen van de (gefixeerde) boete gerechtvaardigd is. De rechtbank zal de belangenafweging van de AFM 'vol' toetsen op evenredigheid tussen de ernst van de verweten gedraging

Totaal aantal aangiften bij het Openbaar Ministerie

en de zwaarte van de opgelegde sanctie. Als gevolg hiervan besteden de boetefunctionarissen in hun advies aan het bestuur van de AFM standaard aandacht aan eventuele gronden voor matigen van de boete. In beide gevallen is er door de partijen die de boete opgelegd hebben gekregen tegen de uitspraak van de rechtbank hoger beroep aangetekend bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Op 20 mei 2003 en 23 juni 2003 doet de rechtbank Rotterdam in twee zaken uitspraak over de toepassing van de Beleidsregel inzake de Betrouwbaarheidstoetsing van kandidaat(mede)beleidsbepalers en houders van gekwalificeerde deelnemingen in onder toezichtstaande instellingen. In beide uitspraken luidt het oordeel van de rechtbank dat de AFM in redelijkheid tot het oordeel is gekomen dat de betrouwbaarheid van de betrokken bestuurders niet langer buiten twijfel staat. In de eerste uitspraak is de reden tot twijfel, kort gezegd, gelegen in de verdenking door het Openbaar Ministerie van een - gelet op de doelstellingen van de Wet toezicht effectenverkeer - relevant strafbaar feit. In het tweede geval is die reden gelegen in het in strijd met die wet aanbieden of verrichten van effectendiensten zonder vergunning en handelen met niet-geregistreerde cliëntenremisiers.

Op 27 juni en 30 september 2003 doet de rechtbank te Rotterdam uitspraak in de zaken Via Networks en World Online waarvan in het jaarverslag over 2002 al melding is gemaakt. In beide zaken oordeelt de rechtbank dat sprake is geweest van overtredingen van bepalingen uit de Nadere Regeling toezicht effectenverkeer 1999. Partijen gaan in hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Op 2 mei 2003 doet de meervoudige economische kamer van de rechtbank Amsterdam uitspraak in de strafzaak tegen Cor Boonstra. De rechtbank vindt de overtreding van de meldingsplicht als bedoeld in artikel 46b van de Wet toezicht effectenverkeer 1995 (Wte 95) bewezen en strafbaar. De rechtbank spreekt Boonstra vrij van handel met voorwetenschap (als bedoeld in artikel 46 Wte 95) in aandelen van het fonds Endemol Entertainment Holding N.V. Zowel Boonsta als de Officier van Justitie gaan in hoger beroep.

De afwikkeling van de claims in verband met de betalingsonmacht van ANT en de behandeling van bezwaarschriften tegen die beslissingen kost veel tijd (van de 55 bezwaarschriften die de AFM hierover in 2003 ontvangt, zijn er in het verslagjaar 54 afgehandeld). In januari 2004 zijn de eerste beroepszaken bij de rechtbank te Rotterdam voorgekomen (van de 54 beslissingen op bezwaar is in 27 gevallen beroep aangetekend bij de rechtbank Rotterdam). In 2003 volgt in 21 gevallen bezwaar tegen opgelegde toezichtmaatregelen.

2.5.2 Boetes en lasten onder dwangsom

Van de overgedragen dossiers voor het opleggen van een boete of een last onder dwangsom worden 19 dossiers afgerond met de oplegging van een boete; in zes dossiers volgt geen boete. Op 31 december 2003 zijn er 13 dossiers bij de boete- en lastfunctionarissen in behandeling. In twee dossiers waarin naar het oordeel van de AFM sprake is van overtreding van de meldingsplicht als bedoeld in de Wet melding zeggenschap 1996, maakt de AFM gebruik van de mogelijkheid de door haar opgelegde boetes te publiceren. In twee andere dossiers waarin naar het oordeel van de AFM sprake is van een overtreding van de biedingregels als bedoeld in artikel 9 van het Besluit toezicht effectenverkeer 1995, vindt eveneens publicatie plaats van de opgelegde boetes.

2.5.3 Publicatiefunctionaris

Sinds de inwerkingtreding op 1 december 2003 van de Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten kent de AFM een publicatiefunctionaris. Deze functie is gecreëerd om invulling te geven aan de op grond van de wet vereiste functiescheiding. Deze functiescheiding is noodzakelijk aangezien het doen van openbare mededelingen als bedoeld in artikel 48n Wte 1995 wordt gezien als een punitieve sanctie. Degene ten aanzien van wie de openbare mededeling is gericht, kan daar tegen bovendien bezwaar en beroep aantekenen. Begin 2004 zijn de eerste dossiers aan de publicatiefunctionarissen overgedragen.

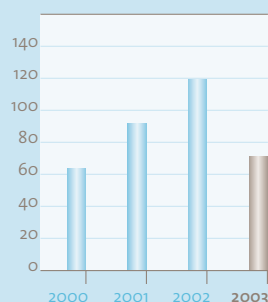
2.5.4 Illegale financiële activiteiten

In 2003 start de AFM 237 onderzoeken naar instellingen die zonder vergunning of zonder prospectus effectendiensten aanbieden. In die periode worden 291 onderzoeken afgerond (waaronder ook onderzoeken uit 2002). Acht keer doet de AFM aangifte wegens overtreding van de vergunningplicht, twee keer doet de AFM aangifte tegen instellingen die effecten hebben uitgeven zonder daartoe een prospectus algemeen verkrijgbaar te stellen. Ook zijn er elf openbare waarschuwingen uitgegaan. Negen waarschuwingen richten zich tegen buitenlandse instellingen die in Nederland zonder vergunning effectendiensten aanbieden, twee waarschuwingen zijn gericht tegen buitenlandse instellingen die buiten besloten kring effecten uitgeven zonder een prospectus beschikbaar te stellen. Als gevolg van toezichtmaatregelen haalt de AFM zes cliëntenremisiers door (2002: twee); ook legt de AFM een aanwijzing op aan een instelling die effecten aanbiedt zonder daarbij een prospectus beschikbaar te stellen. Verder wordt er wegens illegale financiële activiteiten een voorstel voor een last onder dwangsom en een voorstel voor een boete aan de boete- en lastfunctionarissen overgedragen.

Met name in de tweede helft van het jaar is een stijging van het aantal (afgeronde) onderzoeken te zien. De AFM slaagt erin de doorlooptijden van dergelijke onderzoeken te verkorten en efficiencyvoordelen door te voeren. Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat de 9.000 signalen van de tweede 'sweep' van het internettoezicht nog niet zijn onderzocht en er in 2003 nagenoeg geen onderzoeken ter plaatse hebben plaatsgevonden. Dat wordt veroorzaakt door de personele onderbezetting bij de AFM op het terrein van de bestrijding van illegale financiële activiteiten. In het tweede kwartaal van 2004 wordt deze situatie opgelost.

Op 1 december 2003 treedt de Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten in werking. Een gevolg van deze wet is dat de openbare waarschuwing in principe als bestuurlijke sanctie aangemerkt wordt. Dit houdt in dat ook bij het doen uitgaan van een openbare waarschuwing een keuze gemaakt dient te worden tussen strafrechtelijke of bestuurlijke afdoening. De AFM vindt dat om de consument te beschermen de openbare waarschuwing als maatregel actief ingezet dient te worden. Dit actieve publicatiebeleid is door de inwerkingtreding van de wet echter ingeperkt.

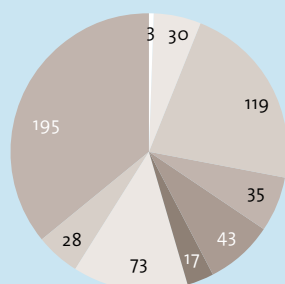
Toezichtsmaatregelen

Totaal aantal toezichtsmaatregelen AFM

	2000	2001	2002	2003
Totaal aangiftes bij OM	26	23	23	19
Totaal opgelegde boetes (vanaf 2000)	18	20	13	19
Last onder dwangsom (vanaf 2000)	-	22	52	8
Aanwijzingen	7	13	24	10
Publieke waarschuwingen	7	6	4	6
Stille curator	1	3	2	3
Intrekking vergunning Wte	3	5	2	-

2000 2001 2002 2003

Aantal gestarte onderzoeken

	2003
Voorwetenschap	30
Regulier onderzoek Wte-instellingen	119
Incidenteel onderzoek Wte-instellingen	35
Regulier onderzoek Wtb-instellingen	43
Incidenteel onderzoek Wtb-instellingen	17
Onderzoek reclame-uitingen	73
Art 29 Wte	28
Financiële Bijsluiter	195
OBE	3

3. Toezichtvoorbereiding

D. de Bruin

voorzitter van de Nederlandse vereniging van assurantieadviseurs en financiële dienstverleners (NVA)

In mijn ogen is het toezicht op financiële dienstverleners een welkome aanvulling. Het is belangrijk dat we een vergunningsstelsel krijgen en ik denk dat het heel goed is dat we een instantie hebben die bij incidenten ook daadwerkelijk kan optreden. Je moet echter oppassen voor overregulering, niet doorslaan. Vanwege de kosten, maar ook omdat het zo slecht nog niet geregeld is. Wat men niet altijd beseft is dat er door de verzekeringsmarkt al 50 jaar lang, binnen de Wet op de assurantiebemiddeling, heel veel aan kwaliteit gedaan is. Als je in aanvulling daarop nu een toezichthouder krijgt die de markt begrijpt en kan optreden daar waar nodig, dan is dat een welkome aanvulling. We zitten echter niet te wachten op een gigantisch controleapparaat dat een vermogen kost. De toezichthouder moet op het goede moment op de juiste plek aanwezig zijn. Dus je moet goed kijken naar efficiency van het toezicht.

We hebben nu sinds een jaar te maken met de AFM en ik zie dat de AFM haar best doet, zich warm loopt, zich verdiept in de markt. Wij bieden de AFM binnen de overlegstructuur daar ook nadrukkelijk de ruimte voor. De overlegstructuur is tamelijk hevig. Het legt veel beslag op de tijd van partijen en dat wil nog wel eens wringen. Dus dat is pittig voor iedereen denk ik. Een voordeel is dat je daardoor elkaar ook goed leert kennen. Het is een methode waarbij je al redelijk vlot een indruk krijgt van wat ons allemaal beweegt en mijn ervaring is dat er ook geluisterd wordt. En zo'n wetgevingstraject stimuleert iedereen natuurlijk ook om weer eens na te denken over zijn positie en verantwoordelijkheden. Dat is positief. Ook stel ik de manier op prijs waarop de AFM in samenwerking met de markt inhoud probeert te geven aan de niveaus van kwaliteit en deskundigheid. Het verbaasde me wel dat er binnen een raamwet zoveel ruimte is voor de AFM om ook regels te stellen. En dan is de AFM ook degene die toezicht houdt en naderhand sancties op mag leggen. Ik denk dat de AFM moet uitkijken dat die verschillende bevoegdheden niet te dicht bij elkaar komen te staan. Regelgeven is één ding, controleren is iets anders.

We hebben in het begin ook wat zorgen gehad over de publiciteit die de komst van een toezichthouder met zich meebrengt. Publiciteit over incidenten kan in onze branche uiterst verstoring werken voor de markt. Ik vind dat daar zeer terughoudend mee omgegaan moet worden. Aan de andere kant: daar waar je praat over echte misstanden is er sprake van de voorbeeldfunctie. Als je laat zien dat dingen die niet goed gaan ook aangepakt worden; dat is alleen maar goed voor de branche. Het blijft een dilemma. De AFM moet terughoudend zijn in publiciteit, maar daar waar je zeker van je zaak bent is het goed dat je optreedt en dat mag in mijn ogen ook iedereen weten.

D. de Bruin:

»Ik zie dat de AFM haar best doet, zich warm loopt,
zich verdiept in de markt.«

3. Toezichtvoorbereiding

De AFM investeert veel in de ontwikkeling van nieuwe taken. Het takenpakket breidt zich uit. Een aantal nieuwe taken vloeit voort uit de uit 2002 daterende herinrichting van het toezicht. Ook wordt de AFM toezichthouder op een aantal gebieden waar nu nog geen onafhankelijk wettelijk toezicht bestaat. De investering in nieuwe taken wordt ook zichtbaar in de vernieuwde organisatiestructuur van de AFM.

- Zes nieuwe taken in ontwikkeling genomen
- Start Platform Financiële Dienstverlening
- De AFM werkt aan Risico Analyse Methodologie
- Groot aantal marktconsultaties door de AFM en ministerie van Financiën

3.1 Strategische analyse

Strategische analyse is een nieuw onderdeel binnen de AFM. Het is voor het toezicht van groot belang om tijdig risicosignalen uit de markt op te pakken en risico-analyses uit te voeren.

Ook besteedt de AFM meer aandacht aan het uitvoeren van toegepast economisch onderzoek en het evalueren van de effectiviteit van wet- en regelgeving. In 2003 ontwikkelt de AFM een zogeheten Risico Analyse Methodologie. Met deze methodologie wordt vanaf 2004 per kwartaal een overzicht van de belangrijkste risico's gemaakt en worden de acties vastgesteld om deze risico's te verminderen. Op basis van risicosignalen start de AFM diverse themaonderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn de markten voor consumentenkrediet en 'Collateralized Debt Obligations'. Ook komt er een raamwerk voor het meten van effectiviteit van wet- en regelgeving. Een voorbeeld hiervan is de kosten-batenanalyse die voor de nieuwe Wet toezicht op accountantsorganisaties wordt gemaakt.

3.2 Consultaties

Net als voorgaande jaren spelen consultaties ook in 2003 een belangrijke rol bij de voorbereiding van wet- en regelgeving. Gegeven het belang van een deugdelijk consultatieproces ontwikkelt de AFM een consultatieprocedure.

De AFM start in het verslagjaar met het opstellen van nadere regels bij de Wet toezicht beleggingsinstellingen. In het kader hiervan krijgt de markt in het voorjaar van 2003 een overzicht van een aantal te regelen onderwerpen ter consultatie voorgelegd. Marktpartijen maken van die gelegenheid gebruik om knelpunten in de toepassing van bestaande regelgeving kenbaar te maken. In 2004 vindt een consultatie plaats over een nadere regeling.

De AFM consulteert in 2003 haar concept-toezichthouderregels integere bedrijfsvoering. Deze regels vloeien voort uit de Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten en het Besluit integere bedrijfsvoering. De AFM legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen voor de onderkenning en beheersing van de integriteitrisico's. De AFM laat hierbij de wijze van invulling van procedures en maatregelen waar mogelijk over aan de instellingen. De consultatie vindt plaats in het najaar van 2003. De AFM krijgt maar een beperkt aantal reacties van marktpartijen: in totaal vijf, waarvan twee van representatieve organisaties en drie van individuele marktpartijen. Die reacties verwerkt de AFM in de uiteindelijke regels, de Nadere Regeling gedragstoezicht effectenverkeer 2002 en de nog te consulteren Nadere Regeling gedragstoezicht beleggingsinstellingen. In december publiceert de AFM een consultatiereactiedocument. Hierin staan de wijzigingen van de regelgeving en een toelichting op de consultatiereactie.

Een consultatie die reeds was begonnen in 2002 en in 2003 doorloopt, gaat over de beleidsregel inzake de uitbesteding van diensten door effecteninstellingen. De reacties van marktpartijen leveren een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan de discussie over dit onderwerp. Deze discussie leidt tot een interpretatie van de huidige wet- en regelgeving door de AFM die naar verwachting in 2004 openbaar wordt gemaakt. In het voorjaar van 2003 vindt de consultatie plaats over de beleidsregel inzake het houden van een gekwalificeerde deelneming in een effecteninstelling.

Er komen reacties vanuit de sector zelf en de advocatuur. Op haar website plaatst de AFM een terugkoppeling van deze consultatie. De beleidsregel treedt in juli van het verslagjaar in werking (zie ook Hoofdstuk Toetreding).

In oktober consulteert de AFM gezamenlijk met het ministerie van Financiën de wijziging van de Vrijstellingsregeling Wet toezicht effectenverkeer 1995 en de aanpassing van de Nadere Regeling gedragstoezicht effectenverkeer 2002. Aanleiding is het opnemen van het effectentypisch gedragstoezicht in de Wet toezicht effectenverkeer 1995. In het verslagjaar maakt de AFM ook de reacties openbaar van de eerder gehouden consultatie over de beleidsregel polsen van (potentiële) aandeelhouders. Tevens wordt de beleidsregel gepubliceerd. De beleidsregel heeft betrekking op het standpunt van de AFM dat het in het belang is van het adequaat functioneren van de kapitaalmarkten als een bieder voorafgaande aan het uitbrengen van een openbaar bod, aandeelhouders polst om een inschatting te maken of het bod een kans van slagen heeft.

Met het feedback paper in-house matching rondt de AFM in april 2003 de consultatie over dit onderwerp af. De AFM laat weten geen aanleiding te zien om terug te komen op haar in juli 2002 ingenomen standpunt geen bezwaar te hebben tegen het in-house matchen van (retail)effectenorders, mits aan eisen van transparantie en toegankelijkheid is voldaan.

3.3 Ontwikkeling Nieuwe Taken

Door de snelle ontwikkeling van (inter)nationale wetgeving vormen nieuwe taken een substantieel deel van de activiteiten van de AFM. Om prioriteitsconflicten tussen lopend en nieuw toezicht te kunnen beheersen, is hun ontwikkeling in een aparte organisatorische eenheid ondergebracht. Ze worden projectmatig georganiseerd. De coördinatie van projecten met de bestaande activiteiten en de coördinatie tussen de projecten onderling is in een programma ondergebracht.

Eind 2003 is een groot aantal nieuwe taken in ontwikkeling. Dit betreft het toezicht op financiële dienstverlening, financiële verslaggeving, accountants, emissies en marktmisbruik, de uitbreiding van het effectentypisch gedragstoezicht naar pensioeninstellingen, verzekeraars en clearinginstelling, gedragstoezicht op clearing, settlement en betalingssystemen en uitgifte elektronisch geld, toezicht op naleving van de WID/Mot-verplichtingen van effecteninstellingen en assurantie-tussenpersonen en tenslotte het ondersteunen van het Financieel Expertise Centrum door het voeren van het secretariaat daarvan.

Bij de inrichting van een nieuwe taak worden de volgende stappen ondernomen:

1. Visievorming op de nieuwe taak door het uitvoeren van een 'functionele analyse'. Hierbij worden vragen beantwoord als: Wat is het (hogere) doel van het toezicht; welke rol hebben partijen; waar liggen de risico's; wat kan aan de markt worden over gelaten, etc. Afhankelijk van de bekendheid van de AFM met het nieuwe toezichtdomein wordt informeel overleg gevoerd met deskundigen.
2. Advisering van het ministerie van Financiën bij de totstandkoming van (inter)nationale wet- en regelgeving. Op basis van het bovenstaande wordt het ministerie gevraagd en ongevraagd van advies gediend bij het opstellen van wetteksten.
3. Ontwikkelen van een controlestrategie. Hierbij wordt bepaald hoe de AFM de controle uit wil voeren om de beste verhouding tussen kosten en effect te creëren. Op welke zaken wil de AFM met welke intensiteit preventief toezicht houden; hoe worden marktpartijen gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en welke toezichtactiviteiten kan de markt zelf uitvoeren; hoe verkrijgt de AFM de juiste toezicht- en risicoinformatie, etc.
4. Opstellen van nadere regelingen en/of het adviseren bij het totstandkomen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB). De wetgeving behoeft over het algemeen nog nadere invulling met een combinatie van AMvB van het ministerie en nadere regelingen van de AFM zelf.
5. Ontwikkelen van de organisatiestructuur, de werkprocessen en IT-systemen. Op basis van de controlestrategie wordt de juiste organisatorische invulling bepaald en worden de

ondersteunende systemen ontwikkeld.

6. Werven van personeel. Intern en extern wordt afhankelijk van de behoefte in het project personeel geworven. Meestal wordt met een klein kernteam en tijdelijk betrokkenen gewerkt en wordt gedurende het halfjaar voorafgaand aan de invoering van het nieuwe toezicht de rest van het benodigde personeel intern en extern geworven.
7. Proefdraaien met het toezicht en trainen van personeel. In een beschermde omgeving wordt ervaring opgedaan met het nieuwe toezicht en wordt vastgesteld of de opgestelde controlestrategie werkt.
8. Uitvoering van het toezicht in een omgeving met extra managementaandacht. Gedurende een periode nadat de AFM verantwoordelijk is geworden voor het nieuwe toezichtsterrein, wordt het nog apart gehouden van het andere lopende toezicht om af te dwingen dat het meer managementaandacht krijgt en eventuele restpunten op te kunnen lossen.

3.3.1 Toezicht Financiële Dienstverlening

De Wet financiële dienstverlening (Wfd) stelt de gedragsnormen die gaan gelden voor alle financiële dienstverleners en alle financiële producten. De reikwijdte van deze wet omvat aanbieders (zoals banken, verzekeraars en hypotheekverstrekkers), bemiddelaars, adviseurs en volmachtagenten. Doelstelling van deze wet is het stellen van crosssectorale consistente gedragsnormen voor alle spelers die actief zijn in de financiële markt en het creëren van een gelijk speelveld. Hierbij worden normen gesteld met betrekking tot betrouwbaarheid, deskundigheid, transparantie, zorgplicht, financiële zekerheid en AO/IC. Het toezicht op de naleving van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de AFM.

In januari 2003 start het Platform Financiële Dienstverlening onder voorzitterschap van AFM-bestuursvoorzitter Arthur Docters van Leeuwen. Het platform werkt aan de voorbereiding van adviezen gericht over de invulling van de lagere regelgeving en het toezicht. Alle grote representatieve organisaties zijn betrokken in dit platform en daarnaast zijn er nog een aantal onafhankelijke deskundigen die een rol spelen. Een zestal commissies ondersteunt het platform door adviezen voor te bereiden voor de stuurgroep van het platform. Naast de begeleiding van en actieve participatie in het platform werkt de AFM aan de ontwikkeling van scenario's voor vergunningverlening en doorlopend toezicht zodat de AFM na ontvangst van platform adviezen direct kan starten met de beoordeling en implementatie van deze adviezen.

3.3.2 Toezicht Financiële Verslaggeving

De toezichttaak financiële verslaggeving richt zich op de kwaliteitsborging van de externe verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen. In 2003 houdt de AFM zich met name bezig met het testen van de in 2002 ontwikkelde conceptstrategie. Als gevolg daarvan ontwikkelt de organisatie in het verslagjaar een aangepaste strategie voor het toezicht op financiële verslaggeving. De AFM stelt werkprogramma's op voor zowel het toezicht op de jaarverslaggeving als op de halfjaarlijkse verslaggeving. Ook voert de AFM twee themaonderzoeken uit: Revenu recognition en NON GAAP-earnings measures. Deze onderzoeken zijn bedoeld als voorbereiding op het toekomstige toezicht op financiële verslaggeving.

Het onderzoek over Revenu recognition richt zich op omzet erkenning, de resultaten ervan worden in 2004 gepubliceerd in het blad de Accountant. Het onderzoek NON GAAP earnings measures gaat over het gebruik van niet voorgedefinieerde financiële indicatoren in persberichten aangaande jaarverslagen van beursfondsen. Hierbij kijkt de AFM met name naar de kwaliteit van de informatie verschaffing rond toegepaste afwijkende termen. Er is een aantal persberichten dat niet aan de gangbare normen voldoet. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2004 gepubliceerd op de website van de AFM.

3.3.3 Toezicht Accountants

Medio 2003 verzoekt de minister van Financiën de AFM het toezicht op accountantsorganisaties in te richten. Als gevolg hiervan start de AFM in juni met het opzetten van een team dat deze

toezichttaak gaat voorbereiden. Op 19 september publiceert het ministerie van Financiën het voorstel Wet toezicht op accountantsorganisaties (Wta) ter openbare consultatie. De AFM levert een bijdrage aan de consultatie.

Op verzoek van het ministerie van Financiën start de AFM in oktober 2003 met de organisatie van een Platform Toezicht op Accountants. Marktpartijen worden uitgenodigd deel te nemen aan het platform en onder voorzitterschap van de AFM het toezicht vorm te gaan geven. De eerste constituerende platformbijeenkomst houdt de AFM op 24 november. De AFM start tevens de voorbereiding van verschillende werkgroepen van het platform. Deze zullen hun vervolg krijgen in 2004. Er vinden ook een aantal bijeenkomsten plaats met belangenorganisaties, zoals NIVRA en NOVAA. In de tweede helft van 2003 start de AFM met het opstellen van een kosten-baten-analyse met betrekking tot verschillende toezichtvarianten.

In 2004 zal de AFM het toezicht op accountantsorganisaties verder inrichten, onder behoud van de zelfregulering van de beroepsorganisaties NIVRA en NOVAA. Afhankelijk van het wetgevingsproces, zal de AFM het ministerie van Financiën eind 2004 adviseren over de Wta en de invulling daarvan. Het ontwerpen van een toezichtstrategie en het beleggen van consultatiebijeenkomsten hierover alsmede het ontwerpen van werkprogramma's en bijdragemodellen zijn belangrijke taken voor 2004. Verwacht wordt dat de Wta begin 2005 in werking treedt.

3.3.4 Toezicht Emissies

De Europese Prospectusrichtlijn is op 31 december 2003 gepubliceerd. Invoering van de richtlijn via nationale wetgeving - verwacht per medio 2005 - heeft verstrekkende gevolgen. Zo zal het directe prospectustoezicht op beursgenoteerde ondernemingen van Euronext naar AFM overgaan. Voor de voorbereiding van deze voor de AFM nieuwe taak is de projectgroep Emissies ingericht. Ook voor niet genoteerde ondernemingen en het toezicht daarop - dat al bij de AFM berust - heeft de richtlijn belangrijke gevolgen. Het bestaande stelsel van preventief toezicht voor aanbiedingen van beursgenoteerde effecten bij uitgifte zal ook worden toegepast voor niet-beursgenoteerde effecten. Het toezicht op reclame-uitingen en overige relevante informatievoorziening rondom aanbiedingen van effecten bij uitgifte wordt versterkt.

De knelpunten in het huidige toezichtkader worden vastgesteld aan de hand van een functionele analyse. Hierin wordt de noodzakelijke normering en toezicht op de emissiepraktijk uitgewerkt. De AFM adviseert in het verslagjaar het ministerie van Financiën over de functionele analyse. Tevens adviseert de AFM het ministerie over de concept wet- en regelgeving die voortvloeit uit de implementatie van de Europese Prospectusrichtlijn. CESR, het Europese comité van effecten-toezichthouders waarin ook de AFM is vertegenwoordigd, levert een belangrijke bijdrage aan de implementatie van de richtlijn door het vaststellen van onder ander prospectusmodellen. De AFM overlegt regelmatig met buitenlandse Europese toezichthouders die de Prospectusrichtlijn eveneens moeten implementeren.

3.3.5 Toezicht Marktmissbruik

De Europese Richtlijn Marktmissbruik is op 12 april 2003 gepubliceerd. Invoering van de richtlijn via nationale wetgeving - verwacht eind 2004 - heeft tot gevolg dat ook het directe toezicht op openbaarmaking van koersgevoelige informatie door beursgenoteerde ondernemingen van Euronext naar de AFM overgaat. Ook anderszins heeft de richtlijn belangrijke gevolgen. Marktmanipulatie wordt voor het eerst een strafbaar feit voor een ieder. De richtlijn treft ook de handel met voorwetenschap. De AFM assisteert het ministerie van Financiën bij de besprekingen over de richtlijn en doet dat ook bij het opstellen van nieuwe nationale wet- en regelgeving. Via een CESR Expert Group waaraan de AFM deelneemt wordt advies gegeven aan de Europese Commissie.

Op het gebied van koersgevoelige informatie en marktmanipulatie start de AFM een functionele analyse om te komen tot een goed werkend toezichtmodel.

Het huidige toezichtmodel voorwetenschap zal daarbij eveneens tegen het licht worden gehouden. Gevolg van de richtlijn die eind 2004 geïmplementeerd wordt, is dat de AFM op het gebied van

openbaarmaking van koersgevoelige informatie niet (langer) uitsluitend haar toezicht achteraf uitoefent, maar een rol zal gaan spelen bij het beoordelen van eventuele informatieongelijkheid in de markt, met als uiterste mogelijkheid de handel te laten opschorten of onderbreken. Daarnaast inventariseert de AFM de informatiebehoeften van de toezichthouder en de informatiesystemen die nodig zijn om deze verschillende taken te ondersteunen.

3.3.6 Uitbreiding effectentypisch gedragstoezicht

De reikwijdte van het effectentypisch gedragstoezicht (ETGT) van de AFM breidt zich op 1 december 2003 uit tot verzekeraars, pensioenfondsen en spaarfondsen en beleggingsinstellingen. Door wijziging in de wet- en regelgeving komen alle financiële instellingen die actief zijn op de effectenmarkten onder uniforme gedragsregels te vallen. De aanzet tot een geïntegreerde benadering voor de gehele financiële sector ten aanzien van effectentypische gedragsregels is reeds in april 1999 gegeven in de Nota Institutionele Vormgeving van het toezicht op de financiële marktsector van de minister van Financiën. De AFM stelt de effectentypische gedragsregels op na consultaties met een aantal representatieve organisaties en marktpartijen. De gedragsregels zijn op onderdelen een aanscherping van de bestaande gedragscodes en interne procedures van de instellingen. Ze betreffen het voorkomen van belangenverstremeling voor zover dit te maken heeft met effectentransacties, het omgaan met koersgevoelige informatie, privé-effectentransacties van bestuurders en personeelsleden van financiële marktpartijen, het tegengaan van koersmanipulatie, en het vastleggen van relevante gedragscodes en andere voorzieningen die met het oog op het bovenstaande zijn getroffen in de administratieve organisaties en het systeem van interne controle.

De wet- en regelgeving treedt per 1 december 2003 in werking. Gedurende een overgangperiode van negen maanden worden de marktpartijen geacht tenminste te blijven voldoen aan de codes en/of normen zoals deze tot 1 december 2003 voor hen van kracht waren.

3.3.7 Toezicht Clearinginstellingen

In 2003 adviseert de AFM het ministerie van Financiën over de wijze waarop direct gedragstoezicht op clearinginstellingen het best verankerd kan worden in de Wet toezicht effectenverkeer (Wte). De AFM start met het maken van een functionele analyse van het clearingbedrijf om een goed inzicht te krijgen op welke terreinen gedragstoezicht wenselijk is. Naast deze functionele analyse start de AFM met een analyse in hoeverre de gedragstoezichtnormen zoals die geformuleerd zijn in de Nadere Regeling gedragstoezicht effectenverkeer 2002 relevant zijn voor Clearinginstellingen.

3.3.8 Toezicht Clearing Settlement Depository & Betalingsverkeer

De uitgevoerde werkzaamheden omvatten ten eerste het uitvoeren van het reguliere toezicht op de effectenafwikkelingsystemen, te weten het toezicht op LCH.Clearnet S.A. (voorheen Clearnet S.S. met statutaire naam Banque Centrale de Compensation) en Euroclear Nederland (voorheen Euroclear Netherlands met statutaire naam Nederlands Centraal Instituut voor Giraal Effectenverkeer). Het toezicht op beide instellingen wordt uitgevoerd samen met de Nederlandsche Bank. Daarnaast is de AFM door de minister van Financiën gemandateerd om op grond van de Wet giraal effectenverkeer toezicht op Euroclear Nederland uit te oefenen. De belangrijkste projecten in het reguliere toezicht in 2003 zijn de toetsing van het migratieproject voor een nieuw clearingsysteem voor de Euronext derivatenmarkt in Amsterdam en van de overdracht van aandelen LCH.Clearnet S.A. door de Euronextgroep aan de holdingmaatschappij LCH.Clearnet Group Ltd. Deze aandelenoverdracht is een eerste stap in de fusie tussen de London Clearing House Ltd. en Clearnet S.A. Tevens neemt de AFM in 2003 deel aan internationale overlegorganen over het toezicht op effectenafwikkelingsystemen. Zo neemt de AFM deel aan een aparte werkgroep van het Coordination Committee on Clearing Euronext, waarin de gezamenlijke rapportagevereisten voor LCH.Clearnet S.A. zijn opgesteld. Daarnaast scherpen toezichthouders in CESR-verband de wereldwijde IOSCO Recommendations voor Securities Settlement Systems verder aan. Ook starten de toezichthouders in het verslagjaar in IOSCO-verband met de ontwikkeling van geharmoni-

seerde standaarden voor het risicomanagement van een centrale tegenpartij.

De AFM en de Nederlandsche Bank (DNB) adviseerden in 2003 het ministerie van Financiën over een voorstel voor de vormgeving van het toezicht op de infrastructuur van de financiële markten en over de taakverdeling tussen DNB en de AFM op dit gebied. Het toezicht op de infrastructuur zal naast het gedragstoezicht op effectenafwikkelingsystemen ook het gedragstoezicht op betalingsystemen gaan omvatten.

3.3.9 Toezicht E-money

Vanaf juli 2003 houdt de AFM toezicht op elektronisch gelduitgevende instellingen. Om het juiste toezichtmodel voor elektronisch geldinstellingen te ontwikkelen spreekt de AFM met een dertiental partijen, waaronder de representatieve organisaties, een aantal marktpartijen en een mobiele (telecom)operator. Daarbij wordt onder andere gesproken over de potentiële risico's voor consumenten die elektronisch gelddiensten afnemen, de voorzienbare marktontwikkelingen en de uitvoering van de belangrijkste gedragsregel: het recht op terugwisseling van elektronisch geld door contante uitbetaling of girale terugstorting. Gebleken is dat de potentiële risico's verschillen al naar gelang de aard en omvang van de betreffende instelling en de diensten die zij verleent.

Uitgaande van die verschillen in risicogradatie gaat de AFM voor elektronisch geldinstellingen in eerste instantie uit van een preventief toezichtmodel, met gebruikmaking van een bijdragemodel. De intensiteit van het toezicht op elektronisch geldinstellingen zal afhangen van de waarschijnlijkheid van mogelijke risico's voor het gedrag jegens consumenten. In 2004 zal de AFM dit toezichtmodel verder operationaliseren.

3.3.10 Toezicht witwasbestrijding en terrorismefinanciering

De AFM werkt een controlestrategie uit waarin de doelstellingen van het toezicht op de naleving van de verplichtingen uit de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot) zijn opgenomen. Door het uitoefenen van toezicht zal de AFM bij de onder toezicht staande instellingen trachten de bereidheid te bevorderen om transacties, die verband houden met niet-integer, crimineel gedrag - en meer in het bijzonder transacties die verband houden met witwaspraktijken - onder de aandacht van de verantwoordelijke overheidsinstanties te brengen. Bij transacties die verband kunnen houden met witwassen, is dit het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties.

Het toezicht op de naleving van de verplichtingen uit deze wetten is niet beperkt tot de effecten- en beleggingsinstellingen. Sinds medio september is de AFM ook belast met het toezicht op de naleving van de Wid en de Wmot door assurantietussenpersonen die bemiddeling verlenen bij levensverzekeringen.

Een aan de Wid en de Wmot gerelateerd terrein is de bestrijding van terrorismefinanciering. De AFM is vertegenwoordigd in de werkgroep van het Financieel Expertise Centrum (FEC) die onder voorzitterschap van het Openbaar Ministerie onderzoek doet naar de bestrijding van terrorisme en terrorismefinanciering. Ook hier is de analyse van de risico's een centraal thema. Vertegenwoordigers van financiële instellingen zullen worden uitgenodigd om hun kennis en expertise in te brengen. Enkele bijeenkomsten hebben in dit verband reeds plaatsgevonden.

Financiële instellingen zijn verplicht om na te gaan of personen of organisaties die verdacht worden van of betrokken zijn bij terroristische activiteiten van hun diensten gebruik maken. Indien financiële instellingen vermoeden dat dit het geval is, dienen zij hiervan melding te maken aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en aan de AFM. Personen en organisaties die van betrokkenheid met terrorisme worden verdacht, staan vermeld op de zogenaamde 'freeze-list' die door de Verenigde Naties en de Europese Unie wordt opgesteld. Door de AFM wordt, in nauwe samenwerking met DNB en de Pensioen- & Verzekeringkamer (PVK), periodiek een circulaire opgesteld waarin relevante informatie in verband met terrorismebestrijding (zoals wijzigingen van de 'freeze-list') is opgenomen. In 2003 stuurt de AFM aan de onder haar toezicht staande instellingen vijf circularis. De 'freeze-list' en de verzonden circularis publiceert de AFM ook op haar website. De financiële toezichthouders besluiten om in 2004 gebruik te maken van een zogenaamde e-mail attenderingsservice voor de communicatie

met betrekking tot terrorismefinanciering. Instellingen zullen per e-mail op de hoogte worden gesteld van relevante informatie, zoals wijzigingen van de 'freeze-list'. Langs deze weg kunnen de administratieve lasten worden verminderd en kunnen instellingen sneller worden geïnformeerd als personen of organisaties aan de 'freeze-list' zijn toegevoegd.

3.3.11 Overdracht Financieel Expertise Centrum

De AFM neemt met de collega financiële toezichthouder DNB en PVK ook in 2003 deel aan het Financieel Expertise Centrum (FEC.) Dit expertise centrum zal worden ontbonden en opgaan in de AFM en het Openbaar Ministerie (OM).

Binnen het FEC werken een groot aantal organisaties en diensten samen: naast de drie financiële toezichthouders zijn dat de FIOD-ECD, het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, het Politiekorps Amsterdam-Amstelland en het Korps Landelijke Politiediensten, de Belastingdienst, de AIVD en het OM. Het FEC is bedoeld om ontwikkelingen te analyseren die een risico vormen voor de integriteit van de financiële markten.

Het FEC kent een zogeheten informatieoverleg (IO) en een selectieoverleg (SO). Het SO, waarin concrete subjecten worden besproken, zal voortaan worden verzorgd door het OM. Het IO, dat ertoe strekt om naar aanleiding van een vastgesteld onderzoeksdoel per deelnemer onderzochte gegevens tussen de participanten te delen, zal voortaan worden belegd bij de AFM. Hiermee wordt het integriteittoezicht versterkt.

3.4 Beleidsontwikkeling Bestaande Taken

Prioriteiten voor 2004 zijn de herziening van de financiële toezichtwetten, de verdere realisatie van de crosssectorale harmonisatie van regelgeving, de administratieve lastenverlichting en de internationale beleids- en normontwikkeling in met name CESR-verband en ten aanzien van Europese richtlijnen.

In navolging van het Meerjarenbeleidplan van de AFM is de ontwikkeling van bestaande taken verdeeld over de werkerreinen financiële dienstverlening, kapitaalmarkt en infrastructuur. Voor de bestaande taken is de hervorming van toezichtwetgeving en daarmee het onderbrengen van de bestaande toezichtwetten in de Wet op het financieel toezicht (Wft) een zeer belangrijke ontwikkeling. In 2003 werkt de AFM mee aan het opstellen van conceptteksten van met name het Algemeen Deel van deze wet. Verder is een aanvang gemaakt met het adviseren over het deel van de Wft die betrekking heeft op het gedragstoezicht.

Op het terrein van de financiële dienstverlening start de AFM voorbereidende werkzaamheden voor de implementatie van de CESR Conduct of Business Rules. Tevens onderzoekt de AFM hoe de crosssectorale harmonisatie kan worden bevorderd in Wft-verband en werkt de AFM aan de ontwikkeling van een consumentenfilosofie. Vanwege de vele ontwikkelingen op regelgevend gebied (in Europees en nationaal verband) ziet de AFM in 2003 af van de in het vorige jaarverslag aangekondigde inhoudelijke herijking van de Nadere Regeling gedragstoezicht effectenverkeer 2002. Bij het toezicht op beleggingsinstellingen werkt de AFM in het verslagjaar mee aan de herziening door het ministerie van Financiën van de Wet toezicht beleggingsinstellingen en het Besluit toezicht beleggingsinstellingen. Tevens begint de AFM aan de aanpassing van de Nadere Regeling gedragstoezicht beleggingsinstellingen. De inwerkingtreding van de herziene Wtb en de daarop gebaseerde lagere regelgeving is voorzien voor juli 2004.

Op het werkerrein kapitaalmarkt is in 2003 veel aandacht besteed aan de voorbereidende werkzaamheden die samenhangen met de implementatie van de richtlijnen Marktmanipulatie en Prospectus. De voorbereidingen hiervoor zijn in samenwerking met Euronext en het ministerie van Financiën in volle gang: (zie ook Hoofdstuk Toezichtvoorbereiding). Op het terrein van de biedingregels bereidt de AFM in 2003 in overleg met het ministerie van Financiën enkele aanpassingen voor die in de eerste helft van 2004 door wijziging van besluit en vrijstellingsregeling kunnen worden doorgevoerd. Ook publiceert de AFM op dit terrein in het voorjaar een beleidsregel 'polsen van (potentiële) aandeelhouders'. Met betrekking tot het onderwerp corporate governance geeft de AFM in september tijdens de consultatieperiode van de conceptcode Tabaksblat haar visie.

Op het werkkterrein van de infrastructuur levert de AFM in 2003 een bijdrage aan het opstellen van een conceptwetsvoorstel om het toezicht op clearingmembers een wettelijke grondslag te geven. Daarnaast komen er afspraken met DNB en het ministerie van Financiën over het toezicht op afwikkelingssystemen. Die beogen afwikkelingssystemen onder rechtstreeks toezicht te plaatsen waarmee een einde komt aan de indirecte weg van het toezicht via de beurserkenning van Euronext. Onder leiding van het ministerie van Financiën start de AFM in samenwerking met marktpartijen met het in kaart brengen van de mogelijkheden om de administratieve lastendruk te verlagen.

3.5 Wetgevingsprogramma

De AFM draagt met adviezen, consultaties en detachering van medewerkers actief bij aan het wetgevingsprogramma van het ministerie van Financiën.

De omvang van het wetgevingsprogramma en het capaciteitsbeslag dat hieruit voortvloeit voor de AFM nemen in 2003 fors toe. Dit komt omdat het wetgevingsprogramma zowel betrekking heeft op onderhoud van bestaande wetgeving, als op de implementatie van Europese richtlijnen in het kader van het Financial Services Action Plan (FSAP). Deze Europese richtlijnen leiden tot nieuwe taken voor de AFM en tot hervorming van de toezichtwetgeving.

De AFM assisteert in 2003 het ministerie van Financiën bij de ontwikkeling van de lagere regelgeving die samenhangt met het wetgevingsprogramma voor zover het gaat om Algemene Maatregelen van Bestuur en ministeriële regelingen. De toezichthouderregels voor het gedrags-toezicht stelt de AFM zelf op en consulteert deze met de markt.

3.6 Raad van Financiële Toezichthouders

De Raad van Financiële Toezichthouders (RFT) is het samenwerkingsverband tussen de drie financiële toezichthouders: DNB, PVK en AFM. Het voorzitterschap van de RFT rouleert jaarlijks onder de drie toezichthouders. Tot september 2003 heeft de PVK het voorzitterschap, waarna DNB deze rol overneemt.

Het ministerie van Financiën vraagt in februari 2003 de RFT om advies over het Besluit integere bedrijfsvoering naar aanleiding van het wetsvoorstel Actualisering en Harmonisatie financiële toezichtwetten. In april richt de RFT het Meldpunt Toezicht Overlap op. Onder toezicht staande instellingen kunnen bij het meldpunt klachten indienen over overlap in het operationele toezicht door de drie toezichthouders. Het meldpunt heeft als doel klachten over overlap te registreren en op te lossen. Daarnaast heeft het meldpunt een signaalfunctie voor mogelijke tekortkomingen in regelgeving, beleid en uitvoering die om een meer structurele oplossing vragen. In het verslagjaar ontvangt het meldpunt één melding. In juli presenteert de RFT een Nota Handhavingsbeleid met daarin één handhavingsaanpak voor alle toezichtwetten. Het gezamenlijk handhavingsbeleid maakt het financieel toezicht inzichtelijker, krachtiger en efficiënter voor zowel de overheid, de financiële sector als consumenten. In 2003 werkt de RFT aan één vragenformulier voor betrouwbaarheidstoetsing dat voor alle functies en voor alle toezichtdomeinen gelijk is. Naar verwachting zal het nieuwe formulier in februari 2004 in gebruik worden genomen. In het najaar van 2003 begint de RFT met de evaluatie van het Convenant inzake coördinatie van het operationele toezicht. Deze evaluatie vindt plaats aan de hand van zowel een inventarisatie binnen de eigen organisaties als een externe inventarisatie. De uitkomsten van deze evaluatie worden in april 2004 verwacht.

Gelet op de functionele indeling van het toezicht die de afstemming sterk heeft vereenvoudigd en de fusie van DNB en PVK, zal in de loop van 2004 de RFT worden opgeheven. Een optimalisering van de samenwerking tussen dan twee toezichthouders, DNB/PVK en AFM, kan worden bereikt door het aangaan van een nieuw samenwerkingsconvenant. Er is al een convenant voor de coördinatie van het operationele toezicht; het nieuwe convenant richt zich op de samenwerking bij strategische en beleidsmatige aangelegenheden en zal ook een platform bieden voor gezamenlijk overleg met de ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

4. Internationaal

dr. J.M.G. Frijns

voorzitter van de directie van ABP Vermogensbeheer

De AFM komt op mij over als een redelijk open organisatie. Men heeft als het ware een nieuwe start gemaakt en wil zich als een moderne toezichthouder opstellen met een grote mate van openheid. Daarbij wordt tevens gebruikgemaakt van een proces van consultatie dat mij erg aanspreekt. Omdat de AFM eigenlijk opnieuw is begonnen, is het een organisatie die redelijk jong is en waarbij een flink aantal kernpersonen nog belangrijke wortels buiten de AFM heeft. Het is een organisatie die niet opgesloten zit in een eigen bastion. Juist omdat de financiële markten ook in een enorm tempo aan het veranderen zijn vind ik het een voordeel dat de AFM niet gevangen zit in het verleden. Dit gezegd hebbende denk ik dat de weg vooruit ligt in de verdere professionalisering van het apparaat - in de breedte en de diepte. De dialoog met de markt zou breder kunnen, een dialoog met professionals over het analyseren van wat best practices zouden kunnen op de verschillende vakgebieden waarop de AFM opereert. Voor de AFM zou het goed zijn als ze op die gebieden waar ze

actief is ook een vooraanstaande rol speelt in de professionele discussie. Deskundigheid die buiten twijfel staat werkt mee aan het draagvlak en maakt het aangaan van de dialoog met de markt een stuk makkelijker. Een van de onderwerpen voor dialoog met de professie is in mijn ogen het verder uitkristalliseren van de verantwoordelijkheden van partijen die actief zijn in de financiële dienstensector. Een discussie zoals die heeft plaatsgevonden over de verantwoordelijkheid en taak van analisten en accountants, zou voor alle partijen in de financiële sector moeten worden gevoerd.

Als je de vraag stelt: waar moet de AFM waakzaam zijn, dan is het antwoord tweeledig. Ten eerste dat de financiële markten steeds meer internationaliseren en dat toezicht nog lokaal is. Dat is een van de moeilijkheden waar wij voortdurend tegenaan lopen. De toezichthouder moet zich bewust zijn dat die internationale markten een feit zijn, en dat de Amerikanen op die internationale markten leidend zijn. In zekere zin wordt de ruimte van de AFM daardoor beperkt. Mijn pleidooi is om te komen tot meer inhoudelijke samenwerking tussen de Europese en Amerikaanse toezichthouders met inachtneming van de verschillende achtergronden van toezicht: principles based in Europa versus rules based in Amerika. Ten tweede moet er naar mijn idee opgepast worden dat er niet bijna als vanzelfsprekend een te juridische invalshoek wordt gekozen in het toezicht. Toezicht hoort in mijn ogen in het grensgebied van recht en economie. Het moet echt in dat tussengebied zitten en niet in het domein van het recht terechtkomen. De AFM moet er voor waken dat de economische invalshoek in het toezicht voldoende aanwezig blijft.

dr. J.M.G. Frijns:

»Omdat de AFM eigenlijk opnieuw is begonnen, is het een organisatie die redelijk jong is en waarbij een flink aantal kernpersonen nog belangrijke wortels buiten de AFM heeft.«

De financiële markten en het toezicht daarop hebben een internationale dimensie. Het belang van internationale samenwerking door toezichthouders is de laatste jaren sterk toegenomen. De AFM maakt deel uit van het Committee of European Securities Regulators (CESR, het comité van Europese effectentoezichthouders) dat actief meewerkt aan de harmonisatie van het financiële toezicht in Europa. Ook participeert de AFM in de International Organization of Securities Commissions (IOSCO), een samenwerkingsverband van wereldwijd meer dan 80 effectentoezichthouders.

4.1 Richtlijnen

Eind 2003, ruim een jaar na het indienen van het Commissie-voorstel, komt de Europese Raad tot een gemeenschappelijk standpunt over één van de belangrijkste onderdelen van het Financial Services Action Plan van de Europese Commissie: de herziening van de Richtlijn Beleggingsdiensten, ofwel Investment Services Directive.

Naar verwachting zal de richtlijn in het voorjaar 2004 (na goedkeuring van het Europees Parlement) in werking treden, waarna implementatie in nationale wetgeving binnen twee jaar zal moeten plaatsvinden.

De nieuwe richtlijn, die de bestaande zal vervangen, zal beter afgestemd zijn op het hele scala aan hedendaagse diensten en instrumenten dat aan beleggers wordt aangeboden. Enerzijds zullen beleggingsondernemingen beter in staat worden gesteld overall in de Europese Gemeenschap diensten te verrichten, anderzijds zal aan de belegger een hogere mate van bescherming worden geboden. In het verslagjaar adviseert de AFM het ministerie van Financiën over de onderhandelingen voor Nederland met betrekking tot de richtlijn.

In 2003 publiceert de Europese Commissie de richtlijn Marktmissbruik en de Prospectusrichtlijn. Deze richtlijnen zullen in 2005 omgezet moeten zijn in nationale wetgeving. Ook neemt de Commissie de verordening aan die bepaalt dat effectenuitgevende instellingen in de Europese Unie vanaf 2005 moeten gaan rapporteren volgens de Internationale Accounting Standaarden. In maart lanceert de Europese Commissie een voorstel voor een richtlijn tot invoering van minimumvereisten voor informatie die moet worden verstrekt door beursgenoteerde ondernemingen, de transparantierichtlijn.

4.2 Samenwerking binnen CESR

In 2002 krijgt CESR van de Europese Commissie verschillende mandaten om de Commissie te voorzien van adviezen over uitvoeringsmaatregelen van de Prospectusrichtlijn en de Richtlijn Marktmissbruik.

Onder voorzitterschap van Arthur Docters van Leeuwen verstrekt CESR in 2003, na consultatie van de markt, haar eerste adviezen. De adviezen met betrekking tot de richtlijn Marktmissbruik zijn aan het einde van het jaar omgezet in officiële Europese regelgeving. De AFM stelt veel prijs op de reacties van marktpartijen op de adviezen van CESR. Daarom organiseert de AFM bij ieder advies waarover CESR de markt consulteert, een bijeenkomst in Amsterdam om met marktpartijen en andere belanghebbenden van gedachten te wisselen over het advies.

Eind 2003 formuleert de Commissie aan CESR een aantal conceptmandaten om de Commissie te adviseren over maatregelen die voortvloeien uit de Investment Services Directive. Drie 'expert groups' bestaande uit experts uit alle EU-lidstaten bereiden de adviezen, die in onderwerp variëren van markttoetreding tot handhaving, voor. Eén van deze expert groups ('Markets') wordt voorgezeten door de Jacob Kaptein, bestuurslid van de AFM. CESR besluit ook tot de instelling van een Consultative Working Group om de drie ISD expert groups te adviseren. Deelname in de CESR expert groups neemt veel capaciteit van de AFM in beslag. De AFM is echter van mening dat het van belang is actief te participeren in werkgroepen die grote invloed kunnen hebben op de Europese regelgeving voor de financiële markten.

CESR ziet voor zichzelf een belangrijke taak in de harmonisering van de interne markt. In dit kader begint de organisatie in 2003 actief met een zogenaamde Review group. De Review group

gaat na in hoeverre en op welke wijze door CESR vastgestelde standaarden en Europese regelgeving zijn geïmplementeerd in de diverse lidstaten. De resultaten zullen worden gepubliceerd op de website van CESR. De AFM is een groot voorstander van deze vorm van transparantie. CESR houdt zich in 2003 ook bezig met het opstellen van eigen standaarden. Zo publiceert het de 'principles on the enforcement of standards of financial information'. In samenwerking met het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) stelt CESR standaarden voor clearing en settlement systemen op. Deze worden in 2003 ter consultatie uitgezet en zullen waarschijnlijk in 2004 worden aangenomen. Ook hier geldt dat werknemers van de AFM actief participeren in het opstellen van de standaarden.

In 2003 treden de toezichthouders van de lidstaten die in 2004 toe zullen treden tot de Europese Unie toe tot CESR in de hoedanigheid van observer. Ook in 2003 levert de AFM een belangrijke bijdrage aan het CESR-secretariaat: één medewerker is voltijd aan het secretariaat verbonden

4.3 Samenwerking binnen IOSCO

IOSCO, het wereldwijde samenwerkingsverband van effectentoezichthouders, werpt zich in steeds grotere mate op als internationale 'standard setter'.

Diverse Europese richtlijnen zijn al voor een of meer onderdelen gebaseerd op standaarden die zijn uitgevaardigd door IOSCO. Ook in 2003 publiceert IOSCO standaarden en visies die van waarde zijn voor de internationale markt. Zo wordt, onder voorzitterschap van Arthur Docters van Leeuwen, een rapport gepubliceerd over de wijze waarop toezichthouders het beste om kunnen gaan met effectenhandel via internet. In het kader van dit onderzoek organiseert IOSCO in 2003 hiervoor ronde tafel-conferenties in Hong Kong, Ontario en Amsterdam. Op deze bijeenkomsten discussiëren toezichthouders, marktparticipanten en andere betrokken uitgebreid over de problematiek. Zowel toezichthouders als marktpartijen vinden deze vorm van direct overleg zeer nuttig.

In een werkgroep op voorzittersniveau vaardigt het Technical Committee van IOSCO internationale standaarden over beleggingsanalisten en credit rating agencies uit. De toezichthouders hebben zich inmiddels gecommitteerd om de standaarden en uitgangspunten in elke jurisdictie toe te passen.

Het grootste gedeelte van het beleidswerk van IOSCO vindt plaats in zogenaamde 'standing committees'. Traditioneel neemt de AFM altijd deel aan alle comités, maar dit jaar wordt, in het kader van kostenbeperking, deelname onder de loep gelegd. De AFM besluit in 2003 dat niet meer per definitie aan alle comités wordt deelgenomen. De AFM gaat zeer kritisch om met het bijwonen van vergaderingen buiten Europa. Comités waaraan wel wordt deelgenomen dragen in belangrijke mate bij aan regelgeving die de internationale kapitaalmarkten raakt. Zo becomecommentarieert IOSCO op actieve wijze voorstellen voor internationale accountingstandaarden die worden uitgevaardigd door de International Accounting Standards Board. Ook besluit IOSCO tot een multilateraal 'Memorandum of Understanding', op basis waarvan de leden van IOSCO informatie kunnen uitwisselen die van belang kan zijn voor het opsporen van geldstromen die een link kunnen hebben met terroristische praktijken of met witwassen. De wettelijke bevoegdheden waarover de kandidaat-ondertekenaars beschikken worden uitgebreid gescreend alvorens tot ondertekening kan worden overgegaan. De AFM participeert in de zogeheten Verification Teams en neemt deel aan een van de screening-groups.

IOSCO besluit om een jaarlijkse conferentie met marktpartijen te houden. De eerste conferentie zal in het najaar van 2004 worden gehouden in New York.

4.4 Algemeen

De AFM vindt het van belang dat, ook wanneer in 2004 een groot aantal nieuwe kapitaalmarkten deel uit zullen maken van de Europese interne markt, instellingen en consumenten in heel Europa verzekerd zijn van goed toezicht en integere handel.

In dit kader neemt de AFM in 2003 deel aan het vervolg op een eerder gehouden peer review van het Tsjechische toezichtstelsel door de Europese Commissie. Tevens brengt een aantal werknemers van de AFM een kort bezoek aan de effectentoezichthouder in Praag om deze organisatie te informeren over het Nederlandse toezicht in de praktijk.

In 2004 zal de AFM in overleg met het ministerie van Financiën dergelijke kleinschalige vormen van technische assistentie voortzetten door middel van ontmoetingen met toezichthouders uit toetredende staten.

In 2003 onderwerpt het Internationaal Monetair Fonds (IMF) op uitnodiging van het ministerie van Financiën het Nederlandse financiële stelsel aan een 'Financial Stability Assessment Program'. Hierbij kijkt men onder andere of de Nederlandse toezichthouders voldoen aan de geldende internationale financiële standaarden. Voor de AFM geldt dat met name onderzocht wordt of praktijk en regelgeving aansluiten bij de IOSCO-standaarden en de standaarden ten aanzien van clearing en settlement. Hiertoe wordt gesproken met een groot aantal marktpartijen en medewerkers van het ministerie van Financiën, de Nederlandsche Bank en de AFM. Hoewel het definitieve rapport van het IMF pas in 2004 zal verschijnen, is de voorlopige conclusie dat Nederland in belangrijke mate voldoet aan de internationale eisen.

Deelname aan internationale overlegorganen vergt veel tijd van medewerkers van de AFM. De organisatie is kritisch over deze deelname en weegt keer op keer kosten tegenover de inspanningen af. Het belang om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het internationale toezicht is echter groot, immers deze ontwikkeling is bepalend voor de wijze waarop het toezicht in Nederland wordt uitgeoefend.

De AFM realiseert zich dat het imago van de Nederlandse financiële markten in het buitenland (in het bijzonder in de buitenlandse media) niet altijd onverdeeld positief is. De AFM trekt zich deze kritiek aan. Door te participeren in internationale platformen en deel te nemen aan gezaghebbende internationale bijeenkomsten wordt een bijdrage geleverd aan de gewenste beeldvorming van de Nederlandse markten. Ook hebben in het verslagjaar buitenlandse journalisten een ontmoeting met het Bestuur van de AFM (zie ook Hoofdstuk Bedrijfsvoering).

Belangrijke internationale gebeurtenissen

- **2 januari:** CESR verstrekt de Europese Commissie de eerste adviezen op basis van Lamfalussy-procedure;
- **28 januari:** de Europese Unie publiceert de richtlijn betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie;
- **26 maart:** de Europese Commissie dient een richtlijnvoorstel in ter bevordering van beleggerbescherming en transparantie
- **3 september:** CESR verstrekt de tweede set adviezen aan de Europese Commissie betreffende Marktmissbruik;
- **25 september:** het chairmen's comité van het Technical Committee van IOSCO stelt principes ten aanzien van financiële analisten vast
- **17 oktober:** IOSCO publiceert haar internetrapport dat onder voorzitterschap van AFM-bestuursvoorzitter Docters van Leeuwen tot stand is gekomen;
- **27 oktober:** de Europese Commissie stelt een viertal adviesgroepen in om advies uit te brengen over het vervolg van het Financial Services Action Plan;
- **29 oktober:** via een stemming in het European Securities Committee leiden de CESR-adviezen tot de Richtlijn uitvoeringsmaatregelen met betrekking tot Marktmissbruik bij richtlijn of verordening;
- **4 november:** het Europees Parlement stelt de Prospectusrichtlijn vast;
- **6 november:** In navolging van CESR worden ook voor de banken- en verzekeringssector Lamfalussy-comités ingesteld (resp. CEBS Committee of European Banking Supervisors en CIEOPS, Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors);
- **31 december:** de Europese Unie publiceert de Prospectusrichtlijn; uiterlijk 1 juli 2005 moet deze in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd zijn;

5. Bedrijfsvoering

dr. J.V.H. Pennings

voorzitter van het bestuur van de Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen (VEUO)

De kwaliteit en de betrouwbaarheid van de informatie-stroom van uitgevende instellingen richting beleggers is alom een punt van zorg. Binnen uitgevende instellingen zijn een groot aantal stappen gezet om deze kwaliteit te verbeteren. Sarbanes-Oxley (relevant voor ruim 40 Nederlandse ondernemingen met een marktkapitalisatie die ver over de helft van de totale marktkapitalisatie van Euronext Amsterdam gaat) en de Code Tabaksblat vergen vooral interne waarborgen voor deze kwaliteitsverbetering. Het belang van extern toezicht wordt door uitgevende instellingen onderschreven. De externe, onafhankelijke accountant speelt hierbij een primaire rol. Extern toezicht door de AFM is het sluitstuk met - terecht - uiteindelijk controle door de onafhankelijke rechter.

Uitgevende instellingen erkennen het belang van extern toezicht en aanvaarden dat de AFM deze nieuwe taak zal gaan vervullen. Maar uitgevende instellingen zijn ook bezorgd over de wassende stroom taken die aan AFM wordt toevertrouwd. Zij vragen zich ook af of de AFM de capaciteit en de kwaliteit kan verwerven en behouden om al haar taken op het hoogste niveau van deskundigheid te vervullen. De vraag is in onze kring ook opgekomen of de AFM met iets minder taken niet effectiever zou kunnen zijn. De uitbreiding van taken van de AFM is een beslissing van de wetgever, die als 'opdrachtgever' van deze toezichthouder fungeert. De VEUO gaat ervan uit dat de wetgever beseft dat ook 'toezicht' onderworpen is aan de wet van de afnemende meeropbrengst.

Wij gaan een tijd tegemoet waarin ook toezichthouders en regelgevers aan concurrentie onderworpen worden. Voor het behoud van een Nederlandse kapitaalmarkt en een infrastructuur om die te bedienen, is niet alleen een sterke, maar vooral ook een efficiënte toezichthouder nodig die "best in its class" is. De AFM is zich hiervan bewust. De uitgevende instellingen gaan ervan uit dat met vereende krachten de concurrentiepositie in Nederland kan worden behouden.

Een ander punt van zorg is de publiciteit die de AFM actief zoekt. Voor uitgevende instellingen is het de vraag of het verstandig is dat de AFM zich zo openlijk profileert. Bij uitgevende instellingen leeft de vrees dat dit te hoge verwachtingen schept bij beleggers die op den duur toch niet waar gemaakt kunnen worden.

De VEUO weet dat het bestuur van de AFM ontvankelijk is voor overleg over deze en andere zorgen en dat de AFM deze ook in haar beleidsafwegingen wil betrekken. De instelling van diverse panels en commissies binnen AFM geeft structuur aan dit overleg en de VEUO participeert daarin met genoegen. De nieuwe Raad van Toezicht van de AFM geeft marktpartijen het comfort dat er binnen de AFM ook een check and balance is die waakt over de juiste afwegingen. Uiteindelijk gaat het om een gemeenschappelijk belang: het vinden en behouden van een effectief en vertrouwenswekkend systeem waar vraag en aanbod van kapitaal optimaal elkaar kunnen ontmoeten, bij voorkeur met een behoorlijke positie voor Nederland.

CRONEXT AMSTERDAM

dr. J.V.H. Pennings:

»De nieuwe Raad van Toezicht van de AFM geeft marktpartijen het comfort dat er binnen de AFM ook een check and balance is die waakt over de juiste afwegingen.«

0 EFCI 3475.84 3323 92 AGN E

De bedrijfsvoering van de AFM richt zich op een optimale ondersteuning van de toezichttaken en de toezichtvoorbereidende taken. In dit kader kan gewezen worden op de in- en externe communicatie, de ondersteuning op het gebied van informatisering en een human resourcesbeleid. Waar het gaat om het financieel beheer van de AFM zijn de begroting en de bekostiging gebaseerd op de toezichttaken. De AFM kent een complianceregelgeving en een privacy officer die toezicht houdt op de naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens binnen de organisatie.

- Herinrichting van de organisatie: nieuwe structuren
- Adviserend panel voor herziening financiering toezicht
- Nieuwe release van de website van de AFM
- 76 Nieuwe medewerkers treden in dienst

5.1 Organisatie Ontwikkeling

Centraal in de ontwikkeling van de organisatie staat de herinrichting van de organisatie die op 1 juli 2003 zijn beslag krijgt. Een herinrichting is noodzakelijk vanwege de snelle groei van de organisatie en vanwege het feit dat de organisatiestructuur van de AFM nog te veel het effectentypische gedachtegoed van de Stichting Toezicht Effectenverkeer uitademde.

Een in het najaar van 2002 gestart projectteam (met deelname vanuit de hele organisatie) bereidt de herinrichting van de AFM voor. Dit team staat onder leiding van Karien van Gennip die, kort voor de herinrichting wordt doorgevoerd, de organisatie verlaat en toetreedt tot het tweede kabinet Balkenende als staatssecretaris van Economische Zaken.

Structuur, cultuur en processen van de AFM worden herzien om zowel de nieuwe taken als de bestaande taken op effectieve en efficiënte wijze te vervullen. Dit houdt in dat de AFM de organisatiestructuur tegen het licht houdt en aanpast aan de eisen die het ontwikkelen van nieuwe taken en het uitvoeren van bestaande taken, het verbeteren van interne communicatie en besluitvorming, het vergroten van decentrale verantwoordelijkheid, en het werken aan een volwaardig beleid voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden van medewerkers met zich meebrengen.

Op 1 juli 2003 voert de AFM de nieuwe organisatiestructuur in. Hierin zijn vijf directeurposities opgenomen; de directeuren rapporteren aan het Bestuur. De organisatie-eenheden die rapporteren aan de directeuren zijn onderverdeeld in Toezichtvoorbereiding (waaronder de ontwikkeling van nieuwe taken), Toezichtuitvoering en Bedrijfsvoering. Binnen Toezichtuitvoering is sprake van een balans tussen een accountstructuur en competentiecentra. De toezichtaccounts zorgen er voor dat onder toezicht staande instellingen een duidelijk aanspreekpunt hebben en dat de specifieke kennis van deze instellingen binnen de AFM wordt geconcentreerd. De competentiecentra zorgen voor de noodzakelijke consistentie in het gedragtoezicht op de verschillende werkterreinen, en zijn verantwoordelijk voor het centraal bijeenbrengen en ontwikkelen van kennis en vaardigheden.

Tegelijkertijd is een herziening doorgevoerd van het besluitvormings- en tekeningsmandaat, waarbij uitgangspunt is dat beslissingen in sterkere mate decentraal worden genomen. Daarnaast geldt het principe van de duale verantwoordelijkheid, dat wil zeggen dat accountgroepen en competentiecentra samen toezichtbeslissingen nemen.

Voor de organisatiecultuur is bepalend dat de AFM primair een normoverdragende organisatie is en zich daarmee onderscheidt van andere partijen in de markt. Dit betekent dat er veel belang wordt gehecht aan zaken als alertheid, maatschappelijke betrokkenheid, kwaliteitsgerichtheid, zorgvuldigheid en decentrale verantwoordelijkheid.

In het verslagjaar is het projectmatig werken binnen de AFM verder ontwikkeld als onderdeel van verdergaande professionalisering. Ook wordt er een start gemaakt met het tegen het licht houden van de governance van de AFM en de verdere ontwikkeling van het informatiebeveiligingsbeleid.

In december 2003 is een nieuwe aanpak voor de administratieve organisatie van de AFM gereed.

Nadruk hierbij ligt op een adequate beschrijving van processen, en centrale facilitering daarbij. Streven voor 2004 is om voor alle toezichtprocessen de procesbeschrijvingen te actualiseren, evenals voor andere processen die van belang zijn voor het verkrijgen van een rechtmatigheidsverklaring. In 2004 zal ook het kwaliteitsbeleid van de AFM verder vorm worden gegeven, onder meer via de uitvoering van een 'legal audit'. Er zullen prestatie-indicatoren worden ontwikkeld voor de AFM om verantwoording te kunnen afleggen voor haar activiteiten.

5.2 Financieel beheer

De AFM werkt in 2003 nauw samen met het ministerie van Financiën en vertegenwoordigers van de relevante marktpartijen aan een herziening van de financiering van het toezicht.

Hierbij is onder meer aandacht voor de verdeling van de kosten van het toezicht tussen de overheid en de markt. Ook wordt aandacht besteed aan herziening van de heffingsmaatstaven op basis waarvan de kosten aan de individuele onder toezicht staande instellingen worden doorberekend. In de nieuwe heffingssystematiek staat het voorkomen van kruissubsidiëring tussen groepen gelijkwaardige onder toezicht staande instellingen en een zo goed mogelijke aansluiting van doorberekende kosten bij de gemiddelde werkelijke toezichtinspanning per type instelling centraal. In samenspraak met de markt stelt de AFM advies op over deze en andere aspecten van de herziening van het toezicht, een advies dat in grote lijnen door het ministerie wordt overgenomen. In het kader van de herziening van de financiering van het toezicht stelt de AFM tevens een Adviserend Panel van brancheorganisaties in, waarin de gesprekken met de markt over de begroting en jaarverantwoording (die reeds plaatsvonden) worden geïnstitutionaliseerd. Een eerste bijeenkomst van dit panel vindt plaats in oktober en leidt tot een vruchtbare discussie over de begroting voor 2004, op basis waarvan verdere verheldering en aanpassing van de financiële plannen plaatsvindt voordat de begroting uiteindelijk op 28 november 2003 ter goedkeuring aan de minister van Financiën wordt aangeboden. Bij het opstellen van de begroting voor 2004 is opnieuw aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van de relatie tussen doelstellingen, resultaten en kosten. Hoewel opnieuw stappen worden gezet in deze richting (mede naar aanleiding van de bijeenkomst met het panel), kan van een volledig voldoen aan de doelstellingen van de nota 'Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording' (VBTB) nog niet worden gesproken. Financieel gezien staat de begroting voor 2004 in het teken van kostenbeheersing bij bestaande taken en forse groei bij nieuwe taken. De AFM consolideert in de begroting voor 2004 de efficiencywinst op de uitvoering van bestaande taken die zij in 2003 bereikt, en voldoet daarmee ruim aan de afspraak die zij heeft gemaakt met het ministerie van Financiën en marktpartijen dat de kosten van bestaande taken zich stabiliseren op het reële niveau van 2002.

De AFM initieert in 2003 een project dat erop gericht is om voor 2004 te voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid die voor dat jaar aan de financiële toezichthouders zullen worden gesteld. Dit moet leiden tot een verklaring van rechtmatigheid door de externe accountant bij de jaarrekening over 2004.

Met de toename van de toezichttaken van de AFM wordt het systeem van heffingen duidelijk complexer en de uitdaging van het goed en tijdig tot uitvoering brengen van de heffingsregelingen neemt in 2003 toe. Hierbij wordt ook geluisterd naar signalen uit de markt. Als er in het najaar klachten komen over de reikwijdte van de heffing Financiële Bijsluiter besluit de AFM in overleg met het ministerie van Financiën de onder toezicht gestelde instellingen de gelegenheid te geven om in een verklaring aan te geven dat geen complex financieel product wordt aangeboden. Op basis van die verklaring wordt aan een individuele instelling geen heffing opgelegd. Met het groter aantal verschillende heffingen blijft ook het aantal ingediende bezwaarschriften tegen heffingsbesluiten in 2003 toenemen. Over het verslagjaar ontvangt de AFM 94 bezwaarschriften (2002: 83). Er zijn in 2003 64 bezwaarschriften afgehandeld. Van de 30 bezwaarschriften waarop nog moet worden beslist, worden er 18 aangehouden gelet op de nog lopende beroepsprocedure bij de rechtbank te Rotterdam.

5.3 Klachten en bezwaarschriften

De AFM handelt in 2003 vier klachten af die tegen het handelen van de organisatie zijn gericht.

Er zijn twee klachten over de afhandeling van claims door de AFM van de Beleggerscompensatieregeling (BCR). Beide klachten hadden betrekking op een effecteninstelling die begin 2002 niet meer aan haar betalingsverplichtingen kon voldoen. Uit deze twee klachten komt met name naar voren dat er bij het publiek onbegrip is over de reikwijdte van de dekking van de BCR. In de toekomst wordt daarom voortaan meer rekening gehouden met de niet-juridische achtergrond van een consument.

Daarnaast is er een klacht over de behandeling van een vergunningaanvraag voor een beleggingsinstelling. Deze klacht is gegrond omdat de vergunningaanvraag onvoldoende planmatig is aangepakt en er niet helder gecommuniceerd is over de benodigde tijd voor de vergunningafhandeling. De klacht leidt ertoe dat de termijnen voor het behandelen van vergunningen beter bewaakt worden en dat er bij een mogelijke overschrijding van deze termijnen hierover beter gecommuniceerd wordt met de aanvrager. De betrokken instelling kon zich overigens niet vinden in de afdoening van de klacht en heeft zich gewend tot de Nationale ombudsman die de zaak nog in behandeling heeft. Bij de vierde klacht krijgt de AFM het verwijt dat zij heeft nagelaten Euronext te informeren over koersgevoelige informatie van een beursgenoteerde uitgevende instelling. Deze klacht is na onderzoek ongegrond verklaard.

De AFM moet bij de behandeling van bezwaarschriften nog steeds gebruik maken van de mogelijkheid om de behandeling ervan (waarvoor in beginsel een termijn van zes weken geldt) met vier weken te verlengen. Ook de behandeling van de dossiers die zijn overgedragen voor een boete of last onder dwangsom vergt nog te veel tijd. In 2004 worden voorstellen gedaan voor een betere beheersing van het werkaanbod. Overigens worden dossiers die zijn overgedragen om te bezien of er een last onder dwangsom kan worden opgelegd respectievelijk een openbare mededeling kan worden gedaan met voorrang door de boete- en lastfunctionarissen behandeld. De doorlooptijden van de behandeling van vragen en dossiers door juristen binnen de AFM dient verder versneld te worden.

Met betrekking tot een aantal beroepszaken over door de AFM opgelegde heffingen heeft de rechtbank préjudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie te Luxemburg. De behandeling van deze beroepszaken zal naar verwachting in 2004 een vervolg krijgen.

5.4 Personeel

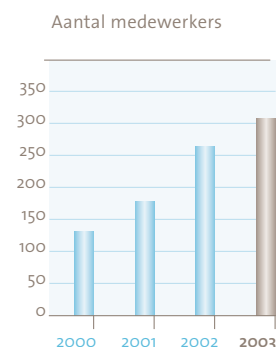
In het voorjaar van 2003 is het plan van aanpak voor de herstructurering van het human resourcesbeleid binnen de AFM gereed.

In het verslagjaar is vooral aandacht besteed aan een nieuwe beoordelingssystematiek en het ontwerpen van een nieuw belonings- en functiegebouw. Centrale begrippen hierbij zijn invoering van 'management by objectives' en competentie management. In verband met de komst van de nieuwe beoordelingscyclus krijgen alle leidinggevendenden trainingen.

In 2003 start de AFM met een speciaal pilotproject met betrekking tot management development. Zes medewerkers krijgen een speciaal programma dat gericht is op vakinhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling. Mede op basis van ervaringen met deze pilot wordt bezien hoe management development structureel een onderdeel kan zijn van personeelsmanagement en -ontwikkeling. De personele aspecten van de herinrichting spelen in 2003 een belangrijke rol. Veel medewerkers krijgen een nieuwe functie binnen de organisatie of worden geplaatst binnen een nieuw organisatieonderdeel. Om dit proces zorgvuldig te laten verlopen komt er een speciale plaatsingsprocedure; een plaatsingsteam van (staf)medewerkers begeleidt deze procedure. Ook komt er een sociaal plan en een bezwarencommissie. Alle medewerkers worden herplaatst en er wordt geen beroep gedaan op het sociaal plan. De bezwarencommissie hoeft ook geen beslissingen te nemen.

De AFM onderzoekt in 2003 of een collectieve ziektekostenregeling kan worden ingevoerd. Op basis van programma van eisen wordt aantal verzekeraars uitgenodigd, waarvan de AFM er één kiest. Mede naar aanleiding van overleg met OR blijkt er uiteindelijk onvoldoende draagvlak te zijn voor een dergelijke regeling. De oorzaak hiervan is met name te zoeken in de relatief jonge gemiddelde leeftijd van AFM'ers (ca 35 jaar eind 2003) waardoor voor velen een collectieve regeling niet aantrekkelijk is.

Net als in voorgaande jaren levert de AFM ook in 2003 een aanmerkelijke inspanning op het gebied van werving. Gedurende de eerste helft van het verslagjaar ligt het wervingsproces grotendeels stil in verband met de herinrichting. Waar nieuwe functies vervuld moeten worden hebben interne sollicitaties de voorkeur. Bij externe werving kiest de AFM in eerste instantie voor werving door middel van korte verwijzingen in dagbladen naar de internetsite van de AFM. Dit is effectief, er komen op deze wijze ruim 500 reacties op vacatures bij de AFM. Een aantal functies blijkt evenwel op deze wijze moeilijk vervulbaar zodat beroep is en wordt gedaan op wervingsbureaus. In de praktijk blijkt echter het aantrekken van ervaren toezichthouders moeilijk realiseerbaar zodat er binnen diverse organisatieonderdelen het gehele jaar een capaciteitsprobleem bestaat. In de loop van heel 2003 heeft de AFM 76 nieuwe collega's mogen begroeten. 2004 Zal vooral in het teken staan van de vervolmaking van alle aspecten van personeelsmanagement. Daarbij gaat het om implementatie van een nieuwe beoordelingssystematiek, loopbaanbeleid, beleid met betrekking tot in- en uitstroom van personeel en komt er een opleidingsprogramma voor toezichthouders.

5.5 Overleg met de Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) overlegt in het verslagjaar zesmaal met het Bestuur, waarvan een groot deel in het kader van de herinrichting van de organisatie.

De OR adviseert het Bestuur over deze herinrichting. Bij de invoering van de herinrichting houdt het Bestuur nadrukkelijk rekening met de reactie van de OR. Voorts buigt de OR zich over de voorstellen over de beloning van de AFM-medewerkers en het functiegebouw. Dit betreft een instemmingsverzoek dat naar verwachting begin 2004 wordt afgehandeld. Ook krijgt de OR een technische aanpassing van de werktijdenregeling voorgelegd. Op 3 juli vinden er OR-verkiezingen plaats. Als gevolg hiervan breidt de OR uit van drie naar acht leden. In mei is het OR-reglement vastgesteld.

In 2004 zal de OR worden geraadpleegd over diverse voorstellen op personeelsgebied, zoals beschreven in de paragraaf over Personeel. Er zullen nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven in verband met het vervallen van de zittingstermijn van twee leden van de raad.

5.6 Risicobeheersing

De werkzaamheden van de AFM brengen in de bedrijfsvoering specifieke risico's met zich mee. Risicobeheersing krijgt nadrukkelijk aandacht. Die aandacht volgt de toename van het aantal toezicht-taken en de groei van de organisatie. In de verantwoording over de bedrijfsvoering besteedt de AFM hier expliciet aandacht aan.

De AFM definieert risicobeheersing in een viertal deelgebieden: financiële, juridische, markt- en overige bedrijfsvoeringsrisico's. Op ieder van deze deelgebieden bestaan bij de AFM beheersingsmaatregelen. Zo kent de AFM op het gebied van het financieel risico een strak debiteurenbeheer en een stringente incassoprocedure. In het verslagjaar start de AFM op het terrein van juridische risico's een 'legal audit' ter verifiëring van de naleving van alle relevante wet- en regelgeving niet zijnde toezichtwetten. In de toezichtuitvoering (marktrisico) gaat de risicobeheersing uit van een systematische toepassing van de in de 2002 gepresenteerde controlestrategie vervatte waarborgen. Uitgangspunt is dat deze controlestrategie wordt doorgevoerd in alle toezicht-

processen. Als maatregelen ter beheersing van overige bedrijfsvoeringsrisico's kent de AFM onder andere een complianceregelgeving en een aannamebeleid met antecedententoetsing van kandidaten. Het vier-ogenprincipe is in alle onderdelen van het toezicht- en bedrijfsproces doorgevoerd. In het verslagjaar wordt tevens een aantal specifieke activiteiten ontplooid. Zo evalueert de AFM de declaratieregeling, is er een externe audit op integriteitgevoeligheden (bijvoorbeeld met betrekking tot procedures bij inkoop en salarisbetaling) en is er een externe stress-testing van de firewall van het computersysteem. Daarnaast start de AFM in 2003 de herziening en de uitbreiding van haar informatiebeveiligingsbeleid.

5.7 Informatisering

Op het gebied van de informatisering bouwt de AFM verder aan de ICT-toepassing 'Carmen' (Controle Analyse Risico Model Effecteninstellingen Nederland), de ruggengraat van de controlestrategie van de AFM.

Het systeem is toepasbaar gemaakt voor andere categorieën ondertoezichtstaanden, zoals bijvoorbeeld beleggingsinstellingen. Veel aandacht is er voor het integreren van 'Carmen' in het totale dossier van een instelling. Doordat het dossier elektronisch ter beschikking wordt gesteld heeft de AFM snel inzicht in de status van het dossier van een instelling. 'Carmen' is niet onopgemerkt gebleven. In 2003 stelt de AFM 'Carmen' ter beschikking aan de Dienst Uitvoering en Toezicht Energie ten behoeve van het toezicht op de participanten in de energiemarkt. Informatisering is in het verslagjaar ook betrokken bij de herinrichting. Naast een zeer grote verhuisoperatie dienen werkprocessen opnieuw te worden ingericht. Informatisering sluit dit project succesvol af.

In 2004 gaat Informatisering een grote bijdrage leveren aan het realiseren van nieuwe toezichtstaken. Enerzijds betreft het nieuwe taken waarbij het gaat om een zeer grote doelgroep, zoals bij financieel dienstverleners, anderzijds betreft het taken die zeer tijdskritisch zijn en waar een hoge mate van beschikbaarheid en betrouwbaarheid wordt vereist van de informatievoorziening. Dit laatste speelt een grote rol bij de implementatie van de Europese richtlijn Marktmissbruik waarbij de AFM het toezicht gaat uitoefenen op koersgevoelige informatie. Als uitvloeisel daarvan is Informatisering een project gestart om de beschikbaarheid van de ICT-voorziening te garanderen. In 2004 werkt Informatisering verder aan 'Carmen'. Het model zal bruikbaar worden gemaakt voor het toezicht op onder meer verzekeraars, marktpersoneel en accountants. De AFM is bezig bedrijfsprocessen zodanig aan te passen dat over 2004 een rechtmatigheidsverklaring kan worden afgegeven. Dit is ondergebracht in het programma 'AFM in Control'. Voor de benodigde financiële en niet-financiële rapportages zal de AFM vergaand gebruik gaan maken van het systeem 'Business Objects'.

5.8 Huisvesting

De AFM heeft twee kantoorgebouwen tot haar beschikking, beiden in Amsterdam (aan het Singel en aan de Keizersgracht). Als gevolg van de herinrichting van de organisatie verhuist begin juli 80% van de medewerkers naar andere werkplekken binnen de twee gebouwen. Deze verhuizing wordt voorbereid en uitgevoerd door de projectgroep Technische Implementatie.

De twee gebouwen beschikken echter over onvoldoende ruimte om de verwachte groei op te vangen. Er komt dan ook extra huisvesting. De keuze valt op een verdieping grenzend aan de locatie Keizersgracht, met mogelijkheden voor een eventuele tweede verdieping. Hierdoor bespaart de AFM de kosten van een extra dataverbinding en een telefooncentrale. Bijkomend voordeel is dat de organisatie niet over drie locaties opgesplitst hoeft te worden. De locatie aan de Keizersgracht krijgt in 2004 alle voorzieningen die nodig zijn om te voldoen aan alle wettelijke brandveiligheidseisen. Ook de bedrijfshulpverleningsorganisatie en bedrijfsnoodplannen worden aangepast aan de nieuwe situatie. In 2004 zal de nieuwe locatie in gebruik worden genomen. Daarnaast wordt in 2004 nadrukkelijk aandacht geschonken aan beveiliging- en toegangsbeheer.

5.9 Communicatie

Hoewel de AFM een reactief persbeleid kent, is de organisatie regelmatig zichtbaar in de media. Dat is veelal het gevolg van incidenten in de financiële markten.

De AFM kent een stringente geheimhoudingsplicht, waardoor het bij de media en het publiek niet altijd zichtbaar is wat de rol van de AFM bij bepaalde activiteiten is. In bijeenkomsten van het Bestuur met journalisten geeft de AFM waar mogelijk inzicht in haar werkzaamheden. In 2003 vinden er vijf van dit soort bijeenkomsten plaats; twee ervan hebben betrekking op de ontwikkelingen rond het toezicht op de financiële dienstverleners. Ook heeft het Bestuur een bijeenkomst met vertegenwoordigers van buitenlandse media.

Bestuur en staf van de AFM geven in het verslagjaar 39 interviews aan de media. Evenals voorgaande jaren zijn bestuursleden en stafmedewerkers ook regelmatig te horen bij seminars. Zo'n 70 keer geven AFM-vertegenwoordigers lezingen. Deze lezingen en voordrachten richten zich met name op het bekendmaken van het werk van de AFM aan allerlei maatschappelijke verbanden en groepen.

In het verslagjaar geeft de AFM 31 maal een persbericht uit (2002: 25). In tien gevallen heeft dit persbericht direct betrekking op een toezichtmaatregel.

In 2003 kent de AFM een aantal prominente werkbezoeken. Werkbezoeken zijn er van de Vaste Kamercommissie voor Financiën, het college van de Algemene Rekenkamer, minister Zalm van Financiën en een delegatie van de Socialistische Partij. Ook Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Máxima brengt een bezoek aan de AFM.

Het internet is het primaire communicatiemiddel van de organisatie. De website www.afm.nl wordt in december volledig vernieuwd. Op de vernieuwde site komen bezoekers binnen via een portal. Daarbij maken ze de keuze of ze als consument of als (professionele) marktpartij de website bezoeken. De website kent in 2003 een totaal van 694.447 pageviews (aantal keren dat een pagina van de website is bezocht.) Dat is een stijging van 7% ten opzichte van 2002.

De digitale communicatie van de AFM wordt ook zichtbaar via de digitale nieuwsbrieven die de organisatie aanbiedt. In maart 2003 verschijnt de eerste digitale nieuwsbrief. Aan het einde van het jaar kent deze nieuwsbrief (met informatie over het toezicht uit het binnen- en buitenland) zo'n 3.000 abonnees. Er verschijnen in het verslagjaar 10 digitale nieuwsbrieven. In het communicatietraject rond de invoering van het toezicht op de financiële dienstverleners kiest de AFM ervoor om voor deze doelgroep een speciale nieuwsbrief te ontwikkelen. Eind 2003 kent deze nieuwsbrief bijna 1.000 abonnees.

Naast de online communicatie publiceert de AFM ook een papieren nieuwsbrief, InZicht genaamd. Deze nieuwsbrief ontvangen alle onder toezicht staande instellingen. In het verslagjaar start de AFM ook een brochurelijn; er verschijnen acht brochures en rapporten, voor consumenten en marktpartijen. Het instellen van het zogeheten Meldpunt Toezicht Overlap (een samenwerking van AFM, DNB en PVK) wordt ondersteund door gerichte communicatie aan alle onder toezicht staande instellingen.

Als snel groeiende organisatie (verspreid over meerdere locaties) ondervindt de AFM ook het probleem van interne communicatie. Om medewerkers betrokken te houden en tijdig te informeren wordt de interne communicatie prominent op de agenda gezet. In juli krijgt de organisatie een geheel vernieuwd intranet, het AFM-net, waar de medewerkers op een (inter)actieve wijze worden geïnformeerd. De AFM kent ook een personeelsblad, Van Voor Naar Achter. Twee edities van dit personeelsblad zijn geheel gewijd aan de herinrichting van de organisatie. Medewerkers krijgen in deze specials informatie over de gevolgen van de herinrichting voor hun directe functie en hun werkzaamheden. Naast het personeelsblad zet de AFM ook andere middelen in voor de interne communicatie. Zo houdt de AFM rond de herinrichting van de organisatie een aantal debat-café's. Debat-café's worden ook ingezet bij de discussie omtrent de gewenste cultuur binnen de AFM. Ter ondersteuning van het cultuurdebat wordt er een speciaal cultuurteam opgezet, dat onder meer een zogeheten buitendag voor alle medewerkers organiseert.

5.10 Compliance en Privacy

Per 1 juli 2003 zijn de activiteiten van de Compliance Officer respectievelijk de Privacy Officer ondergebracht in dezelfde organisatorische eenheid.

Beide taken hebben betrekking op de integriteit van AFM-medewerkers: compliance met het oog op omgang met koersgevoelige informatie en privacy met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens. De samenvoeging levert in organisatorische zin synergetische winst. Dit blijkt ook uit de kruislingse benoeming van de Compliance Officer als Plaatsvervangend Privacy Officer en de Privacy Officer als Plaatsvervangend Compliance Officer.

Niet alleen bij financiële instellingen is er in 2003 een intensivering van compliance-activiteiten, ook voor de AFM kenmerkt het verslagjaar zich door verhoogde activiteiten op dit gebied. Zo is er in 2003 een duidelijke toename van het aantal aan- en afmeldingen voor plaatsing op de gesloten lijst. Deze lijst omvat fondsen waarin AFM-medewerkers geen privé-beleggingstransacties mogen verrichten omdat de AFM in het kader van haar toezicht over koersgevoelige informatie beschikt). Ook gaan medewerkers vaker bij de Compliance Officer te rade voor interpretatievragen over de complianceregeling AFM.

Omdat het personeelsaannamebeleid van de AFM meer marktgericht is, hebben deze interpretatievragen - in het verlengde daarvan - steeds vaker een praktisch karakter. Zo nemen de interpretatievragen in de sfeer van corporate actions (zoals bijvoorbeeld openbare biedingen en claimemissies) naar aard en omvang toe. Ook constateert de Compliance Officer dat in 2003 sprake is van een duidelijke verbetering van de naleving van de interne geschenkenregeling. Dit blijkt onder meer uit het toegenomen aantal verplichte en onverplichte meldingen bij de Compliance Officer en vragen in dat kader. Er doen zich in het verslagjaar geen compliance-incidenten voor. De activiteiten op het gebied van de normoverdracht dragen hier mogelijk aan bij. Zo zijn er presentaties over het belang van integriteitbewaking en start er in december 2003 een reeks van workshops Compliance & Privacy.

In 2003 besteedt de AFM veel aandacht aan de uitvoering van het implementatieplan voor de Wet bescherming persoonsgegevens. Nadat de eerste implementatiecyclus (het voldoen aan minimumeisen) voor 100% is afgerond, start in november de tweede implementatiecyclus (het vergroten van het kwaliteitsbeleid.) De Privacy Officer, een functionaris voor de gegevensbescherming in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens, is in 2003 71 keer geconsulteerd met interpretatievragen. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2002. Deze toename komt onder meer doordat AFM-medewerkers meer kennis en ervaring krijgen op het gebied van privacy. Bovendien is er sprake van een toename van individueel normoverdracht. De Privacy Officer constateert in 2003 geen onregelmatigheden.

In 2003 is er overleg tussen de AFM en het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) om mogelijke samenwerkingsvormen te bespreken.

Jaarrekening 2003

Staat van baten en lasten 2003

(bedragen in euro's)

	exploitatie 2003	begroting 2003	exploitatie 2002
Baten			
Heffing beurzen	1.547.544	1.518.000	2.381.317
Heffing effectenuitgevende instellingen	1.893.315	2.016.150	2.745.560
Heffing effecteninstellingen	16.412.086	13.563.306	17.258.987
Heffing beleggingsinstellingen	6.473.062	4.797.439	1.172.167
Registraties & ontheffingen	2.841.125	3.844.832	1.536.798
Heffing openbare biedingen op effecten	296.310	1.345.051	247.674
Heffing Wet financiële dienstverlening	-	246.000	-
Heffing overig gedragstoezicht	914.230	1.329.108	1.495
Heffing effectentypisch gedragstoezicht	-	2.153.230	-
Heffing financiële bijsluiter	786.644	1.772.750	-
Totale heffingen	31.164.316	32.585.866	25.343.998
Boetes en dwangsommen	312.969	-	152.147
Overheidsbijdragen	1.618.036	1.618.036	4.013.976
Totale baten	33.095.321	34.203.902	29.510.121
Lasten			
Personeelslasten	20.243.140	27.084.061	20.490.192
Overige bedrijfslasten	7.161.980	9.488.793	9.294.558
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.218.392	1.680.627	1.318.831
Som der lasten	28.623.512	38.253.481	31.103.581
	4.471.809	(4.049.579)	(1.593.460)
Financiële baten en lasten	(16.851)	(171.600)	46.338
Exploitatiesaldo	4.454.958	(4.221.179)	(1.547.122)

Balans per 31 december 2003 (voor bestemming van het exploitatiesaldo)

(bedragen in euro's)

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Verbouwingen

Inventaris

Computerapparatuur & software

Financiële vaste activa

Nieuwe taken

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren heffingen

Vorderingen terzake van pensioenen

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Liquide middelen

Passiva

Reservefonds

Voorzieningen

Te verrekenen exploitatiesaldi

Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

Crediteuren

Ministerie van Financiën

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De vergelijkende cijfers zijn aangepast indien en voor zover noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden.

2003

2002

1.084.475

1.184.911

724.113

2.993.499

5.551.654

8.545.153

1.725.260

1.862

5.088.150

6.815.272

2.461.537

9.276.809

17.821.962

3.176.461

1.613.077

6.053.003

1.595.560

586.024

837.278

3.960.559

6.979.421

17.821.962

1.255.609

1.194.294

1.129.861

3.579.764

1.281.908

4.861.672

665.143

100.061

4.300.891

5.066.095

3.618.966

8.685.061

13.546.733

2.722.681

2.153.375

2.051.825

1.604.416

586.024

694.719

3.733.693

6.618.852

13.546.733

Kasstroomoverzicht 2003

(bedragen in euro's)

57

	2003	2002
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	4.454.958	(1.547.122)
Aanpassing voor		
- Afschrijvingen materiële vaste activa	1.218.392	1.318.831
- Verrekening in de heffingen	195.243	49.277
- Voorzieningen	(540.298)	455.906
- Voorziening debiteuren	(511.603)	(361.035)
	361.734	1.462.979
(Toename) / afname in het werkkapitaal		
- Kortlopende vorderingen	(1.237.620)	1.222.602
- Kortlopende schulden	360.569	1.681.475
	(877.051)	2.904.077
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	3.939.641	2.819.934
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	(822.072)	(2.401.190)
Activering nieuwe taken	(4.274.998)	(1.181.933)
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	(5.097.070)	(3.583.123)
Mutatie liquide middelen	(1.157.429)	(763.189)
Beginsaldo 1 januari	3.618.966	4.382.155
Mutatie liquide middelen	(1.157.429)	(763.189)
Eindsaldo 31 december	2.461.537	3.618.966

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van financiële baten en lasten zijn gepresenteerd onder het exploitatiesaldo.

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in euro's en, voor zover mogelijk, in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, hoewel de Stichting niet is onderworpen aan deze bepalingen. De vergelijkende cijfers zijn aangepast indien en voor zover noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden.

Vreemde valuta

Vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers op transactiedatum. De hiermede samenhangende koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verwerkt.

Stelselwijzigingen

Conform de wijzigingen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is deze jaarrekening opgemaakt voor bestemming van het exploitatiesaldo. In navolging hiervan zijn ook de vergelijkende cijfers over 2002 dienovereenkomstig aangepast en de effecten daarvan zijn toegelicht bij de respectievelijke posten. In verband met de verwachte ingangsdatum van de nieuwe toezichtswetten heeft de activering van nieuwe taken een langlopend karakter en is deze gepresenteerd onder financiële vaste activa (voorheen gepresenteerd onder kortlopende vorderingen). In verband hiermee zijn in het kasstroomoverzicht de bijbehorende kasstromen gepresenteerd onder kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Grondslagen voor de waardering

De baten en lasten voor bestaande taken worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De toerekening van de lasten aan taken vindt plaats in de procentuele verhouding tussen het aantal directe uren per taak en het totaal aantal directe uren. De cumulatieve exploitatieresultaten tot en met 2003 worden vanaf 1 januari 2004 verrekend met de heffingen in het direct opvolgende boekjaar (voorheen in het tweede daarop volgende boekjaar), met uitzondering van Openbare biedingen op effecten, waarbij er een egalisatie van de heffingen over vijf jaar wordt toegepast, en het exploitatiesaldo 2002 van de Wet toezicht beleggingsinstellingen dat in vijf gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen wordt verrekend.

De lasten voortvloeiende uit door het ministerie van Financiën nieuw toegekende taken worden geactiveerd voor zover het ministerie van Financiën c.q. de wetgever in enig jaar nog geen heffingsgrondslag heeft toegekend. Na toekenning van een desbetreffende heffingsgrondslag worden de geactiveerde lasten over een periode van drie of vijf jaren in de heffingen voor die taak verrekend. De lasten van de Stichting worden hoofdzakelijk gedekt door jaarlijkse heffingen die worden opgelegd aan de onder toezicht staande instellingen, voorts uit vaste bijdragen gekoppeld aan de behandeling van aanvragen en registraties, en uit overheidsbijdragen.

De heffingen zijn gebaseerd op een vijftal regelingen en een besluit:

- De 'Regeling toezichtskosten Wet toezicht effectenverkeer 1995'.
- De 'Regeling kostenverhaal Wet melding zeggenschap 1996'.
- De 'Kostenregeling Wet toezicht beleggingsinstellingen'.
- De 'Kostenregeling verzekeringsbedrijf 1996', voor het toezicht op informatieverplichtingen voor verzekeraars ingevolge de Wet toezicht verzekeraars en de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringen.
- De 'Kostenregeling Wet toezicht kredietwezen'.
- Het 'Besluit vergunningverlening Wet op het consumentenkrediet'.

Daarnaast biedt de Wet Invoering dwangsom en bestuurlijke boete de mogelijkheid boetes en dwangsommen op te leggen. De in rekening te brengen boetes variëren en kunnen worden verhoogd met een factor afhankelijk van het vermogen van de onder toezicht staande overtreder. De Stichting is vrijgesteld van zowel vennootschapsbelasting als omzetbelasting.

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde tenzij anders vermeld.

Verbouwingen, voor zover zij leiden tot een verbetering van de functionaliteit, worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 5 jaren.

De inventaris (waaronder auto's) en computerapparatuur & software (voor zover sprake is van applicatiesoftware) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven in 5 (4) respectievelijk 3 jaren.

De lasten voortvloeiende uit door het ministerie van Financiën nieuw toegekende taken worden geactiveerd onder financiële vaste activa voor zover het ministerie van Financiën c.q. de wetgever in enig jaar nog geen heffingsgrondslag heeft toegekend. Na toekenning van een desbetreffende heffingsgrondslag worden de geactiveerde lasten over een periode van drie of vijf jaren in de heffingen voor die taak verrekend.

De waardering van debiteuren geschiedt tegen nominale waarde, onder aftrek van de nodig geoordeelde voorzieningen. De voorzieningen zijn berekend op de contante waarde van toekomstige verplichtingen. Waar van toepassing is rekening gehouden met de verwachte mate van gebruikmaking van de desbetreffende regelingen.

De te verrekenen exploitatiesaldi worden per taak in de heffingen voor die taak verrekend in het eerstvolgende boekjaar met uitzondering van de taak Openbare biedingen op effecten, waarvan de exploitatiesaldi over een periode van vijf jaren na het eerstvolgende jaar worden verrekend en het exploitatiesaldo 2002 van de Wet toezicht beleggingsinstellingen dat in vijf gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen wordt verrekend.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2003

(bedragen in euro's)

	exploitatie 2003	begroting 2003	exploitatie 2002
Overheidsbijdragen			
De overheidsbijdragen, die alle afkomstig zijn van het ministerie van Financiën, zijn als volgt te specificeren:			
<i>Incidenteel</i>			
Financiële bijsluiter	-	-	2.750.000
Bijdrage in transitielasten naar gedragstoezichthouder	-	-	750.000
Totaal incidenteel	-	-	3.500.000
<i>Structureel</i>			
Wet op het consumentenkrediet	953.983	953.983	485.168
Wet melding ongebruikelijke transacties en Wet identificatie dienstverlening	664.053	664.053	28.808
Totaal structureel	1.618.036	1.618.036	513.976
Totaal overheidsbijdragen	1.618.036	1.618.036	4.013.976

Personeelslasten

De personeelslasten zijn als volgt te specificeren:

	exploitatie 2003	begroting 2003	exploitatie 2002
Salarissen	15.290.953	17.968.082	13.581.895
Sociale lasten	1.429.108	2.211.034	1.534.440
Pensioenlasten	2.758.420	3.347.412	2.188.259
Overige personeelslasten	3.920.532	3.557.533	3.966.323
Geactiveerde personeelslasten	(3.155.873)	-	(780.725)
Totaal personeelslasten	20.243.140	27.084.061	20.490.192

De totale personeelslasten zijn € 6.840.921 lager dan begroot als gevolg van een tragere instroom van nieuw personeel op bestaande taken, alsmede de activering van lasten op nieuwe toezichttaken waaronder Toezicht financiële verslaggeving, Toezicht financiële dienstverlening en Toezicht accountants.

De pensioenrechten van de werknemers zijn ondergebracht bij de 'Stichting Pensioenfonds van Euronext Amsterdam N.V.'. De jaarlijkse premie die de Stichting aan genoemd pensioenfonds afdraagt, betreft enerzijds de pensioenpremie voor het lopende jaar en anderzijds de eenmalige koopsom voor de ontstane backservice en is gebaseerd op het eindloonstelsel. Het gemiddeld aantal werknemers op FTE-basis bij de Stichting bedroeg 271 (2002: 214).

Toelichting op de staat van baten en lasten 2003

(bedragen in euro's)

Bezoldiging Bestuur en Raad van Toezicht

De bezoldiging van het Bestuur en de Raad van Toezicht is als volgt te specificeren:

Beloningen Bestuur

A.W.H. Docters van Leeuwen

- salaris

281.543

259.279

- pensioenpremie

135.645

-204.425

417.188

54.854

J.W.F. Kaptein

- salaris

235.027

226.000

- pensioenpremie

65.099

-19.750

300.126

206.750

P.M. Koster

- salaris

235.027

226.000

- pensioenpremie

77.566

90.383

312.593

316.383

Totaal bestuur

- salarissen

751.597

791.249

711.279

- pensioenpremie

278.310

152.261

-133.792

1.029.907

943.510

577.487

In het salaris is opgenomen een jaarlijkse uitkering als compensatie van de fiscale bijtelling van de dienstauto. In het salaris van de heer Docters van Leeuwen is in 2003 een verhoging opgenomen in verband met de stapsgewijze harmonisatie van het salaris van de voorzitter van het Bestuur van de AFM met de directeuren van De Nederlandsche Bank N.V.

De pensioenbaten 2002 inzake de heren Docters van Leeuwen en Kaptein vloeien voort uit de vrijval van de pensioen- en VUT-voorziening respectievelijk te hoog opgenomen pensioenschuld over voorgaande jaren.

Beloningen Raad van Toezicht

F.J. Loudon

21.250

30.000

J.H. Blokdijk

17.708

20.000

A. Heeneman

17.708

20.000

J.I. van Praag Sigaar

17.708

20.000

J. Vroegop

25.000

20.000

A. Baan

7.386

-

H.J. Hielkema

7.386

-

A.J. Bindenga

7.386

-

A.W. Kist

8.864

-

Totaal

130.396

110.000

110.000

Overige bedrijfslasten

Huisvestingslasten
 Advieslasten
 Algemene lasten
 Geactiveerde overige bedrijfslasten

exploitatie
2003

2.485.240
 1.707.695
 4.085.585
 (1.116.540)

begroting
2003

2.724.000
 2.263.860
 4.500.933
 -

exploitatie
2002

2.376.075
 2.035.487
 5.285.970
 (402.974)

Totaal overige bedrijfslasten

7.161.980

9.488.793

9.294.558

Toelichting op de verschillen tussen exploitatie en begroting 2003:

- De huisvestingslasten zijn € 238.760 lager als gevolg van lagere zakelijke lasten (onroerende zaakbelasting en energielasten) en lagere servicelasten.
- De advieslasten zijn € 556.165 lager doordat is besloten advieswerkzaamheden niet uit te besteden of niet uit te voeren mede met het oog op kostenbesparing.
- De algemene lasten zijn € 415.348 lager als gevolg van lagere advertentie en lagere reis- en voorlichtingslasten.
- De geactiveerde overige bedrijfslasten zijn het gevolg van de activering van lasten van nieuwe toezichttaken waaronder Toezicht financiële verslaggeving, Toezicht financiële dienstverlening en Toezicht accountants.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2003

(bedragen in euro's)

	exploitatie 2003	exploitatie 2002
De onderverdeling van de lasten van de externe accountant naar soort vergoeding is als volgt:		
Wettelijke controles	67.211	58.625
Andere assurance-opdrachten	34.345	16.038
Belastingadviesdiensten	17.095	3.528
	<hr/> 118.651	<hr/> 78.191
Overige dienstverlening		
- Administratieve bijstand	-	35.433
- Financiële informatietechnologie	-	34.175
- Interne controle	39.250	18.900
- Opleidingen	209.061	17.691
- Werving van personeel	163.266	10.710
- Salarisadministratie	-	24.770
	<hr/> 411.577	<hr/> 141.679
	<hr/> 530.228	<hr/> 219.870

De opleidingslasten bestaan hoofdzakelijk uit de opleiding van personeel voor het voorbereiden op de taak Toezicht financiële verslaggeving (IFRS).

De wervingslasten bestaan uit zoekopdrachten voor personeel voor het uitvoeren van toezicht-houdende taken.

Afschrijvingen

Verbouwingen
Inventaris
Computerapparatuur & software

exploitatie
2003

begroting
2003

exploitatie
2002

400.128
336.733
671.476

514.670
334.814
831.143

433.094
219.718
667.441

1.408.337
(189.945)

1.680.627
-

1.320.253
(1.422)

Geactiveerde afschrijvingslasten nieuwe taken

Totaal afschrijvingen

1.218.392

1.680.627

1.318.831

De totale afschrijvingen zijn €462.235 lager dan begroot doordat begrote investeringen niet of later hebben plaatsgevonden en in verband met de activering van de toerekening van lasten aan nieuwe toezichttaken waaronder Toezicht financiële verslaggeving, Toezicht financiële dienstverlening en Toezicht accountants.

Financiële baten en lasten

Interestlasten
Interestbaten
Geactiveerde financiële lasten nieuwe taken

(47.368)
27.886
2.631

(171.600)
-
-

(22.526)
67.098
1.766

Totaal financiële baten en lasten

(16.851)

(171.600)

46.338

Het financiële resultaat is €154.749 hoger dan begroot door enerzijds een snellere inning van verschuldigde heffingen en anderzijds lagere lasten waardoor minder gebruik behoefde te worden gemaakt van de kredietfaciliteit dan voorzien.

Toelichting op de balans per 31 december 2003

(bedragen in euro's)

	2003	2002
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	1.084.475	1.255.609
Inventaris	1.184.911	1.194.294
Computerapparatuur & software	724.113	1.129.861
Totaal materiële vaste activa	2.993.499	3.579.764
Het verloop is als volgt:		
<i>Verbouwingen:</i>		
Stand 1 januari	1.255.609	1.147.194
Investerings	228.994	541.509
Afschrijvingen	(400.128)	(433.094)
Stand 31 december	1.084.475	1.255.609
Cumulatieve aanschaffingswaarde	3.260.077	3.031.083
Cumulatieve afschrijvingen	(2.175.602)	(1.775.474)
<i>Inventaris:</i>		
Stand 1 januari	1.194.294	346.465
Investerings	327.350	1.067.547
Afschrijvingen	(336.733)	(219.718)
Stand 31 december	1.184.911	1.194.294
Cumulatieve aanschaffingswaarde	2.171.098	1.843.748
Cumulatieve afschrijvingen	(986.187)	(649.454)
<i>Computerapparatuur & software:</i>		
Stand 1 januari	1.129.861	1.005.168
Investerings	265.728	792.134
Afschrijvingen	(671.476)	(667.441)
Stand 31 december	724.113	1.129.861
Cumulatieve aanschaffingswaarde	4.469.024	4.203.296
Cumulatieve afschrijvingen	(3.744.911)	(3.073.435)

In verband met een correctie (€ 446.050) op de cumulatieve aanschaffingswaarde en cumulatieve afschrijvingen op de computerapparatuur & software zijn de cijfers over 2002 aangepast. Deze aanpassingen hebben niet geleid tot gevolgen voor het exploitatiesaldo.

Vaste activa

Financiële vaste activa

Dit betreft de activering van lasten van nieuwe toezichttaken en de toerekening aan de heffingen:

Het verloop is als volgt:

Stand 1 januari
Activering
Verrekend in de heffingen

Stand 31 december

De specificatie luidt als volgt:

Toezicht openbare biedingen op effecten
Toezicht financiële verslaggeving
Toezicht financiële bijsluiter
Toezicht financiële dienstverlening
Toezicht accountants
Financieel Expertise Centrum
Toezicht marktmanipulatie / marktmisbruik
Herijking primaire markt (prospectus richtlijn)

	2003	2002
	1.281.908	147.830
	4.464.989	1.183.355
	(195.243)	(49.277)
	5.551.654	1.281.908
	49.277	98.554
	1.817.845	425.299
	583.680	729.646
	1.318.582	-
	821.121	-
	77.825	-
	206.052	-
	677.272	28.409
	5.551.654	1.281.908

De toerekening van de geactiveerde lasten aan komende jaren is als volgt:

- Toezicht openbare biedingen op effecten in 2004, € 49.277.
- Toezicht financiële bijsluiter in de jaren 2004 tot en met 2007, elk € 145.920.

Voor de geactiveerde lasten voor Toezicht financiële verslaggeving is door het ministerie van Financiën een garantie afgegeven van € 2.722.681 teneinde het risico af te dekken dat de vordering uit hoofde van de voorgenomen Wet toezicht op jaarverslaggeving niet inbaar is. Zonder deze wet heeft de Stichting geen juridische basis om de in 2002 en 2003 gemaakte voorbereidingslasten door te berekenen aan de onder toezicht te stellen instellingen.

Garanties voor de vordering uit hoofde van de overige nieuwe taken zijn aangevraagd en worden door het ministerie van Financiën in de voorjaarsnota in 2004 meegenomen.

De geactiveerde lasten van de taken Toezicht financiële verslaggeving, Toezicht financiële dienstverlening, Toezicht accountants, Financieel Expertise Centrum, Toezicht marktmanipulatie/marktmisbruik en Herijking primaire markt (prospectus richtlijn) worden na inwerkingtreding van de desbetreffende wet aan de specifieke taak toegerekend en verrekend met de heffingen over drie of vijf jaren.

(bedragen in euro's)

	2003	2002
Vlottende activa		
Kortlopende vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde huur	475.388	618.005
Vordering op De Nederlandsche Bank N.V.	956.656	956.656
Vooruitbetaalde pensioenpremie	2.887.029	2.126.252
Overige overlopende activa	769.077	599.978
	5.088.150	4.300.891
Liquide middelen		
De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Met het ministerie van Financiën is een rekening-courant overeenkomst met krediet-faciliteit afgesloten. De kredietlimiet per 31 december 2003 was €11.344.505.		
Reservefonds		
Het plafond van het reservefonds is vooralsnog vastgesteld op minimaal €4.084.022 te bereiken per ultimo 2004. Uitgaande van de huidige stand betekent dit dat in de jaren 2003 en 2004 uit de bestemming van het jaarlijkse exploitatiesaldo €453.780 zal worden toegevoegd aan het reservefonds.		
Het reservefonds dient de volgende doelen:		
<ul style="list-style-type: none"> • Interne financiering van investeringen in materiële vaste activa. • Het vormen van een weerstandsvermogen teneinde schommelingen in de exploitatieuitkomsten te kunnen opvangen. • Het opvangen van lasten als gevolg van vervallen taken. 		
Onttrekkingen uit het fonds geschieden na goedkeuring door de Raad van Toezicht en het ministerie van Financiën.		
De specificatie is als volgt:		
Balanswaarde 1 januari	2.722.681	2.722.681
Aanpassing in verband met stelselwijziging		(453.780)
Balanswaarde 1 januari na stelselwijziging	2.722.681	2.268.901
Uit bestemming exploitatiesaldo 2002 respectievelijk 2001	453.780	453.780
	3.176.461	2.722.681
Balanswaarde 31 december		

Voorzieningen

Pensioen- en VUT-voorziening
 Personeelsvoorziening
 Voorziening woningfinanciering

Totale voorzieningen

Het verloop is als volgt:

Pensioen- en VUT-voorziening:

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Balanswaarde 31 december

Personeelsvoorziening:

Balanswaarde 1 januari

Ottrekking

Balanswaarde 31 december

Voorziening woningfinanciering:

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Ottrekking

Balanswaarde 31 december

2003

2002

1.045.285

1.045.285

301.165

761.500

266.627

346.590

1.613.077

2.153.375

1.045.285

595.633

-

449.652

1.045.285

1.045.285

761.500

1.101.836

(460.335)

(340.336)

301.165

761.500

346.590

-

-

346.590

(79.963)

-

266.627

346.590

De pensioenvoorziening betreft rechten in verband met de harmonisatie van verschillen in de pensioenregelingen van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de Stichting van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Ottrekkingen aan deze voorziening in de vorm van betalingen aan het pensioenfonds zijn afhankelijk van het in dienst blijven van het betrokken personeel en geschieden jaarlijks na afloop van het boekjaar. In het boekjaar 2003 heeft geen herberekening van de pensioenvoorziening plaatsgevonden en heeft ook geen afdracht aan het pensioenfonds plaatsgevonden. De personeelsvoorziening betreft verplichtingen in verband met afvloeiing van personeel en aanvulling van uitkeringen in het kader van de Wet Arbeidsongeschiktheid en is contant gemaakt tegen 3,5%. De voorziening woningfinanciering, contant gemaakt tegen 3,5% betreft rechten in verband met de harmonisatie van verschillen in de woningfinancieringsregelingen van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de Stichting van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Ottrekkingen aan deze voorziening in de vorm van uitkeringen zijn afhankelijk van het in dienst blijven van het betrokken personeel en geschieden jaarlijks na afloop van het boekjaar. Alle voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Toelichting op de balans per 31 december 2003

(bedragen in euro's)

Te verrekenen exploitatiesaldi

Het verloop is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde 1 januari	2.051.825	3.383.947
Aanpassing in verband met stelselwijziging	-	453.780
Balanswaarde 1 januari na stelselwijziging	2.051.825	3.837.727
Overdracht vanuit De Nederlandsche Bank N.V.	-	215.000
Toevoeging aan reservefonds uit bestemming exploitatiesaldo 2002 en 2001	(453.780)	(453.780)
Exploitatiesaldo	4.454.958	(1.547.122)
Balanswaarde 31 december	6.053.003	2.051.825

Het jaarlijks exploitatiesaldo wordt verrekend conform artikel 12 van de Regeling toezichtskosten Wet toezicht effectenverkeer 1995. Dit houdt in dat de exploitatiesaldi in het daarop volgende jaar worden verrekend in de heffingen, met uitzondering van het exploitatiesaldo uit hoofde van het toezicht op Openbare biedingen op effecten die vanaf het eerstvolgende jaar in vijf gelijke jaarlijkse termijnen wordt verrekend en het exploitatiesaldo 2002 uit hoofde van de uitvoering van de Wet toezicht beleggingsinstellingen dat eveneens in vijf gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen wordt verrekend. De specificatie is als volgt:

	Te vorderen 2004	Verschuldigd 2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Effectenbemiddelaars		8.648.654					8.648.654
Beurzen		15.067					15.067
Effectenuitgevende instellingen	(200.798)						(200.798)
Cliëntenremisiers	(598.166)						(598.166)
Openbare biedingen op effecten	(467.996)		(428.236)	(428.236)	(428.236)	(388.478)	(2.141.182)
Beleggingsinstellingen		1.793.415	(250.295)	(250.295)	(250.295)	(250.295)	792.235
Effectentypisch gedragstoezicht	(539.174)						(539.174)
Financiële bijsluiter	(486.987)						(486.987)
Overig gedragstoezicht		263.090					263.090
Toezicht Wck	(214.563)						(214.563)
Wet melding ongebruikelijke transacties en		485.038					485.038
Wet identificatie dienstverlening							
E-money		29.789					29.789
	(2.507.684)	11.235.053	(678.531)	(678.531)	(678.531)	(638.773)	6.053.003

Van de balanswaarde per 31 december 2003 wordt per saldo € 8.727.369 in mindering gebracht op de heffingen 2004 en zullen de heffingen over de jaren 2005 tot en met 2008 met € 2.674.366 worden verhoogd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uit langlopende huurovereenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van €7.158.298 (exclusief servicelasten) en uit langlopende lease-overeenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van €434.052. De verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2004	2005 - 2008	totaal
Huurovereenkomsten	1.641.058	5.517.240	7.158.298
Lease-overeenkomsten	185.996	248.056	434.052
Totaal	1.827.054	5.765.296	7.592.350

Ten behoeve van een verhuurder is een bankgarantie afgegeven van €209.401.

Voorwaardelijke verplichtingen

Door een aantal betrokkenen is bij de Stichting bezwaar aangetekend tegen de opgelegde heffing. Bij de vaststelling van de baten uit heffingen is rekening gehouden met het eventueel gedeeltelijk gegrond verklaren van de bezwaren.

Een vijftal partijen, samen 39 instellingen vertegenwoordigend, heeft bij de rechtbank te Rotterdam beroep ingesteld tegen afwijzende beslissingen op bezwaar betreffende de heffing over 2000. Als beroepsgronden zijn onder meer aangevoerd strijdigheid met (i) Europees recht, (ii) aanwijzingen voor de regelgeving en (iii) algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ten aanzien van eerstgenoemde beroepsgrond heeft de rechtbank bij beslissing van 21 januari 2003 een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen te Luxemburg. Het onderzoek bij de rechtbank is geschorst in afwachting van de door het Hof te nemen beslissing. Naar verwachting zal de beroepsprocedure hierdoor aanzienlijke vertraging oplopen (anderhalf tot tweeënhalf jaar). De thans aan de orde zijnde zaak zou terug kunnen werken op de jaren 2001, 2002 en 2003, gelet op het feit dat de heffingssystematiek tot en met het jaar 2003 niet wezenlijk is veranderd. Het Bestuur is van mening dat deze post een wezenlijke invloed kan hebben op het exploitatiesaldo. Of daadwerkelijk sprake zal zijn van een wezenlijke invloed op het exploitatiesaldo is op dit moment, gelet op de procedurele stand van zaken, niet in te schatten.

Er is thans een beperkt aantal overige procedures tegen de Stichting aanhangig. Op grond van de thans beschikbare informatie en gesterkt door de adviezen van de betrokken juridische adviseurs is het Bestuur van mening dat niet te verwachten valt dat de uitkomst van die procedures van wezenlijke nadelige invloed zal zijn op de vermogenspositie van de Stichting.

Beleggerscompensatieregeling

De AFM is belast geweest met de uitvoering van de Beleggerscompensatieregeling. Hiertoe heeft zij de Stichting Beleggerscompensatiefonds opgericht. Beheersdaden voor deze Stichting behoeven voorafgaande goedkeuring. Daarnaast is de AFM belast met de administratievoering. Met ingang van 2002 brengt de AFM hiervoor een bedrag van €26.000 in rekening. Vanaf 2004 zal de uitvoering volledig door De Nederlandsche Bank N.V. geschieden. Eén medewerker van de AFM maakt deel uit van het bestuur van deze Stichting.

Begroting 2003 en 2004

(bedragen in euro's)

Onderstaand is weergegeven een overzicht tussen de exploitatie over het boekjaar 2003, de begroting 2003 en de begroting 2004.

Baten

	exploitatie 2003	begroting 2003	begroting 2004
Heffing beurzen	1.547.544	1.518.000	1.900.000
Heffing effectenuitgevende instellingen	1.893.315	2.016.150	1.790.000
Heffing effecteninstellingen	14.981.814	12.213.306	10.860.000
Heffing cliëntenremisiers	1.470.272	1.350.000	1.920.000
Heffing beleggingsinstellingen	6.473.062	4.797.439	4.250.000
Heffing financiële dienstverlening	-	246.000	1.910.000
Heffing financiële bijsluiter	786.644	1.772.750	1.950.000
Registraties & ontheffingen	2.841.125	3.844.832	8.333.148
Heffing openbare biedingen op effecten	296.310	1.345.051	1.738.159
Heffing overig gedragstoezicht	914.230	1.329.108	1.020.000
Heffing effectentypisch gedragstoezicht	-	2.153.230	2.350.000
Totale heffingen	31.164.316	32.585.866	38.021.307
Boetes & dwangsommen	312.969	-	-
Overheidsbijdragen	1.618.036	1.618.036	9.460.000
Totale baten	33.095.321	34.203.902	47.481.307

Lasten

	exploitatie 2003	begroting 2003	begroting 2004
Totale personeelslasten	20.243.140	27.084.061	41.017.769
Huisvestingslasten	2.150.051	2.724.000	3.599.341
Advieslasten	1.477.375	2.263.860	3.078.495
Algemene lasten	3.534.554	4.500.933	7.036.323
Totale overige bedrijfslasten	7.161.980	9.488.793	13.714.159
Totale afschrijvingen	1.218.392	1.680.627	2.378.683
Som der lasten	28.623.512	38.253.481	57.110.611
Financiële baten en lasten	(16.851)	(171.600)	(274.793)
Exploitatiesaldo	4.454.958	(4.221.179)	(9.904.097)

Bij de vergelijking tussen de begroting 2003 en 2004 en de exploitatie 2003 dient in aanmerking te worden genomen dat € 4.464.989 geactiveerde lasten op de exploitatie in mindering zijn gebracht.

Amsterdam, 22 maart 2004

Bestuur

A.W.H. Docters van Leeuwen (voorzitter)
J.W.F. Kaptein
P.M. Koster

Raad van Toezicht

A.W. Kist (voorzitter)
A. Baan
A.J. Bindenga
H.J. Hielkema
J. Vroegop

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2003 van Stichting Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het Bestuur van de Stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Amstelveen, 22 maart 2004

KPMG Accountants N.V.

Bestemming van het exploitatiesaldo

(bedragen in euro's)

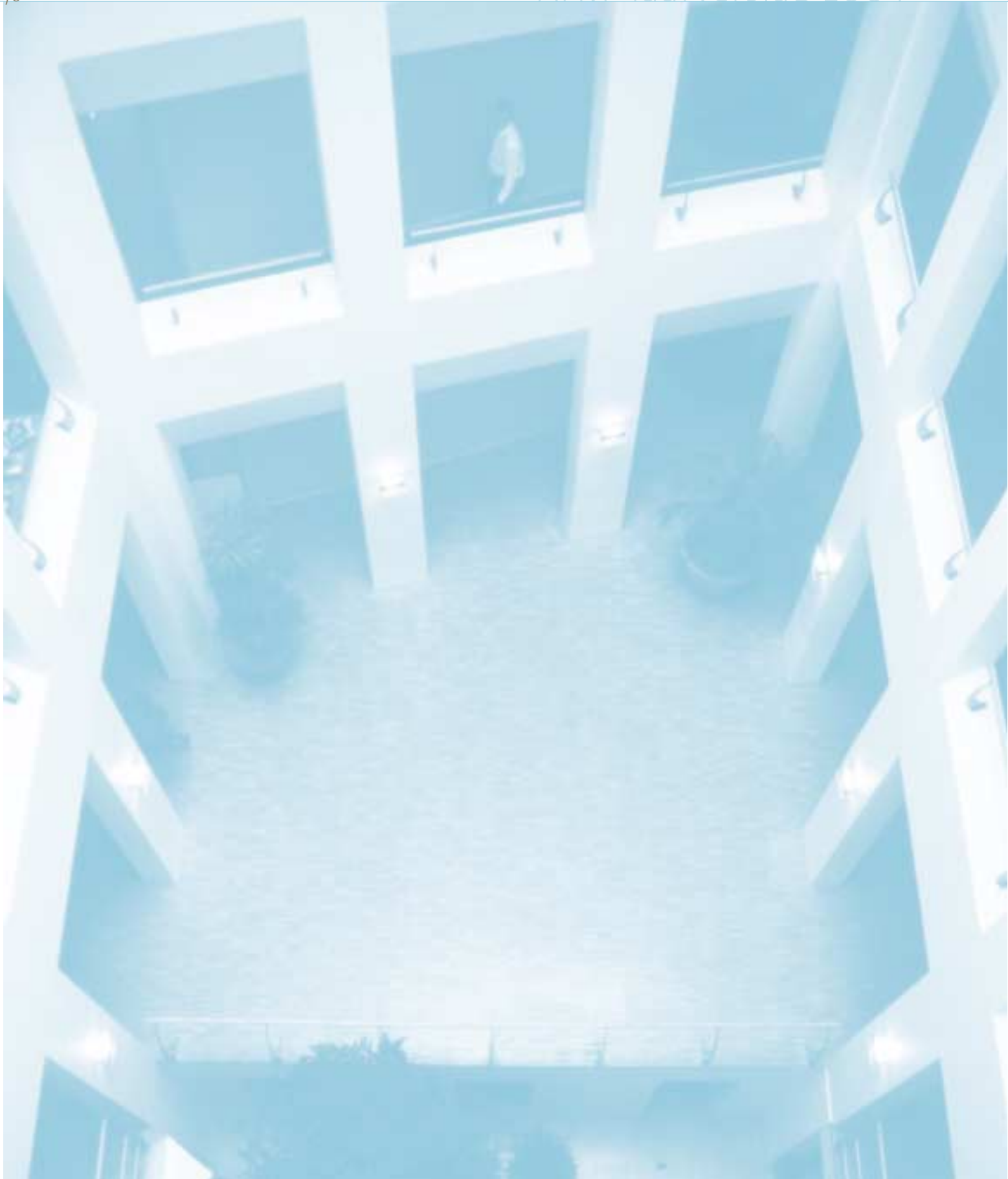
Conform de toelichting op het Reservefonds is het voorstel het exploitatiesaldo 2003 als volgt te bestemmen:

Toevoeging aan het reservefonds

Toevoeging aan de exploitatiesaldi per taak:

- Toezicht effectenbemiddeling
- Toezicht beurzen
- Toezicht effectenuitgevende instellingen
- Toezicht cliëntenremisiers
- Toezicht openbare biedingen op effecten
- Toezicht beleggingsinstellingen
- Toezicht Wet op het consumentenkrediet
- Overig gedragtoezicht
- Toezicht e-money
- Toezicht financiële bijsluiter
- Effectentypisch gedragtoezicht
- Toezicht Wet melding ongebruikelijke transacties en Wet identificatie dienstverlening

	2003	2002
Toevoeging aan het reservefonds	453.780	453.780
Toevoeging aan de exploitatiesaldi per taak:		
- Toezicht effectenbemiddeling	4.856.913	903.138
- Toezicht beurzen	(481.562)	118.848
- Toezicht effectenuitgevende instellingen	(898.614)	196.898
- Toezicht cliëntenremisiers	92.059	(788.971)
- Toezicht openbare biedingen op effecten	(769.927)	(1.189.088)
- Toezicht beleggingsinstellingen	1.735.093	(1.251.478)
- Toezicht Wet op het consumentenkrediet	(233.117)	-
- Overig gedragtoezicht	255.575	(1.259)
- Toezicht e-money	28.623	-
- Toezicht financiële bijsluiter	(507.166)	-
- Effectentypisch gedragtoezicht	(547.717)	-
- Toezicht Wet melding ongebruikelijke transacties en Wet identificatie dienstverlening	471.018	11.010
	<hr/>	<hr/>
	4.001.178	(2.000.902)
	<hr/>	<hr/>
	4.454.958	(1.547.122)

Bijlagen

mr. P.F.M. Overmars

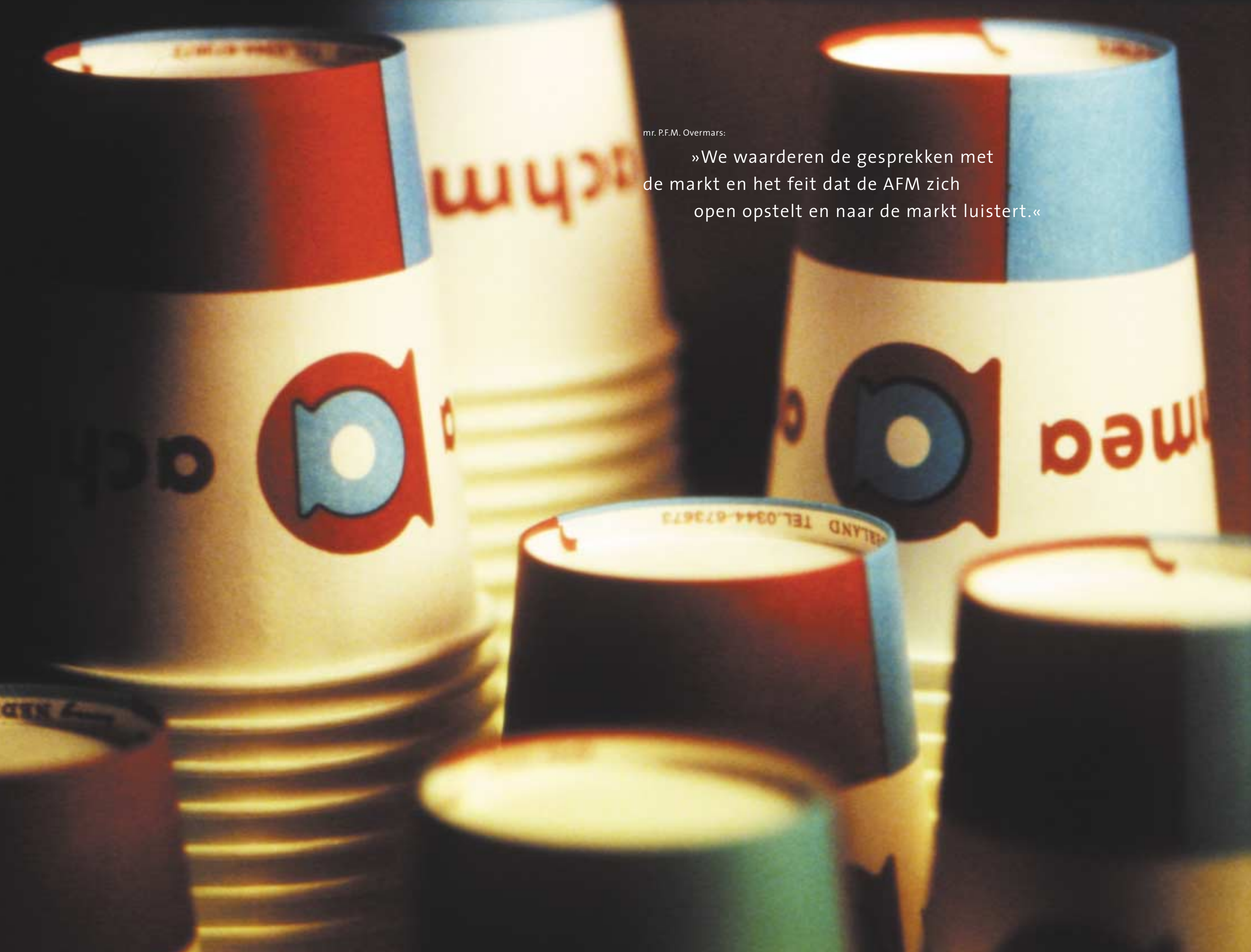
CEO Achmea en voorzitter Verbond van Verzekeraars

In mijn ogen moet de AFM als toezichthouder aan de ene kant in het veld staan, en aan de andere kant boven het veld. Dat wil zeggen enerzijds in het veld goed luisteren naar de behoeften van partijen, overleg plegen met de marktpartijen, weten wat er leeft en wat er speelt. En anderzijds boven het veld staan en objectief en onafhankelijk besluiten nemen. Ik vind overigens dat de AFM dat goed doet, al moet daarbij worden erkend dat de AFM een organisatie in ontwikkeling is. Een goede toezichthouder moet tevens autoriteit uitstralen. De AFM is nog vrij jong, maar ik vind dat ze dit goed aan het opbouwen is door de manier waarop ze nu opereert. We waarderen de gesprekken met de markt en het feit dat de AFM zich open opstelt en naar de markt luistert. Ik denk dat dat een goede voorwaarde is voor het verder opbouwen van autoriteit. Maar dat is niet iets waar je ooit klaar mee bent.

Kijkend vanuit de verzekeringswereld, vanuit de ervaring die wij met de AFM hebben op het gebied van de ontwikkeling van het toezicht, denk ik dat er een behoorlijke mate van tevredenheid bestaat over het functioneren van de AFM. Ik vind dat de AFM zich heel snel de kennis van de markt heeft eigen gemaakt en dat ook nu nog steeds doet. Je ziet ook dat de AFM bezig is ervaring van buiten naar binnen te halen. Dus ik heb een vrij positief beeld, maar je moet de dag niet prijzen voor het avond is. Wat betreft de Wet financiële dienstverlening (Wfd) staan we nog aan het begin. Het is zaak dat we niet straks in een woud van regels terechtkomen die veel nalevingslasten met zich meebrengen. In mijn visie moet toezicht meer principles based dan rules based zijn. Houd het op de hoofdzaken. Ik wil daar niet mee zeggen dat ik vind dat de AFM die kant op gaat. Alleen je moet zorgen dat het ook niet die kant op zal gaan. De toezichthouder moet geen zuster Albedil worden.

De AFM moet er tevens voor zorgen dat ze zelf transparant is en blijft. Dus niet alleen van de marktpartijen eisen dat zij transparant zijn, maar het zelf ook zijn. En daar valt voor mij ook onder wat de AFM doet voor de kosten die ze in rekening brengt. Laat zien dat we value for money krijgen. Dat is voor ons een groot punt van zorg, want de kosten van de AFM komen naast de kostenontwikkeling van DNB en PVK. In mijn ogen moet dus waargemaakt worden dat toezicht nodig is en wat de toegevoegde waarde is. Ik moet overigens zeggen dat het bestuur van de AFM zich in contact met ons heel open toont voor die discussie. Transparantie betekent in mijn ogen ook dat de AFM met betrekking tot de Wfd duidelijke uitspraken moet doen van wat wel of niet kan en dat ook openbaar maken. Op die manier zou een soort jurisprudentie kunnen ontstaan over wat we wel en niet behoren te doen. Ik denk dat dat goed is, want de financiële markten zijn zeer ingewikkeld en dynamisch. We pleiten allemaal voor veel marktwerking en concurrentie, met als gevolg dat de markt veelvormig is. En dan is het goed dat de do's en don'ts helder zijn.

mr. P.F.M. Overmars:

»We waarderen de gesprekken met de markt en het feit dat de AFM zich open opstelt en naar de markt luistert.«

Bestuur

Het Bestuur van de AFM is in 2003 als volgt samengesteld:

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter
drs. J.W.F. Kaptein
P.M. Koster RA

Secretaris: drs. H.W.O.L.M. Korte

Nevenfuncties Bestuur AFM¹

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen

Voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Koorenhuis
Voorzitter van de Raad van Toezicht van de Koninklijke Schouwburg
Lid van de Maatschappelijke Raad van de Ooa (Orde van organisatiekundigen en -adviseurs)
Lid van het Curatorium van het NGC (Nederlands Gesprek Centrum)
Lid van de Adviesraad van de Roosevelt Stichting
Lid van het Curatorium Opleiding MRC, NSOB (Nederlandse School voor Openbaar Bestuur)
Lid van de Raad van Advies, Public Space, Boer & Croon Strategy and Management Group
Docent Res Publica, Academie voor Management

drs. J.W.F. Kaptein

Lid Raad van Toezicht Stichting MediChange

P.M. Koster RA

Geen

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de AFM was tot 15 september 2003 als volgt samengesteld:

Jhr. mr. F.J. Loudon, voorzitter
mr. J.I. van Praag Sigaar
prof. J.H. Blokdijk RA
drs. A. Heeneman
dhr. J. Vroegop

De Raad van Toezicht van de AFM is vanaf 15 september 2003 als volgt samengesteld:

mr. A.W. Kist, voorzitter
drs. A. Baan
prof. dr. A.J. Bindenga RA
dhr. H.J. Hielkema
dhr. J. Vroegop

Secretaris: tot 11 juni 2003 R.W. Rijntjes RA RO, vanaf 11 juni 2003 mr. drs. J.A. de Groot

Nevenfuncties (oude) Raad van Toezicht AFM

Jhr. mr. F.J. Loudon

Voorzitter Raad van Commissarissen Exendis N.V.

mr. J.I. van Praag Sigaar

Voorzitter Arbitrage Instituut Sponsoring
Voorzitter Arbitrage Commissie Sportsponsoring

prof. J.H. Blokdijk RA

Directeur J.H. Blokdijk Advies B.V.

drs. A. Heeneman

Bestuurslid Stichting Administratiekantoor ABN AMRO Holding

dhr. J. Vroegop

Voorzitter van de Beleggingsadviescommissie KLM-Pensioenfondsen
Adviseur van de Beleggingscommissie Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg
Voorzitter van de Adviescommissie voor de Beleggingen Stichting 1940-1945
Advisory Director Berkshire Capital Corporation
Lid van de Commissie OBE

¹ nevenfuncties in het verslagjaar 2003

Nevenfuncties (nieuwe) Raad van Toezicht AFM**mr. A.W. Kist**

Arbiter Nederlands Arbitrage Instituut
 Voorzitter Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
 Holland Midden
 Raadsheer - plaatsvervanger Gerechtshof Amsterdam

drs. A. Baan

Voorzitter Raad van Toezicht Anna Zorggroep te Geldrop
 Arbiter bij het Nederlands Arbitrage Instituut
 Non Executive Director Imperial Chemical Industries, ICI Ltd.
 London UK
 Non Executive Director International Power Ltd. London UK
 Lid Raad van Commissarissen Koninklijke Volker Wessels Stevin
 Lid Raad van Commissarissen ASM International N.V.,
 Semiconductor productie app.
 Lid Raad van Commissarissen Wolters Kluwer N.V.
 Lid Raad van Commissarissen OCE N.V.
 Onafhankelijk Bestuurder Hessen-Noord Natie,
 Antwerpen België
 Lid Raad van Toezicht Hogeschool van Amsterdam
 Voorzitter Raad van Toezicht TIAS Business School,
 Universiteit van Tilburg
 Lid Stichting Administratiekantoor Kasbank Amsterdam
 Voorzitter Stichting Resocialisatie en Begeleiding Criminele
 Jongeren, R&B Amsterdam

prof. dr. A.J. Bindenga RA

Lid Board International Federation of Accountants (IFAC)
 Lid Raad van Commissarissen Stichting Woonzorg Nederland
 Lid Raad van Commissarissen Netherlands Institute of
 Cooperative Entrepreneurship
 Lid redactie Handboek Accountancy
 Lid redactie Maandblad voor Accountancy en
 Bedrijfseconomie
 Lid redactie Compendium voor de Jaarrekening
 Lid Examenbureau Registeraccountants
 Voorzitter Stichting Preferente Aandelen Copaco N.V.

dhr. H.J. Hielkema

Lid Raad van Toezicht Wereld Natuurfonds
 Lid Raad van Commissarissen Iso Tis
 Voorzitter Raad van Bestuur Trésor
 Lid Raad van Commissarissen Van Wijnen
 Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Oudheden Leiden
 Lid Raad van Bestuur VSB Fonds
 Voorzitter Raad van Commissarissen Sligro

Portefeuilleverdeling Bestuursleden tot 1 juli 2003**mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter**

- Voorzitter Bestuur Autoriteit Financiële Markten
- Voorzitter CESR
- Lid Technical Committee IOSCO
- Voorzitter Internet Project Team IOSCO
- Vertegenwoordiger Autoriteit Financiële Markten in RFT
- Voorzitter Commissie OBE
- Juridische Zaken
- Strategie en Internationale Zaken
- Overige taakontwikkeling Autoriteit Financiële Markten
- Wetgevingsoverleg met ministerie van Financiën
- Project Herinrichting van de organisatie
- Communicatie en Voorlichting
- Bestuursondersteuning
- Ondernemingsraad
- Compliance
- Privacy

drs. J.W.F. Kaptein

- Nederlandse vertegenwoordiger CESR
- Beurzen, handelssystemen en afwikkelingsystemen
- Toezicht emissies
- Secundaire Markt
- Handhaving en Integriteit
- Informatisering
- Beleid
- Beleidsoverleg met het ministerie van Financiën
- Toezicht Financiële Bijsluiter
- Research

P.M. Koster RA

- Penningmeester Autoriteit Financiële Markten
- Lid IOSCO Werkgroep 1
- Control
- Financiën en administratie
- Toezicht jaarrekeningen en andere doorlopende verplichtingen van effecten uitgevende instellingen
- Corporate Governance
- Toezicht Openbare Biedingen op Effecten
- Toezicht Effecteninstellingen
- Toezicht Wck
- Toezicht beleggingsinstellingen
- Controlestrategie instellingen
- Voorbereiding gedragstoezicht op pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen
- Voorbereiding toezicht op accountants
- Human Resources/Facilitair Bedrijf

Portefeuilleverdeling Bestuursleden vanaf 1 juli 2003

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter

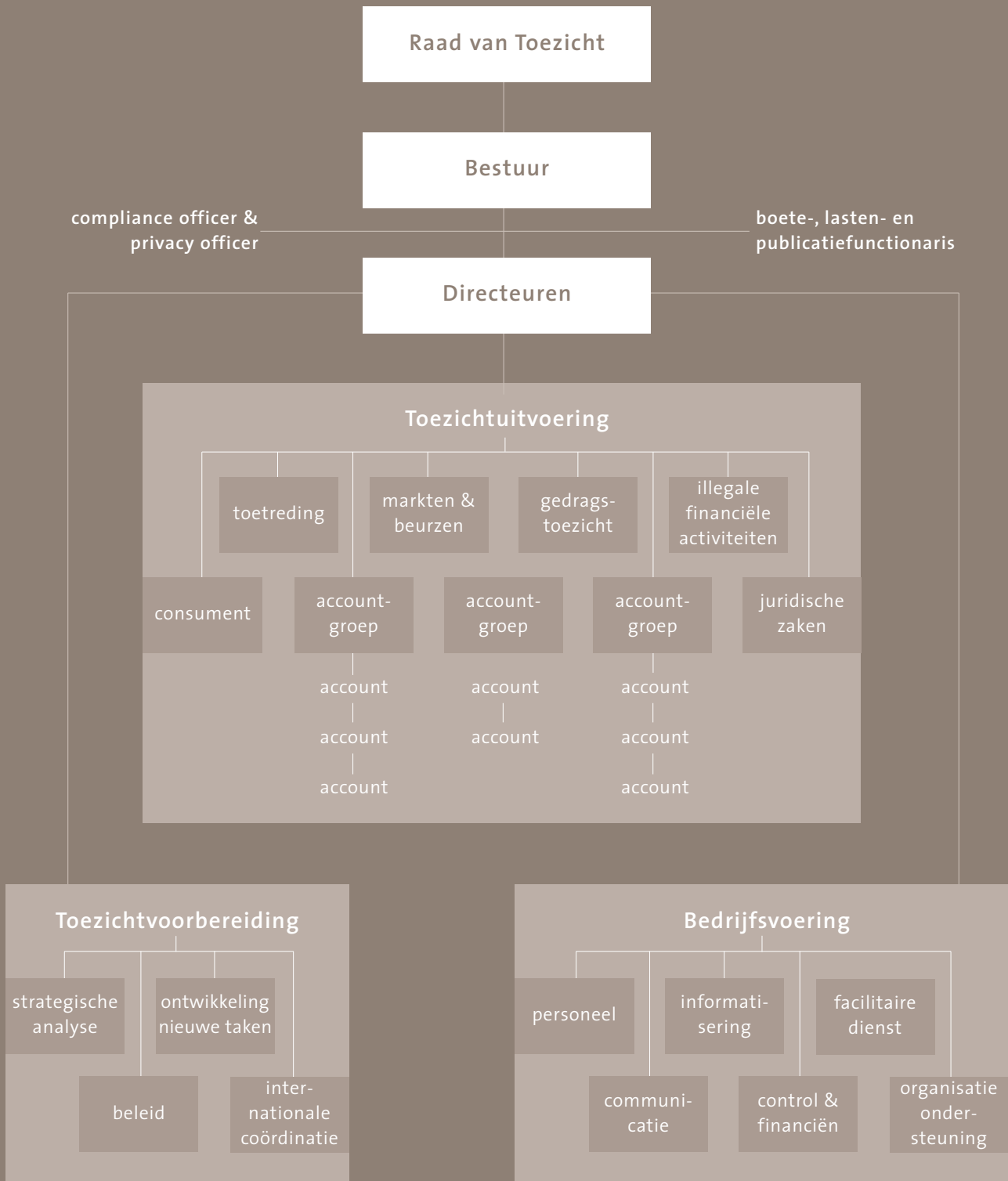
- Voorzitter Bestuur Autoriteit Financiële Markten
- Voorzitter CESR
- Lid Technical Committee IOSCO
- Vertegenwoordiger Autoriteit Financiële Markten in RFT
- Voorzitter Commissie OBE
- Wetgeving
- Internationale Coördinatie
- Project Witwasbestrijding
- Ontwikkeling Nieuwe taken
- Project Toezicht Financiële Dienstverlening
- Juridische Zaken en boetefunctionaris
- Personeel
- Communicatie
- Organisatie Ondersteuning
- Ondernemingsraad
- Compliance & Privacy

drs. J.W.F. Kaptein

- Markten & Beurzen
- Project Toezicht op Cleaninginstellingen
- Project Toezicht op Emissies
- Toetreding
- Illegale Financiële Activiteiten
- Gedragstoezicht
- Project Toezicht op E-money
- Consument
- Beleid
- Nederlandse vertegenwoordiger CESR
- Informatisering
- Voorzitter CESR ISD Masters Groep

P.M. Koster RA

- Penningmeester Autoriteit Financiële Markten
- Lid IOSCO Werkgroep 1
- Account groepen
- Strategische analyse
- Project Toezicht op Financiële Verslaggeving
- Project Toezicht op Accountants
- Project Effectentypisch Gedragstoezicht
- Facilitaire Dienst
- Control & Financiën

Bestuur: mr. A.W.H. Docters van Leeuwen (voorzitter), drs. J.W.F. Kaptein, P.M. Koster RA

Directeuren: ir. Th.F. Kockelkoren, drs. H.W.O.L.M. Korte, drs. G.H.L. Santing, dr. S.J. Maijor¹

U vindt hier een overzicht van alle organisatorische eenheden binnen de AFM, met daarbij vermeldt de leidinggevenden:

Beleid	mr. drs. A.J. Wolters
Strategische analyse	drs. H.L. van Beusekom
Internationale Coördinatie	drs. F.A. Dankers
Ontwikkeling Nieuwe Taken ²	ir. R.D. Pollman
Toetreding	A.C.M. van Tulder RA
Juridische Zaken	mr. drs. P.A.W. Mulder
Markten & Beurzen	mr. drs. H.F.W. Bruggeman MBA
Gedragtoezicht	drs. K.J. Vogel RA
Consument	drs. H.S. Miedema MBA
Illegale Financiële Activiteiten	mr. G.P. Overdevest
Toezichtaccounts	R.M. van Dijk RA, J. Lindeboom, mr. O.Sueur
Personeel	mr. drs. N.V. Ponsen
Informatisering	R. Voskuijl
Control & Financiën	dr. S.E. Oppers
Communicatie	W.P.J. van Bastelaar
Organisatie Ondersteuning	mr. drs. J.A. de Groot
Facilitaire Dienst	E.M. Mooij
Compliance Officer	E.G. Rahder
Privacy Officer	mr. drs. R.F. Kadir

¹ per 1 april 2004

² Het betreft de volgende taken: Accountants, Clearing & Settlement Depository Betalingsverkeer, Effectentypisch gedragtoezicht verzekeraars & pensioenfondsen, Financiële Verslaggeving, Tussenpersonen, WID/MOT en Emissies.

Begroting en realisatie kosten 2003

(in 1000 euro's)

	exploitatie 2003	begroting 2003
Bestaande taken (tarief per verrichting)		
Vergunningen Wet toezicht effectenverkeer 1995	1.690	1.473
Vergunningen Wet toezicht beleggingsinstellingen	1.239	2.036
Vergunningen Wet op het consumentenkrediet	39	108
Registratie cliëntenremisiers	805	454
Toezicht openbare biedingen op effecten (OBE)	914	1.264
Ontheffingen primaire markt	114	196
Bestaande taken (jaarlijkse heffing)		
Toezicht effectenbemiddeling	8.564	13.082
Toezicht beleggingsinstellingen	4.637	4.104
Toezicht Wet op het consumentenkrediet	1.132	925
Toezicht cliëntenremisiers	916	1.374
Toezicht marktpersoneel	519	901
Toezicht effectenuitgevende instellingen	1.104	688
Toezicht voorwetenschap	907	663
Toezicht Wet melding zeggenschap en meldingsregeling Wte 1995	878	976
Toezicht beurzen	1.301	1.223
Toezicht Clearing Settlement en Bewaring/Betalingsverkeer	623	523
Toezicht financiële bijsluiter	1.108	1.552
Overig gedragtoezicht	486	1.288
Uitbreiding bestaande taken		
Tweede fase Toezicht openbare biedingen op effecten	86	
Toezicht effectenuitgevende instellingen (Overgedragen taken)	649	1.042
Nieuwe taken		
Toezicht financiële dienstverlening	1.319	723
Toezicht accountants	821	
Toezicht financiële verslaggeving	1.393	1.127
Effectentypisch gedragtoezicht	539	2.061
Toezicht marktmisbruik/marktmanipulatie	206	
Toezicht e-money	74	
Toezicht betalingsverkeer	69	
Financieel Expertise Centrum	78	
Toezicht Wet melding ongebruikelijke transacties en Wet identificatie dienstverlening	190	644
Totaal¹	32.399	38.425
Afschrijving eerder geactiveerde kosten	195	
Dotatie debiteurenvoorziening	512	
Totaal	33.105	

¹ Onderdelen tellen niet op tot totaal vanwege afrondingsverschillen.

De begrotingssystematiek van de AFM rekent de totale kosten van de organisatie toe aan de verschillende toezichttaken naar rato van de geschreven directe toezichturen per taak. De begrote kosten per taak zijn gebaseerd op begrote totale kosten van de AFM en de vooraf geplande directe toezichturen per taak. De gerealiseerde kosten per taak kunnen afwijken van de begroting als gevolg van een tweetal factoren:

- een verschil tussen begroting en realisatie van de totale kosten van de AFM; en
- een verschil tussen begroting en realisatie van de procentuele verhouding in het aantal directe toezichturen per taak.

De verschillen tussen begroting en realisatie in de urenverdeling per taak treden niet onverwacht op. In de begrotingscyclus worden de geplande uren per taak in het najaar voorafgaande aan het begrotingsjaar zo goed als mogelijk en volgens de meest actuele inzichten gepland, maar de AFM past haar toezichtinspanning tijdens het begrotingsjaar aan op de ontwikkelingen in de markt. Zij reageert op incidenten en speelt in op trends die de aandacht van de toezichthouder vergen. De dynamiek van de markt maakt dat de toezichtinspanning per taak hierdoor gaat afwijken van wat bij de opstelling van de begroting voorzien is. Met de hierdoor optredende waarschijnlijkheid van afwijkingen in de kosten per taak wordt daarom expliciet rekening gehouden in de financierings-systematiek van de AFM: de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde kosten per taak in een jaar worden in het opvolgende jaar in de heffingen verrekend.

In 2003 zijn de totale kosten van de AFM achtergebleven bij de begroting, voornamelijk als gevolg van een trager dan geplande uitbreiding van het personeel. Dit effect leidt op zichzelf tot lager dan begrote kosten voor alle toezichttaken. Bovenop dit verschil komt het effect van een anders dan begrote procentuele urenbesteding. Dit effect kan leiden tot zowel hoger als lager dan begrote kosten per taak.

Colofon

Redactie

Communicatie, Autoriteit Financiële Markten

Vormgeving

Musa bureau voor ontwerp, Den Haag

Fotografie

RvdA Photography, Amsterdam

Drukwerk

Spinhex & Industry, Amsterdam

Autoriteit Financiële Markten

Singel 542, 1017 AZ Amsterdam

Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam

Telefoon + 31 (0)20 553 52 00

Toezichtslijn 0900 540 05 40

Website <http://www.afm.nl>

E-mail info@afm.nl

